

Zaaknr. 1038812
Kenmerk 1053138

NOTULEN VERGADERING ALGEMEEN BESTUUR 1 JULI 2026

Verslag van de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta d.d. 1 juli 2026 om 16.00 uur

Aanwezig:

De voorzitter: B.J.J. Bengevoord

De secretaris-directeur: A. Meuleman

Leden: A.L.G. Arnold, B. Antonissen-Vis, W. de Beer, K. van den Berg, M.A.J.M.

Broekmans, R.L. Dujardin, E.C. Goos, M.G.M. Gosens, A.E.J. Govers-Gabriëls, A.J.D.

Hagenaars, T. Hendrickx, L.H. van der Kallen, J.A.M. Kavelaars, H.L. Knook, W.W.J.F.

de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, G.H. Logt, L.G. Maas, P.C. von Meijenfeldt,

P. Merkx, A. Overeem, C.M.J. Pallandt, J. Pals, F.A.H.E. Post, C.A.J. de Regt-Taks,

C.A.G. Snee, P. Stehouwer, J. Voets, J. Vrinds, G. Vruwink

Afwezig: H. Schouwenaars

Notulist: Y. van Lanen, van Het Notuleercentrum

1. Opening en mededelingen

Voorzitter: Dames en heren, het is vier uur dus ik zou graag deze vergadering van het algemeen bestuur van waterschap Brabantse Delta willen openen. Het is vandaag 1 juli en dat betekent dat ik negen maanden ongeveer bij u mag zijn, dus ik heb extra zin om vanavond met u te vergaderen.

Wij hebben een bericht van verhindering gekregen van de heer Schouwenaars en ik heb nog twee andere mededelingen.

Het eerste is dat de fractie West-Brabant Waterbreed heeft aangegeven dat agendapunt 2.b, Vosdonk, op 8 juli een hamerstuk mag zijn. Tijdens de commissie waren zij de enige fractie die dit als bespreekpunt wilde en als dat nog zo is zou ik het graag op 8 juli op de hamerstukken willen zetten. En als u toch nog het stuk ter bespreking wilt, dan vragen wij om dat vooraf aan te geven.

Daarnaast heb ik een tweede mededeling: er is een verzoek binnengekomen van de fractie van de Partij van de Arbeid om een naamswijziging te doen naar PRO, en conform het reglement van orde van het algemeen bestuur is dit een interne aangelegenheid. De naam is landelijk geregistreerd en de wijziging wordt dan lokaal doorgevoerd, vanaf vanavond dus, onder een nieuwe naam. Dus welkom, mevrouw De Koning van PRO. We gaan het allemaal oefenen.

De heer Pals: Ik moet toch even een correctie doen, mijnheer de dijkgraaf. Landelijke doorwerking geldt inderdaad wanneer het een landelijk registratie is, dus Progressief Nederland wordt het dan. Progressief Brabantse Delta moet bij het stembureau van de Brabantse Delta zijn geregistreerd. Dus wanneer het Progressief Brabantse Delta is, moeten ze de volgende keer bij het stembureau van het waterschap de wijziging doen. Progressief Nederland kan inderdaad, maar even die helderheid.



Voorzitter: Goed dat u dat nog toelicht, u zou er bijna uw werk van moeten maken. We gaan het op die manier goed verwerken. En ik wijs u er ook nog op dat wij rond de klok van zes zullen gaan schorsen om met elkaar de maaltijd te gebruiken.

1.a Vaststellen agenda

Voorzitter: Ik zou graag met u willen kijken naar agenda punt 1.a, het vaststellen van de agenda. Kunt u daarmee... Ja, mevrouw Goos.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Ik heb daar toch wel een opmerking over. Omwille van de effectiviteit, voorbereiding en concentratie voor het nemen van goede beslissingen door het AB het volgende. De agenda is wederom te volgepland. Vandaag starten we al om vier uur en zelfs volgende week is er nog een extra AB-vergadering ingepland. Niet alle fracties zijn in de agendacommissie vertegenwoordigd en kunnen dus hier niet in mee beslissen. Voorgaande jaren heeft de OWP verzocht om een aantal zware en belangrijke agendapunten zoals begroting, jaarstukken, projectlijsten, belastingverordening, kadernota niet aan het einde van het jaar en niet in één agenda te plempen. Eindejaar is verplaatst naar de zomer, dat is ontzettend fijn en goed geregeld. Echter, de agenda wordt nu weer te volgepland, maar dan met andere onderwerpen. Het verzoek is daarom om in het vervolg de AB-agenda's beter in het jaar te spreiden en ervoor te zorgen dat ze niet te vol worden gepland. Mocht deze vergadering onverhoopt uitlopen, dan verzoek ik om de agendapunten naar volgende week te kunnen verplaatsen. Tot zover.

Voorzitter: Dank u wel. Volgens mij is het vooral de oproep, die we horen. De heer Arnold.

De heer Arnold: Voorzitter. Mag ik nog even terugkomen, want u heeft het zo meteen over het vaststellen van de agenda. Ik zou nog graag even terugkomen op de antwoorden op de openstaande vragen, als dat kan.

Voorzitter: Dank u wel. Wanneer zou u dat willen doen, heeft u een voorstel? Doen we dat gelijk nadat we de agenda hebben vastgesteld? Dan doen we dat op die manier. Kunnen we de agenda, met de opmerking van mevrouw Goos in ons achterhoofd voor de volgende keer, op deze wijze vaststellen? Met de twee moties vreemd ook die zijn aangekondigd. De motie M1 over 'historie terug in het dagelijks bestuur' van de fractie van de VVD en de motie vreemd 'inzet streekbladen' van het CDA. Kunnen we die als 2.c en 2.d behandelen? Dat gaan we op die manier doen, dan zetten we die op de agenda. Dan geef ik nu het woord aan de heer Arnold.

De heer Arnold: Voorzitter. Dank voor het antwoord op de vragen die ik vorig jaar september heb gesteld, ik denk dat u daar toen nog niet bij aanwezig was, in die vergadering. Die gingen over juridische kwaliteitszorg. Ik heb een antwoord gekregen hoe dat normaliter hier in dit huis de kwaliteit van de juridische beslissingen is geborgd. Prima antwoord, maar dat is niet het antwoord waar ik eigenlijk om gevraagd heb. Kwaliteitszorg is een veel breder begrip. Ik kan daar nog een heel verhaal over doen, dat ga ik vandaag niet doen, maar ik zou daar toch op een ander moment in de commissie nog wel een keer op terug willen komen.



Voorzitter: Dank u wel. En misschien... Het bestuur is eeuwig, dus u kunt alles wat daarvoor gezegd is op de dijkgraaf terughalen en volgens mij is dat een goed voorstel. Daar komen we op een later moment op terug, ik hoor graag wat uw beelden daarbij zijn.

1.b AB leden en burgerleden

1.b.1 Installatie burgerleden (Fractie OWP en Water Natuurlijk)

Voorzitter: Dan gaan wij door naar het volgende agendapunt, agendapunt 1.b, de installatie van twee burgerleden voor de fractie OWP en voor de fractie Water Natuurlijk. En als eerste geef ik het woord aan de heer Maas als voorzitter voor de commissie van geloofsbrieven.

De heer Maas: Voorzitter. Ik weet niet of ik voorzitter van die commissie ben, maar ik ben in elk geval wel de woordvoerder vandaag. Beste leden van het algemeen bestuur, vanmiddag beslissen wij over de toelating van twee burgerleden. De commissie voor de geloofsbrieven heeft inmiddels haar onderzoek verricht. Het betreft hier de toelating van mevrouw Brabander, Yvonne, van de fractie OWP en de heer Van der Meulen, Jelco, van de fractie Water Natuurlijk. Beiden dus als burgerlid van het algemeen bestuur. Het onderzoek van de geloofsbrieven vindt plaats op basis van hetgeen hiertoe in de Verordening burgerleden en de Waterschapswet is bepaald en dat wat hierover staat in het Reglement van orde van het algemeen bestuur. De commissie voor de geloofsbrieven is op 17 juni 2026 bijeengekomen, op iBabs staat ons bijgevoegde rapport, met onze bevindingen. Er zijn naar de mening van de commissie geen geschillen met betrekking tot de geloofsbrief. De commissie adviseert dan ook de toelating als burgerlid. Tot slot merkt de commissie nog het volgende op: een burgerlid wordt geacht bij iedere commissiebespreking een afweging te maken of er deelgenomen kan worden aan de beraadslaging, in die zin dat een burgerlid bijvoorbeeld niet deel kan nemen aan de beraadslaging over een aangelegenheid die hem of haar of diens rechtstreeks of middellijk of persoonlijk aangaat, dan wel waarbij men als vertegenwoordiger is betrokken. Dit geldt ook voor de beraadslaging over een lichaam waarin hij of zij rekenplichtig is of tot welks bestuur men behoort. Was getekend, de commissie voor de geloofsbrieven, de heren Maas, Overeem en Stehouwer. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel voor deze commissie, voor hun werk. Ik kijk even rond, kunnen wij bij acclamatie overgaan tot benoeming van deze burgerleden? Dat is het geval. Dan kunnen wij overgaan tot het afleggen van de eed en belofte. De heer Van der Meulen de belofte en mevrouw Brabander de eed. Ik vraag hen beiden om naar voren te komen en ik vraag u allen om indien mogelijk te gaan staan.

We beginnen met mevrouw Brabander. U heeft ervoor gekozen om de eed af te leggen. Dan mag u uw rechterhand omhoog doen met twee vingers in de lucht. En dan zegt u aan het einde: zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Ik zweer dat ik, om tot burgerlid te worden benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw Brabander: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.



Voorzitter: Dan gaan wij over tot het afleggen van de belofte. U zegt aan het einde: dat verklaar en beloof ik.

Ik verklaar dat ik, om tot burgerlid te worden benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Van der Meulen: Dat verklaar en beloof ik.

Voorzitter: Van harte gefeliciteerd allebei.

[hierna wordt door iemand nog iets gezegd, maar dat is niet in een microfoon en niet verstaanbaar]

Voorzitter: Dan vervolgen wij onze agenda met 1.c en wensen we beide commissieleden heel veel succes.

Besloten:

Het algemeen bestuur besluit de hierna genoemde personen op 1 juli 2026 te benoemen als burgerlid van Waterschap Brabantse Delta voor duur van de zittingsperiode van het algemeen bestuur 2023-2027:

- **Brabander, Y.J. (fractie OWP)**
- **Van der Meulen, J.C.W. (fractie Water Natuurlijk)**

1.c Insprekers

Voorzitter: Er hebben zich geen insprekers gemeld.

2 Bespreekstukken

2.a Jaarrekening 2025

Voorzitter: Daarmee gaan wij door naar agendapunt 2, de bespreekpunten. Dat begint met 2.a, de jaarrekening 2025. Ik kijk wie ik daar het woord over mag geven.

De heer Arnold: Voorzitter. Laat ik helder zijn, de jaarrekening heeft de instemming van onze fractie, dat zal u niet verbazen. Tegelijkertijd heb ik in de commissie aangegeven dat wij het belangrijk vinden om hier in deze AB-vergadering er toch nog kort over te spreken. Ik wil allereerst zeggen dat ik zeer tevreden ben over de wijze waarop dit jaar de financieel-technische aspecten van de jaarrekening zijn behandeld, daarover geen enkel misverstand. Maar wij zijn wel teleurgesteld over het feit dat er in de commissie nauwelijks is gesproken over de inhoudelijke resultaten die in 2025 zijn bereikt. En dat terwijl de jaarstukken daar juist uitgebreid aandacht aan besteden met ruim dertig pagina's tekst, aangevuld met een bijlage met vele pagina's waarin uitgebreid een meer cijfermatig inzicht wordt gegeven over de behaalde resultaten. En juist dat



onderdeel verdient naar onze mening meer aandacht, want uiteindelijk gaat het niet alleen om de cijfers en de financiële rechtmatigheid maar vooral ook om de vraag: hebben wij bereikt wat wij ons hebben voorgenomen? Het gaat hier dus om de jaarrekening, om doelrealisatie. Straks als het om de kadernota gaat, gaat het om het doelbereik. Ik kom daar straks wel op terug. Onze fractie vindt het van groot belang dat wij als algemeen bestuur juist op het punt van doelbereik en doelrealisatie scherper met elkaar het gesprek voeren. Plannen maken is mooi, maar uiteindelijk gaat het om een specifieke beschrijving, een specifiekere beschrijving soms op een aantal punten, van onze doelen en de realisatie daarvan. Daarom zouden wij het op prijs stellen om dit onderwerp in september nader te bespreken, op basis van een voorstel van het dagelijks bestuur. Een dergelijke verdiepende bespreking geeft ons de mogelijkheid om beter inzicht te krijgen in wat goed gaat, waar bijsturing nodig is en hoe wij onze rol als algemeen bestuur verder kunnen versterken. Uit de woorden van de portefeuillehouder tijdens de commissievergadering begrijp ik dat er bereidheid bestaat om hiermee aan de slag te gaan. Dat waarderen wij en zien wij als een belangrijke stap vooruit. Ik zou dit graag vandaag ook bevestigd zien.

Voorzitter, samenvattend: wij stemmen in met de jaarrekening, wij spreken onze waardering uit voor de financiële verantwoording, met dank aan al diegenen die daaraan een bijdrage hebben geleverd. Maar wij doen tegelijkertijd een nadrukkelijke oproep, vooral ook aan de collega's in dit AB, om in het vervolg meer aandacht te besteden aan de inhoudelijke resultaten en de mate waarin wij onze doelen daadwerkelijk realiseren. Dank u wel.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ondanks dat de Partij voor de Dieren vorig jaar duidelijk heeft gemaakt dat wij het jaarverslag van de muskusrattenbestrijding willen bespreken in de commissievergadering, zodat we ons tijdens de AB-vergadering kunnen richten op de jaarrekening, is met dat verzoek dit jaar toch weer niets gebeurd. Ik gebruik deze spreektijd daarom voor de dieren. Maar, voorzitter, het is wel lastig om het over dieren te hebben wanneer er zoveel misgaat in de informatievoorziening daarover. Foutieve cijfers, conclusies en grafieken in de jaarverslagen die niet kloppen, ontkennende reacties op technische vragen hierover – waarbij na een tweede poging alsnog wordt toegegeven dat er toch fouten zijn gemaakt – en veranderingen van '24 op '25 die nergens worden toegelicht. Voorzitter, deze stukken zijn langs het ambtelijk overleg GR Brabant gegaan en daarna langs de reguliere interne bestuurlijke route, oftewel het dagelijks bestuur, en beide gremia hebben de fouten niet gezien. Maar fouten maken is menselijk en vooral het gebrek aan reflectie en aan de wil om de stukken daarop te corrigeren, baren ons daarom zorgen. En laat duidelijk zijn, wij kijken daar niet de ambtenaren op aan maar het dagelijks bestuur, want daar ligt de verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid om te controleren ligt bij ons als AB en die pakt de Partij voor de Dieren graag. Het gaat nogal over iets. 2.634 muskusratten, 52 beverratten en 1.221 andere diersoorten die gedood zijn door het waterschap. Dat zijn in totaal 3.907 dierenlevens. Maar het is moeilijk... Sorry, voorzitter. Jawel, het was moeilijk om te controleren wanneer de informatievoorziening zo tekortschiet. Daarom dienen wij een motie in om AB en burgerleden van de deelnemende waterschappen toegang te geven tot de vergaderingen van de Gemeenschappelijke regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant. De toelichting daarop hebt u kunnen vinden in de mail ofwel iBabs.

Voorzitter, graag eindig ik met het volgende. Een van de grote risico's die de jaarrekening noemt – dan ga ik toch even naar de jaarrekening zelf toe – is dat van een persleidingbreuk. In 2026 is dit reeds tweemaal voorgekomen. De breuk in juni kwam, naar eigen zeggen van het waterschap, voort uit 'menselijke graafschade'. Hoe denkt u dat er is omgegaan met de veroorzaken van deze breuk? Ik schat in een goed gesprek en misschien het vriendelijke advies om in het vervolg ergens anders te gaan graven. Ook mensen zullen nog veel vaker graafschade veroorzaken, en



toch zouden we het niet in ons hoofd halen om hen daarom iets vreselijks aan te doen. We kunnen dus nog veel van onszelf leren, voorzitter. Als we maar eens zouden stoppen met die – sorry voor mijn taalgebruik – verdomde dubbele standaarden. Dank u wel.

De heer Post: Voorzitter, geachte aanwezigen. Wij willen wel even kort reageren, maar op een andere manier. In de eerste plaats willen wij onze steun uitspreken voor de woorden van Anton Arnold. Wij staan daar ook achter, want er staan erg veel stukken op. En eerlijk gezegd, als je ooit een keer betrokken bent geweest met het maken van zo'n dossier als dit... Kijk, het is een adviesnota met twintig bijlagen, daar zijn nogal wat busjes gevuld met ambtenaren vele weken mee bezig geweest. Wij stemmen daar bij acclamatie mee in en dat is ook terecht, dat is ook een waardering voor het goede werk, want als het niet klopt dan hadden we hier flink geklaagd. Maar ik wil toch even aandacht vragen voor het enorme werk en de goede klus die is geklaard. Die waardering moet worden uitgesproken naar de mensen toe, want dit is een fikse klus. En voor de rest blijf ik aansluiten bij Anton; er is een aantal stukken bij waar je denkt 'daar zou best wel eens een keer in de commissie met recht over doorgesproken kunnen worden'. Dat doet meer recht aan de stukken en ook meer recht aan de inhoud, want nu stemmen we toch allemaal snel in. Dank u.

De heer Merckx: Voorzitter. Wij hebben wat vragen gesteld met betrekking tot de Plas van Caron, dat ging over de nulmeting. We hebben inmiddels op die vragen antwoorden gekregen en dat stemt ons gerust. We maken graag gebruik van de toezeggingen die daarin gedaan zijn. Wat de jaarrekening betreft, daar zijn wij helemaal mee akkoord.

De heer Dujardin: Voorzitter. Al in de commissie heeft mijn fractie aangegeven akkoord te kunnen gaan met het stuk, als het gaat om inderdaad de financiële jaarstukken. Wij snappen de opmerkingen van de heer Arnold, dat het ook goed is om met elkaar even te kijken hoe we inhoudelijk onze doelen bereiken en dat ook wat extra aandacht te geven; dat kan het beste, denk ik ook, in commissies waar die inhoud aan de orde is, dat verdient het ook. En ten slotte sluit ik me aan bij de woorden van de heer Post, met dank aan iedereen die heeft gewerkt om deze stukken voor elkaar te krijgen.

Voorzitter: Dank u wel. Anderen die nog behoefte hebben aan een eerste termijn? Dat is niet het geval, dan gaan we naar mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Ja, dank in de eerste plaats voor de mooie woorden over de totstandkoming van de jaarrekening, de financieel-technische punten daarin. En eigenlijk ook complimenten, die ik ook aan de organisatie wil geven over het totale product. Het punt dat we inhoudelijk over doelbereik verder moeten praten is een aandachtspunt dat ik in het DB zal bespreken, hoe en op welke wijze richting opmaat naar de begroting we daar het goede gesprek over kunnen voeren, daarin. Zoals ik ook al in de commissie heb aangegeven, want het is natuurlijk ook onderdeel van onze P&C-cyclus, waar we dus terugkijken vanuit 2025, het lopend jaar net met de burap en in de opmaat dadelijk met de kadernota naar de begroting, waarin eigenlijk het doelbereik en hoe we dat samen doen centraal staat. Dus dat goede gesprek daarover moeten we zeker voeren. Ik zal bezien in het DB hoe we dat het beste met u kunnen gaan doen, in opmaat naar de begroting '27.

Dan mevrouw Pallandt; ik begrijp uw ongenoegen over de foutieve beantwoording. De inhoudelijke punten geef ik dadelijk aan mijn collega die over dit onderwerp gaat, maar ik zal zorgen dat de informatievoorziening voortaan beter op orde staat. Ik hoop dat u ook begrip heeft



dat er heel hard wordt gewerkt aan alle zaken die erbij horen, en inhoudelijk zal de heer Sneep hier verder even nog op ingaan.

Dank aan de heer Post ook voor de toezegging en ook de heer Dujardin, en ook het CDA die tevreden is met de afspraken die de andere portefeuillehouder, mevrouw Hagenaars, in dezen naar u heeft gedaan. En meer heb ik niet toe te voegen, voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Sneep, toelichting op de motie.

De heer Sneep: Direct al inspelen op de motie? Oké. Ja mevrouw Pallandt, ik begrijp uw betoog en ik wil ook nederig mijn excuses aanbieden voor de fout die erin stond. Het is niet zo dat we u bewust willen misleiden of zo, want dat proefde ik een beetje uit de tekst. Dat is absoluut niet zo, wij proberen juist heel transparant te communiceren en wij betreuren het enorm dat er die fout in stond van die figuur. Dat had niet mogen gebeuren en dat gaat ook niet meer gebeuren. Dus ik zeg u toe dat de volgende keer die informatie zal kloppen.

Dan is het verder zo dat de hoofdboodschap, de lijn die overgebracht is, er een is dat we juist de zaken hier goed op orde hebben. Het gaat erover dat wij de muskusratten tot een populatie van vijfhonderd terugdringen tot de landsgrenzen in 2034. Waterschap Brabantse Delta doet daar echt zijn stinkende best voor en de mensen in het veld doen echt fantastisch goed werk, dat zijn vakmensen. Die doen dat echt super. De organisatie hier staat als een huis, wij zijn een voorbeeld ook voor anderen. Binnen Brabant is het nu zo, dit jaar, dat in het kerngebied er een lichte stijging is. Dat gaan wij strakker aanpakken, maar de gehele lijn voor Brabantse Delta is een dalende en voor Brabant als geheel gaan we die daling weer inzetten. Dat is de inhoudelijke boodschap. En nu even over uw motie: in die overleggen waar u het over hebt, daar worden geen besluiten genomen. Feitelijk wat hier nu ligt is een conceptstuk. Dat wordt hierna vastgesteld als u uw visie, uw blik daarover hebt kunnen laten gaan. Dus hier vindt die afstemming en controle plaats van het AB, niet in de afstemmingsoverleggen van de gemeenschappelijke regeling. Dus ik ontraad de motie.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sneep. Volgens mij heeft de rest van het DB geen punten openstaan. Dan kijk ik even of er... Ja, de heer Van der Kallen.

De heer Van der Kallen: Ja, het betoog van de Partij voor de Dieren vergt enige reactie. Mijn fractie heeft ook geen behoefte aan de motie, omdat wij vinden dat dat soort overleggen echt een uitvoeringszaak zijn en toekomen aan het dagelijks bestuur. Met betrekking tot de dubbele standaarden: ja, dit land kent wetten en de wetten voor dieren zijn anders dan de wetten voor mensen. Om nog maar niet te praten over de dagelijkse foltering van grassprietten toegedaan door grasmaaiers, menselijk handelen, respectievelijk huisdieren, vee, wat gras maait, opeet. Respectievelijk het spuiten van onkruid. Dat is massamoord en tegelijkertijd protesteer ik daar niet tegen, want de wet biedt die mogelijkheid en tegelijkertijd is ons bestaan als menselijke soort voor een deel afhankelijk van die, laat ik maar zeggen, onrechtvaardigheid in de biotoop die 'de wereld' heet. Wij leven met die onrechtvaardigheid en tegelijkertijd zal mijn fractie altijd het dagelijks bestuur in haar handelen toetsen met betrekking tot het recht, voor zover de wet- en regelgeving dat gebiedt. En voor zover ik kan zien handelen ook onze muskusrattenbestrijders naar eer en geweten binnen die rechten. En dat er dierenleed is? Ja. Er is ook veel mensenleed in deze wereld. Er is nog veel meer plantenleed in deze wereld. En daar gaan we niet over, daar gaan we op een andere manier over en ik vind dat je, als je praat over dubbele standaarden, je eigenlijk alle standaarden moet benoemen en beseffen dat je als mens en als waterschapsbestuurder slechts beperkte invloed hebt op wat er gebeurt in de wereld. En ik eet



nog steeds dingen die andere leed bezorgen, andere levende wezens. En of dat nou planten zijn of dieren zijn, dat zij zo. En dat doen wij naar ik veronderstel allemaal. Alleen, we maken tegenwoordig een onderscheid tussen dieren en planten en dat noemen we dan vegetariërs, alsof die bescheidener zijn en rechtvaardiger zijn in het biologisch benaderen van de wereld. Ik denk dat vegetariërs ook plantaardig leven eten en dat is de keuze tussen overleven en zelf accepteren dat je handelt, waar je misschien ooit op een andere manier verantwoording voor aflegt. Naar jezelf, of naar...

Voorzitter: Kunt u langzaam weer terugkomen naar de jaarrekening 2025?

De heer Van der Kallen: De jaarrekening is voor mijn fractie altijd helder. Dat is het verleden, en je moet leren van het verleden. Maar dan is altijd het moment: wanneer wil je leren? Betrek je dat bij een discussie over doelbereik, dan is dat hartstikke goed. Maar de vraag is altijd, als het over de cijfers gaat – en in feite geven we het dagelijks bestuur decharge door deze jaarrekening goed te keuren – heeft mijn fractie geen verder commentaar dan dat al eerder is gegeven en zullen wij instemmen met de jaarrekening.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Kallen. Anderen behoefte? Ja, we maken gewoon even het rondje.

De heer Stehouwer: Voorzitter. Ik zal toch nog een opmerking maken over de jaarrekening. Ik heb dat in de commissie ook gezegd, die dank die door de heer Arnold onder andere uitgesproken is aan iedereen die daarmee bezig is geweest, die geldt onverlet natuurlijk ook vanuit ons.

Wat ik in de commissie ook aangegeven heb – en daarom heb ik er niet zo veel behoefte aan om er hier in het AB nog een keer uitgebreid over te discussiëren – is dat wij een auditcommissie samengesteld hebben die voor ons die cijfers beoordeelt, en wij vertrouwen erop dat hun kennis verder gaat als die van ons en dat doe ik dus ook. Dan hoeven we het voor mij hier niet nog eens dunnetjes of dik over te doen. Dan denk ik: ik vertrouw die mensen, die is apolitek, dat zijn capabele mensen en die hebben daarnaar gekeken zodat wij dat met zijn dertigen niet nog eens hoeven te doen. Dus vandaar dat ik er niet zo'n behoefte aan had om dit vandaag nog eens een keer verder gaan te bespreken.

Dan ten aanzien van die motie: ik was even nieuwsgierig, we hebben die motie pas heel laat ontvangen dus we hebben dat ook niet kunnen bespreken. Mijn eerste indruk erbij was: laat eerst de portefeuillehouder maar spreken. Maar ik merk nu dat het een klein beetje gaat alleen over die muskusrat en de fouten die daarover gemaakt worden, terwijl de motie volgens mij oproept tot het proactief benaderen om die zittingen openbaar te maken. Daar heb ik eigenlijk geen reactie op gehoord of geen reflectie. Ik kan hem gemist hebben, maar daar zou ik dan graag nog even duidelijkheid over willen, want daartoe roept op de motie in mijn beleving op en niet zozeer om te discussiëren of het nou allemaal goed gaat met die muskusrattenbestrijding en of het allemaal goed wordt vastgelegd, maar gaat het juist over het proactief benaderen om die zittingen openbaar te maken. Eerlijk gezegd heb ik daar niet per se behoefte aan. Maar ik ben wel nieuwsgierig, want ik heb hem misschien net gemist.

Voorzitter: Ik denk dat u het gemist heeft, maar de heer Sneepp gaat er zo wat over zeggen. Mevrouw Goos, behoefte aan een tweede termijn?



Mevrouw Goos: Voorzitter. Ik sluit me aan bij de vorige spreker. Wij hebben er ook inderdaad geen behoefte aan. Wij zullen ook tegen de motie stemmen. We vinden die dus niet nodig, overbodig. En wij zullen op de jaarrekening wij zeker voorstemmen. Tot zover.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Meneer Schouwenaars van PRO is in de commissie denk ik duidelijk geweest met hetgeen wat hij gezegd heeft en daar heb ik weinig aan toe te voegen. Wat er veranderd is, is dat er wel een motie is ingebracht. Ik ben net als meneer Stehouwer eigenlijk heel benieuwd wel waarom dat een regeling niet openbaar is, volgens mij zijn samenwerkingsregelingen vaak wel openbaar. En daar heb ik toch nog te weinig van de portefeuillehouder over gehoord, dus dan wil ik toch nog wat meer uitwerking. En de excuses die aangegeven zijn door de portefeuillehouder, die vind ik denk ik terecht. Het is wel jammer dat die stukken eigenlijk niet zijn gecorrigeerd, dat wil ik toch nog wel even meegeven. In het verleden hadden die misschien aangepast kunnen worden met hoe het wel zou moeten zijn. Tot zover, voorzitter.

De heer Vruwink: Voorzitter. Over de jaarrekening hoeven we het eigenlijk niet zo heel lang meer te hebben wat mij betreft. We zijn daar in de commissie uitgebreid mee bezig geweest. Wij zullen daarop voorstemmen. Wat de motie betreft, ik denk dat de portefeuillehouder duidelijk geweest is. Ik denk dat de muskusratten bestreden moeten worden en op een goede manier. Wat ik gezien heb bij de open dag is dat het een heel mooie val is, die eigenlijk alleen muskusratten aangaat. Ik weet ik eigenlijk niet hoe andere ratten daar dan ook in komen, maar... Ik zal daarop tegenstemmen, of 50PLUS stemt tegen.

Mevrouw Pallandt: Sorry, zou ik even mogen interromperen? Ik wil de heer Vruwink vragen, aangezien hij deze uitspraak doet, of hij misschien de tabel op de laatste pagina van het jaarverslag van de muskusrattenbestrijding heeft gezien, want sowieso staan daar meer soorten in dan muskusratten, maar ook niet alleen ratten. Er staan ook vogels in, er staan ook zoogdieren in, er staan ook vissen in, dus ik vind het een beetje lastig als u daar dan zo'n uitspraak over doet, als u dat niet bekeken hebt.

De heer Vruwink: Ik kan u geruststellen, mevrouw Pallandt, ik heb dat gelezen. Natuurlijk, andere dieren horen daar niet de dupe van te worden als we muskusratten willen vangen, maar soms is het onvermijdelijk.

Mevrouw De Regt-Taks: Ja, we gaan de commissie niet overdoen, dus over de jaarrekening gaan we niets meer inbrengen, daar zijn wij eigenlijk gewoon mee akkoord. Dan ligt er de motie voor. Ik wil wel even mijn complimenten aan de Partij voor de Dieren doen, dat ze zo veel energie en tijd erin hebben gestoken om alles uit te zoeken. En ik hoop ook dat het DB dat gewoon ook netjes overneemt; als een partij zo veel fouten ziet, dat dat ook netjes gecorrigeerd moet worden. Maar wat de motie betreft zien wij eigenlijk geen noodzaak om in ieder geval sowieso daarbij aanwezig te zijn. Maar als anderen daar eventueel wel bij aanwezig willen zijn, dan lijkt me dat ook alleen maar als toehoorder. Ik zou zeggen: waarom niet? Maar wij hebben daar geen behoefte aan.

De heer Pals: Voorzitter. Over de jaarstukken gaan wij het ook niet hebben, in de commissie is daar uitgebreid bij stilgestaan. Maar toch even een reactie op de motie: zoals ik de motie lees, de deuren openzetten, dat is niet meer besturen op hoofdlijnen en het voelt ook een beetje als een wantrouwen richting de GR, van: jullie doen dingen niet goed, wij moeten jullie gaan



controleren. Daar zijn we niet voor. Eerder is in het AB al een keer een suggestie gedaan voor adoptanten, klankbordgroepen of wat dan ook je wilt doen bij gemeenschappelijke regelingen; volgens mij moeten daar overigens wel alle deelnemers van de GR mee instemmen. Zo een variant: oké. Maar dan zul je dat moeten uitrollen voor alle gemeenschappelijke regelingen. Maar voor deze motie, nee, daar zullen we niet in meegaan. Tot zover, voorzitter.

De heer Arnold: Voorzitter. Dank aan de portefeuillehouder om doelbereik en doelrealisatie op korte termijn te gaan bespreken. Ik hoop dat het kan voor de begroting, want dan kunnen we ook in de begroting ook al werken – eventueel, afhankelijk van de discussie – met een nog scherpere benadering van doelbereik, zodat ook het volgend jaar een scherpere benadering op doelrealisatie kan zijn. Maar dat betekent eigenlijk wel in de volgende commissievergadering, als ik kijk naar de planning.

Dan toch even over de motie: ik wil toch even reageren op de woorden van de heer Van der Kallen, want die waren heel stevig. Wetten zijn er, maar wetten zijn er niet voor eeuwig, laat dat even helder zijn. Want wetten zijn aan verandering onderhevig en ik vind het belangrijk dat wij ook zelf kunnen bepleiten – en dat wordt hier gedaan door de Partij voor de Dieren – wanneer gezegd wordt: wij zouden graag iets anders willen zien dan wat er nu aan wettelijke regelingen bestaat als het gaat om dierenwelzijn. Daar mogen we respect voor hebben, daar kun je iets van vinden op inhoud, dat mag, maar laten we wel respect hebben voor die benadering. En wat dat betreft steun ik ook wel de inhoudelijke wensen van de Partij voor de Dieren om toch meer werk te maken van dierenwelzijn. Dan over de motie zelf. Er is al aangegeven, als ik kijk naar het dictum, dan wordt er gevraagd: openbaarheid van vergaderingen van de gemeenschappelijke muskusrattenbestrijding Noord-Brabant. Ik denk dat de regeling zelf, maar ik heb het niet gekeken, al aangeeft dat die vergaderingen openbaar zijn. Als dat niet zo is, dan vind ik wel dat bepleit moet worden dat die regeling ook moet worden aangepast, want wij leven in een verband op basis ook van de Waterschapswet en alle wetgeving, dat wij zeggen: gemeenschappelijke regelingen volgen wat dat betreft ook altijd de vergaderingen van het algemeen bestuur van het waterschap, om ook openbaar te zijn. En ik vind dat we dat dan ook moeten gaan bepleiten, dus ik zal graag instemmen met deze motie. Dank u wel.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Wat ik even mee wil geven, dat kunt u misschien voor uzelf overwegen, maar ik heb gehoord dat niet iedereen goed kennis heeft kunnen nemen van de motie. Ik heb mijn excuses aan de fractievoorzitters aangeboden, dat komt ook omdat het deels natuurlijk op basis was van de antwoorden op technische vragen, wat wil zeggen dat je toch een tijdsbeperking hebt. Dus ja, excuses daarvoor, maar misschien ter overweging: je zou kunnen zeggen we schorsen twee minuutjes om die motie alsnog te lezen, om erover te beslissen. Verder mijn tweede termijn, voorzitter, want voor mij schiet de reactie van de portefeuillehouder wel tekort. Hij spreekt zich gepassioneerd uit voor het werk van de mensen in het veld, maar ik heb duidelijk gemaakt dat ik hen ook helemaal niks kwalijk neem. Ik spreek het DB aan op de juistheid van de informatievoorziening en de portefeuillehouder verkleint dat tot één foute tabel en biedt daar nederige excuses voor aan, maar in de toelichting op de ingediende motie heb ik maar liefst vijf fouten blootgelegd en toegelicht. Dus daarom zeg ik: u kunt nog even kennis nemen van deze motie, want dat is toch best wel ernstig. En ik hoor in de reactie van de portefeuillehouder ook niet terug dat hij daar kennis van heeft genomen. Een deel van deze fout is dus ook de eerste keer dat ze werden aangekaart ontkend, én ze zijn niet aangepast. Dus het gaat mij ook om de reflectie op wanneer er zo'n fout wordt opgemerkt. Ik heb ook niet gesuggereerd of willen suggereren dat er expres fouten zijn gemaakt.



De heer Stehouwer: Voorzitter. Ik wil toch graag even een vraag stellen aan mevrouw Pallandt. Er is een fout gemaakt, er is geen reflectie op geweest, van allerlei dingen. Maar hoe denkt zij dat het proactief benaderen, zeg maar het openbaar maken van die vergadering, dit soort vragen in de toekomst gaat voorkomen?

Mevrouw Pallandt: Ik denk niet dat het dit soort vragen per se gaat voorkomen, maar ik heb proberen te beargumenteren in de motie dat juist als je merkt dat de informatievoorziening die wij nu hebben, bij deze gemeenschappelijke regeling, waarbij je dus niet de mogelijkheid hebt om vergaderingen bij te wonen... Als die informatievoorziening dan alleen nog maar afhankelijk is van zo'n jaarrekening – en daar staan veel fouten in, vijf fouten – dan kan het wel openbaar maken van vergaderingen ten minste voorzien in iets meer het gevoel van controle kunnen hebben op wat daar gebeurt, wat hoort bij onze rol als AB. En wat ook is aangegeven: natuurlijk hoeft niet iedereen daar gebruik van te maken, maar degenen die die behoefte wel hebben, hebben dan wel de mogelijkheid. Zo zie ik dat.

De heer Stehouwer: Ik blijf toch even bij diezelfde vraag, want mij is niet helder hoe het bijwonen van een vergadering waar je dus niet kunt spreken, je bent een toehoorder, gaat voorkomen dat dit soort fouten gemaakt wordt in de toekomst. Ik snap hem niet helemaal, even los van heel die muskusratdiscussie, want die gaat volgens mij helemaal voorbij, het is alleen maar een voorbeeld om die motie een kapstok te geven. Maar ik snap echt niet hoe we het openbaar maken, waarbij ik als toehoorder zit, gaat bijdragen aan fouten voorkomen.

Voorzitter: Volgens mij komt u niet veel verder tot elkaar.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik wil aangeven dat een aantal partijen hier nog geen tweede termijn heeft gehad.

Voorzitter: Dat klopt, we hebben afgesproken dat we het rijtje zo zouden maken, dus dan bent u zo aan de beurt.

Mevrouw Korst-Dingemans: Ja, maar het is denk ik gebruikelijk dat de indiener van de motie dan op het laatst aan het woord is. Ik denk dat het goed is wij aan de voorkant nog even de tweede termijn afmaken.

Voorzitter: U krijgt zo ook uw beurt, dus mevrouw Pallandt maakt haar termijn af en dan bent u daarna aan de beurt.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Wat ik nog wilde zeggen is dat er mij wel wat van het hart moet, want weet iedereen nog hoe de reacties waren toen ik een fout in de belastingen had gevonden? Het gaat mij niet om het lof, maar toen waren de reacties wel echt heel anders, vanuit het AB, het DB. De fout werd meteen aangepast. En wanneer ik hier een fout aankaart, dan wordt er dus eerst ontkennend gereageerd, er wordt met desinteresse en weerstand gereageerd. Ook hier weer dubbele standaarden en ik vind dat heel jammer. Want ik denk dat als je het waardeert wanneer AB-leden kritisch zijn, doe dat dan niet selectief, alleen wanneer het jezelf goed uitkomt. Wees daar dan wat breder in. En tenslotte wil ik nog zeggen: volgens mij is het echt aan het AB zelf om te bepalen hoe zij haar controlerende functie ten opzichte van het DB en ten opzichte van gemeenschappelijke regelingen wil uitvoeren. Het bijwonen van een vergadering van een gezamenlijke regeling, ook als dat **een lichte** is, dat zou daar dus een variant van kunnen zijn. Ik



had het dus ook gepast gevonden als de portefeuillehouder die beslissing echt aan het AB zou hebben overgelaten in plaats van deze motie af te raden. Dank u wel, voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Pallandt. Dan gaan we nu naar de fractie van het CDA voor de tweede termijn.

De heer Merckx: Voorzitter. Het antwoord van de portefeuillehouder was voldoende. Wij zijn akkoord met de jaarrekening en de motie kunnen wij niet steunen, wij hebben nog voldoende vertrouwen in de organisatie.

De heer Post: Voorzitter. Even heel duidelijk: wij stemmen in met de jaarrekening, dat moge duidelijk zijn, dat hadden we ook in de commissie al aangegeven. Ten aanzien van de motie en wat daar omheen speelt en ook de discussie net: wij hebben waardering voor de activiteiten van de Partij voor de Dieren om deze fouten te vinden, want dat is veel werk, al dat soort dingen nazoeken, wij hebben er waardering voor dat ze het hebben gevonden. De heer Snee heeft gezegd dat hij het een kwalijke zaak vindt dat er fouten in staan en hij heeft toegezegd dat hij hier klaar mee is. Met dat antwoord nemen wij genoeg ten aanzien van herstel van fouten. Een tweede punt, onderdeel van de motie is de openbaarheid van de vergadering van de gemeenschappelijke regeling. Ik weet niet exact hoe het bestuurlijk zit, maar ik vind in eerste instantie ook dat het aan de gemeenschappelijke regeling, die vergadering, zelf is om te bepalen of die openbaar is of niet. Ik zeg wel erbij uit een soort ervaring: dit is gewoon bestuurlijk werk. Er worden ook vaak geen besluiten genomen, er worden voorstellen gedaan. Overigens, dat soort overleggen zijn meestal bloedsaai. Ik zou niet weten waarom je daar bij zou willen zijn. Maar ik vind het eerst aan de regeling zelf om dat te bepalen, want ik zou ook willen vermijden... Omdat dit gewoon lopend regulier bestuurlijk werk is. Want ik proef er een beetje uit als van... Ja, wat je niet moet gaan hebben is dat je daar zo'n regeling hebt en dat er dan ineens een halve actiegroep je over elke rat die wordt gevangen gaat aanvallen. Dat moet je niet hebben, dat loopt niet. Dus eerlijk gezegd, ik heb hier mijn twijfels over en daarom gaan wij de motie niet steunen.

Mevrouw Pallandt: Ik wil graag interrumperen. Actiegroepen die aanvallen, dat vind ik nogal een uitspraak. Ik heb ook in de motie aangegeven: openbaar maken van de vergaderingen zou de voorkeur behoeven, maar in ieder geval zou het goed zijn als die opengesteld zou kunnen worden voor AB-leden en burgerleden van de drie deelnemende waterschappen. Is er in uw opinie in dat geval nog steeds sprake van actiegroepen die deze gemeenschappelijke regeling zouden aanvallen, of hoe u het net ook zei?

De heer Post: Nee, ik zeg alleen: dit soort vergaderingen zijn – dat meen ik ook – werkelijk bloedsaai en heel beperkt qua inhoud. Als je daar naartoe komt, dan heb je daar echt een belang of reden bij, terwijl daar gewoon bestuurlijk werk moet plaatsvinden. Ik geloof niet dat het erg... Ik ben er niet direct een voorstander van dat er mensen komen die zich dan willen gaan bemoeien of opmerkingen maken over de vergadering. Laat die mensen gewoon hun werk doen. Ook is al gezegd – dat gaf de heer Snee aan – dat daar geen feitelijke besluiten genomen worden. Ik vind het ook aan de mensen van die regeling zelf om te bekijken of die vergaderingen openbaar zijn of niet, daar moet je je als eerste melden. En ik zou ook eigenlijk aan mevrouw Pallandt willen aangeven: meldt u eens een keer aan als AB-lid met die opmerking, wordt u toegelaten of niet?



Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Ik wilde graag nog een interruptie plaatsen, want volgens mij is het vanuit de motie aangegeven als toehoorder. Dat heeft mijnheer Stehouwer ook duidelijk aangegeven, en u gaat in een keer aangeven dat het bemoeienissen betreft. Dus hoe ziet u het verschil tussen bemoeienissen en als toehoorder? Want ik heb niet helemaal helder hoe u dat ziet.

De heer Post: Voorzitter. Ik heb het woord toehoorder niet gebruikt. In de motie staat: openbaar te laten plaatsvinden. Er staat niet het woord toehoorder in. Ik constateer gewoon dat als je zo'n vergadering hebt, dat mensen, iedereen erbij mogen zijn... Dat meen ik ook, dit zijn vergaderingen met een heel specifiek doel, daar komen mensen op af die geïnteresseerd zijn. En ik zeg gewoon: hou dat bestuurlijke werk gewoon als bestuurlijk werk. En als je als AB-lid – want er lopen hier meerdere verhaallijnen door deze motie heen – vindt 'ik zou dit een keer willen meemaken', meld je aan bij die vergadering en bespreek dat met hen. Ik vind dat meer een plek om daar te beslissen dan dat wij dat moeten gaan doen.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ik zal het hierbij laten hoor, maar ik wil nog wel even aangeven dat het vanuit de AB-leden van andere waterschappen dus daadwerkelijk geprobeerd is en die krijgen dus terug: het is geen openbare vergadering, u kunt daar niet bij aansluiten. Dus dat is geprobeerd. En daarnaast, ik kan heel goed toehoren en mijn mond houden, ook al hebt u misschien die ervaring met mij niet. Maar ik bedoel, kom vooral mee dan kunt u dat observeren. Dank u wel.

De heer Dujardin: Voorzitter. Ik sluit me allereerst aan bij de woorden van de heer Post, waar hij het heeft over dank aan de Partij voor de Dieren en de waardering dat zij zaken goed hebben uitgezocht en dan ook dingen boven water halen die niet helemaal kloppen. Gelukkig heeft de portefeuillehouder al aangegeven daar goed werk van te maken, dat dat in de toekomst niet meer gaat plaatsvinden.

Dan wat betreft de motie: ik denk dat de heer Post gelijk heeft, er zitten wat meer lijnen in. Als we het over openbaar hebben, openbaar betekent dat iedereen erbij kan zijn en dat lijkt me sowieso voor een gemeenschappelijke regeling niet helemaal correct. Het tweede is dat wij dit als een gemeenschappelijke regeling zien die vooral de uitvoering betreft en de besluitvorming of de kaders van het werk van de GR worden hier besproken in het AB en in de AB's van de andere deelnemende partners, dus wat dat betreft hebben wij controle genoeg. En inderdaad staat ook nog op stapel dat we in de toekomst nog nadenken over klankbordgroepen of rapporteurs, hoe we daar nog wat beter vat op kunnen krijgen. Wij hebben niet zozeer de behoefte om deze motie te steunen, los van dat ik niet zeker weet of inderdaad AB-leden wel of niet toegang zouden kunnen hebben bij die vergaderingen, zoals bij sommige andere AB-vergaderingen van gemeenschappelijke regelingen die ik ken vanuit de gemeente, wel een mogelijkheid is.

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij door naar de tweede termijn aan de kant van het DB. Mevrouw van den Berg heeft volgens mij geen vragen meer open staan? Nee. Dan gaan we betreffende de motie naar de heer Sneepe.

De heer Sneepe: Voorzitter. Laat ik dan toch mijn waardering uitspreken, mevrouw Pallandt, dat de Partij voor de Dieren zaken die niet goed waren nu naar voren heeft gebracht en dat alles wat niet klopt hersteld zal worden. Daarom is het nog een conceptstuk en wordt het later vastgesteld. Dus u hebt uw bestuurlijke invloed volledig kunnen uitoefenen in deze vergadering en daarom is bijwonen van een GR bestuurlijk gezien voor uw bestuurlijke invloed niet nodig. Het gaat ook



puur om bestuurlijke uitvoering van zaken die van een lagere orde zijn dan het AB. Wij werken voor de uitvoering van de muskusrattenbestrijding volgens protocollen binnen de Omgevingswet. Het is dan wel zo – ik vind dat de heer Van der Kallen dat heel goed heeft verwoord – dat wij een hoog liggende wettelijke taak hebben uit te voeren waarbinnen afgeleide dierenwelzijn natuurlijk een noodzakelijke randvoorwaarde is en daar houden wij in alle protocollen heel goed rekening mee. En nogmaals, de mensen in het veld, die zijn heel vakbekwaam en die proberen daar maximaal invulling aan te geven. Maar nog even voor de heer Stehouwer: dus openbaarheid van GR, regeling muskusrattenbeheer of in bredere zin, is in principe niet nodig, want u doet het hier.

Voorzitter: Dank u wel. Daarmee kunnen we volgens mij ook deze termijn aan de kant van het DB afsluiten en kunnen wij overgaan tot besluitvorming over het voorstel jaarrekening 2025. We gaan eerst stemmen over het voorstel zelf en dan over de motie. Ik kijk even, over het voorstel. Mevrouw Pallandt.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ik zou graag een stemverklaring willen geven. Het besluit dat nu voorligt is het vaststellen van de jaarstukken. Daaronder valt dus ook het jaarverslag van de muskusrattenbestrijding. Het verhaal over dat het een conceptstuk zou zijn en nog aangepast zou worden; ik moet zeggen dat mij dat niet bekend was, want in het besluit staat ook dat we ze vaststellen nu. Dus zolang dat niet voor mij is opgehelderd, zie ik het wel daadwerkelijk als dat we vandaag al die stukken vaststellen en het dagelijks bestuur daar decharge op geven, dus zal de Partij voor de Dieren daardoor niet meegaan in het vaststellen van deze jaarstukken.

Voorzitter: Dank u wel. Anderen nog behoefte aan een stemverklaring over de jaarstukken zelf? Dat is niet het geval, dan openen we de stemming.
Ja, 27 stemmen zijn uitgebracht, 25 voor, 2 tegen. Het voorstel is aangenomen.

Dan brengen we in stemming de motie, ingebracht door de Partij voor de Dieren. Behoeft een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan openen we ook de stemming over de motie M1, 'Open de deuren'.

26 stemmen, een iemand heeft de vergadering verlaten. 5 voor, 21 tegen, de motie is verworpen.

Besloten:

Het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta, gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur over vaststelling van de jaarstukken 2025, te autoriseren overschrijdingen investeringskredieten en het jaarverslag Muskus en Beveiligingsbeheer Noord-Brabant 2025 van 19 mei 2026, nummer 1023118, besluit:

- 1. de overschrijdingen boven de norm van de investeringskredieten goed te keuren: in totaal € 366.923 (conform bijlage 1 Te autoriseren overschrijdingen investeringskredieten).**
- 2. de Jaarstukken 2025 vast te stellen**
- 3. de bestemming van het bedrijfsresultaat vast te stellen: bedrijfsresultaat van de taak Watersysteembeheer (€ 1.802.000 negatief):**
 - a. Toevoeging financiële meevallers aan de bestemmingsreserve DFB-WS: € 5.345.000**
 - b. Onttrekking uit de bestemmingsreserve DFB-WS: -/- € 1.348.000**
 - c. Onttrekking uit de bestemmingsreserve Cloudsoftware: -/- € 381.000**
 - d. Onttrekking uit de algemene reserve WS: -/- € 260.000**
 - e. Onttrekking uit de tariefegalisatiereserve WS: -/- € 5.158.000 bedrijfsresultaat van de taak Zuiveringsbeheer (€ 1.007.000 negatief):**



- a. Toevoeging financiële meevallers aan de bestemmingsreserve DFB-ZB: € 2.350.000**
- b. Onttrekking uit de bestemmingsreserve DFB-ZB: -/- € 683.000**
- c. Onttrekking uit de bestemmingsreserve Cloudsoftware: -/- € 208.000**
- d. Onttrekking uit de algemene reserve ZB: -/- € 620.000**
- e. Onttrekking uit de tariefegalisatiereserve ZB: -/- € 1.846.000**
- 4. de definitieve bijdrage 2025 Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding Noord Brabant op € 1.025.876 per waterschap vast te stellen.**

2.b Adviesnota 'Kadernota 2026'

2.b.1 Eerste termijn: spreektijd 3 minuten per fractie (inclusief moties en amendementen)

Voorzitter: Wij gaan door naar het volgende agendapunt, dat is de adviesnota Kadernota 2026 2.b.1. Daarin hebben we met elkaar afgesproken dat u per fractie drie minuten spreektijd heeft en dat gaan we doen. De volgorde is op basis van fractiegrootte en als u moties of amendementen heeft nodig ik u van harte uit om die ook toe te lichten in deze eerste termijn. Dan gaan we beginnen met als eerste de fractie van de BBB, de heer Stehouwer.

De heer Stehouwer: Voorzitter. Ik zie dat de klok klaargezet wordt, dus ik moet opschieten. Dank aan het dagelijks bestuur en de organisatie voor deze kadernota. De BBB kan zich vinden in de gekozen lijn van bestuurlijke continuïteit. In de laatste fase van deze bestuursperiode past terughoudendheid met nieuwe ambities, maar koersvast betekent wat ons betreft niet dat we achterover kunnen leunen. Juist nu moeten we investeren in een watersysteem dat aantoonbaar beter bestand is tegen de uitdagingen van vandaag en morgen. Die uitdagingen kennen we allemaal. Langdurige droogte, extreme clusterbuien, een toenemende druk op de waterkwaliteit en steeds hogere maatschappelijke verwachtingen. Voor BBB begint goed beleid daarom met één eenvoudig uitgangspunt: meten is weten. Wij willen dat besluiten steeds vaker worden gebaseerd op meetgegevens en aantoonbare effecten; niet alleen bij waterkwantiteit, maar juist ook bij waterkwaliteit. Dat brengt ons op het tweede punt: voor BBB begint schoonwater bij de bron. Zolang we onvoldoende weten waar vervuiling precies vandaan komt, blijven we vooral achteraf problemen oplossen, zo niet actief achteraf. Bronherleiding verdient daarom een prominentere plaats binnen onze aanpak. Daarnaast willen wij aandacht vragen voor onze rioolwaterzuiveringen. De RWZI's zijn al lang niet meer alleen een zuiveringsinstallatie; ze kunnen een belangrijke rol spelen bij innovatie, energierugwinning, grondstoffenwinning en het verwijderen van nieuwe stoffen zoals medicijnresten. BBB ziet daarin grote kansen. Onze vragen aan het dagelijks bestuur zijn daarom: hoe krijgt bronherleiding de komende jaren concreet meer prioriteit? Op welke manier wordt meten is weten verder uitgewerkt in monitoring en besluitvorming? Welke innovatieambities ziet het dadelijk bestuur specifiek voor onze RWZI's? Is het DB bijvoorbeeld bereid innovatie binnen RWZI's expliciet als speerpunt op te nemen?

Tot slot, voorzitter: de lasten voor inwoners en ondernemers blijven stijgen. Dan mag ook verwacht worden dat iedere investering aantoonbaar bijdraagt aan een beter waterbeheer. BBB zal de begroting straks dan ook vooral beoordelen op effectiviteit, uitvoerbaarheid en doelmatigheid. Wij zien uit naar de beantwoording. Dank u wel.

De heer Pals: Voorzitter. De kadernota die voor ons ligt constateert dat er grote uitdagingen liggen voor ons waterschap. Klimaatverandering, droogte, maar ook cyberdreigingen en een krappe arbeidsmarkt. Maar naast deze uitdagingen zijn er ook kansen; kansen om slim om te



gaan met de omgeving en maximaal te investeren op innovatie. Wat als vertrekpunt in ruimtelijke ontwikkeling en niet als sluitstuk. Het waterschap moet duidelijke wensen en eisen stellen bij ruimtelijke ontwikkelingsplannen van gemeenten; aan de tafel zitten en met die vuist op tafel gaan slaan. Want: water- en bodemsturend, maar wel met voldoende ruimte voor woningbouw en economische ontwikkelingen binnen ons gebied. De voortdurende krapte op de arbeidsmarkt is ook een uitdaging die extra aandacht vraagt. Het is belangrijk dat we medewerkers zo vroeg mogelijk aan ons waterschap binden door onder andere de banden met de onderwijsinstellingen verder aan te halen.

Dan ook de lasten: ze blijven maar stijgen. Een beheerste lastenontwikkeling moet de norm zijn. De reeds ingezette daling van de schuldquote kan daaraan bijdragen en dient dan ook te worden voortgezet. Financieel duurzaam beleid, dat is ons mantra. Een gezond financieel huishoudboekje vandaag, voorkomt problemen voor toekomstige generaties. Dit vraagt om scherpe prioriteringen binnen onze projecten en een kritische afweging van wat noodzakelijk is binnen de projecten. Daarnaast dienen we de banden met medeoverheden aan te halen, in het bijzonder met Vlaanderen, want voor de Kaderrichtlijn Water is het noodzakelijk dat je die banden aanhaalt. Immers, de uitstoot van bijvoorbeeld de Antwerpse industrie komt ons gebied binnen. Maar niet alleen de medeoverheden zijn hier van belang, maar ook je agrarische ondernemers en andere ondernemers. Nodig ze vaker uit aan tafel en bedenk met elkaar concrete oplossingen die een bijdrage leveren aan het realiseren van je KRW-doelen in 2050. De KRW-impuls biedt hier natuurlijk een mooi vertrekpunt in. De focus hierbij zou moeten zijn het grootste effect waar nodig en monitoring van de kosten, en het resultaat: intensivering van **toezicht, van je KRW-doelen** te behalen.

Tot slot weerbaarheid, een heel belangrijk thema gezien de geopolitieke spanningen die leven. Onze kritieke infrastructuur moet optimaal beschermd worden tegen onder andere cyberaanvallen. Een intensivering en samenwerking tussen de waterschappen is hiervan belang, maar ook landelijk moet je je netwerken hiervoor aanboren, bijvoorbeeld bij het NCTV. Wij juichen dan ook toe dat in het kader van fysieke weerbaarheid en gevolg van stroomuitval middelen worden vrijgemaakt om hier een plan op te maken. We vinden echt dat deze investeringen moeten passen in een omvangrijk programma dat weerbaarheid in de brede zin moet omvatten. Uit dat programma moet tenminste blijken wat ons waterschap verstaat onder weerbaarheid, welke zaken wij alleen of gezamenlijk op gaan pakken. Kortom: hoe denken wij aan de verhoogde risico's in het kader van weerbaarheid concreet het hoofd te bieden? Het is van groot belang dat wij hierbij onze inwoners en ondernemers actief meenemen. Wij zijn helder in onze wensen: maximaal investeren in innovatie...

Voorzitter: Kunt u komen tot een afronding?

De heer Pals: ... kansen pakken, lastenontwikkeling, beheersbaar houden en maximaal betrekken van onze inwoners, ondernemers en medeoverheden. Veiligheid voor ons waterschap en een waterschap dat zijn verantwoordelijkheid pakt in een alsmaar veranderende samenleving. Dank u wel, voorzitter.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Het zal helder zijn, lasten zijn voor Ons Water niet de norm. De norm is: doen wij ons werk goed? En ik sta hier nu in juli 2026. Stel even voor dat ik hier zou staan op 1 juli 1921, dan had ik zestien maanden droogte gehad, waarin op sommige meetpunten in ons waterschap nog niet in die zestien maanden aan 200 millimeter regen was toegekomen, terwijl standaard eigenlijk 800 - 900 millimeter per jaar is. Is dit een klimaatcrisis? Ik wil die term wel gebruiken, dus in die zin zal mijn fractie de motie steunen. Is het werkelijk een



klimaatcrisis? Nee. Dat is hartstikke moeilijk, het klimaat is ongelooflijk variabel. En we leggen het nu uit als klimaatcrisis en ik denk dat dat ook redelijk is; kijk je naar het dertigjaarsgemiddelde dan is hartstikke helder wat er zich ontwikkelt. Daar moeten we wat aan doen. Dierenwelzijn is wel degelijk voor Ons Water een punt. Binnen de wettelijke kaders, met een andere pet zou ik hier ook kunnen staan als de politiek leider van de Partij voor de Bomen, vandaar dat ik soms ook naar planten kijk. Als het gaat over laten we zeggen de dubbele standaarden en overleggen, dan vind ik dat wet- en regelgeving de essentie is. En onze taken zijn onze taak. Als het gaat over, ik noem het maar de 'plastic-motie' van de filtersigaretten, dan sta ik hier wel een beetje raar want ik heb ooit bij een kunstharsfabriek gewerkt. En ik heb ooit alternatieven voor kauwgom ontwikkeld, niet zijnde boomhars, colophonium-alternatieven. En dat is gewoon hartstikke lastig, want ik ben eigenlijk voor boomhars. Maar dat betekent dat dat commercieel niet zo lekker is om uit te leggen dat je een stuk boomhars in je bek douwt in plaats van een stukje zoete kauwgom. Het is allemaal slecht.

Voorzitter, de essentie voor Ons Water is dat we van een waterschap wat afvoert, een waterschap worden wat op kan voeren en af kan voeren. Daarom heb ik ook recent een brief gestuurd omtrent: hoe kijk je nou naar de gemalen? Want gemalen zijn om te bouwen. Op een andere manier moeten we naar water kijken en de essentie is wel degelijk de variaties in het klimaat op een goede manier bestrijden. Als je zestien maanden droogte hebt gehad, waarbij de scheepvaart in feite stilvalt, waarbij het transport over water is stilgevallen, waarbij je economie stilvalt, waarbij de sterftescijfers stijgen, waarbij de landbouw geen oogsten produceert, waarbij de voedselprijzen exorbitant stijgen, ook voor gewone mensen. Die gewoon gewend zijn tachtig procent van hun inkomen te besteden aan voedsel. Zo was dat in de jaren '20, dat was de essentie. En dan ineens moest je keuzes maken die je normaal niet maakte en werd je veroordeeld tot aardappelen, om het maar heel helder te maken, en brood, om helder te maken wat nog beprijgbaar was. Brood was gesubsidieerd en de rest viel gewoon weg, was onbetaalbaar. Ik wil dat het beleid van dit waterschap wordt, waarop deze kadernota is gebaseerd, als een soort beeld van wat kan...

Voorzitter: Wilt u ook komen tot een afronding?

De heer Van der Kallen: Dat we een waterschap worden dat op kan voeren en af kan voeren, afhankelijk van wat de natuur ons aan eisen stelt.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. De kadernota 2027-2031 is duidelijk en herkenbaar en bouwt voort op afspraken die in deze bestuursperiode zijn gemaakt. In een tijd van onzekerheden geeft dat richting, maar vraagt het ook om scherpheid in de uitvoering. We steunen de lijn om scherp te kijken naar wat kan, wat nodig is en wat betaalbaar blijft. Voor 2027 klopt het financiële beeld, maar daarna lopen de kosten op. Voor Waterbreed blijft het uitgangspunt nuchterheid. Niet alles kan tegelijk, we willen keuzes maken die haalbaar zijn voor stad, natuur en platteland en die betaalbaar blijven. De inzet op waterkwaliteit, waterveiligheid, klimaat en een sterke waterketen past goed bij wat Waterbreed belangrijk vindt. Tegelijkertijd zien we dat de opgaven steeds complexer worden. Er is meer regelgeving, minder ruimte en een groeiende investeringsvraag, onder meer door de Kaderrichtlijn Water en de noodzaak om onze systemen toekomstbestendig te maken. Juist in dat licht zien wij kansen in het slimmer inrichten van ons watersysteem; door daar waar mogelijk de waterhuishouding voor natuur en landbouw te scheiden, kunnen we beter inspelen op de verschillende eisen die deze functies stellen. Natuurgebieden vragen vaak om hogere en stabielere waterstanden, terwijl landbouw juist vraagt om lagere en flexibele beheersbare peilen. Door deze systemen te scheiden waar dat kan,



voorkomen we conflicten in het gebied, verminderen we de kans op vertragingen en juridische procedures en werken we doelgerichter aan onze opgaven. Bovendien kan dit op termijn kosten besparen. Voor Waterbreed is dit de reden om dit verder te verkennen, samen met het DB en partners in het gebied en te kijken waar we dit concreet kunnen toepassen. Daarnaast blijven we benadrukken dat ook eenvoudige maatregelen verschil kunnen maken. Kleine ingrepen in het watersysteem kunnen helpen om water beter vast te houden, denk bijvoorbeeld aan het tijdelijk afsluiten van de duikers met eenvoudige middelen zoals een opblaasbare bal, het zogenaamde skippybal-idee. Praktisch, snel, inzetbaar en relatief goedkoop. En tegelijkertijd moeten we realistisch blijven. Niet alles kan overal en niet alles kan tegelijk. Ook hoeven we niet alles zelf te doen. Waterbreed vindt dat we sterker moeten inzetten op samenwerking met andere waterschappen, bijvoorbeeld door kennis en capaciteit te delen. Zeker gezien de krapte op de arbeidsmarkt is dat noodzakelijk. De winst zit wat ons betreft vooral in slimmer werken. We kijken daarnaast met belangstelling uit naar het beleid rond het aankopen en beheren van dijken. Ook daar liggen kansen om onderhoud slimmer en doelmatiger te organiseren, bijvoorbeeld door de inzet van natuurlijke begrazingen.

Dus afrondend: beleid, niet groter dan nodig, niet complexer maar slimmer, uitvoerbaar en betaalbaar. En als het over water gaat, proberen we vaak iedereen tevreden te houden, maar juist door slimme keuzes te maken, komen we verder.

De heer Logt: Voorzitter. De komende jaren staan in het teken van keuzes. Keuzes over hoe we omgaan met water, natuur en klimaat. Keuzes die bepalen of Brabant een veilige, gezonde en leefbare provincie blijft, voor onszelf en voor de generaties na ons. De realiteit is duidelijk: ons watersysteem staat onder druk, de gevolgen van klimaatverandering zijn geen toekomstmuziek meer maar dagelijkse praktijk. We zien langere periodes van droogte afgewisseld met hevige buien en wateroverlast. De biodiversiteit staat onder druk en de waterkwaliteit blijft achter bij de doelen die we in 2027 willen moeten halen. Tegelijk groeit de vraag naar ruimte voor wonen, werken en energie. Dat vraagt om leiderschap. Niet door nog harder te pompen of nog hogere dijken te bouwen alleen, maar door anders te denken. Door water en bodem weer leidend te maken in hoe we ons werkgebied inrichten. Mét elkaar. De kern van onze keuze is helder: we gaan van reageren naar sturen. Water wordt het uitgangspunt van ruimtelijke keuzes. Dat betekent bouwen waar het kan, niet waar het toevallig past. Water meer vasthouden in het landschap in plaats van zo snel mogelijk afvoeren. En dat betekent natuur niet zien als restpost, maar als fundament van een gezond watersysteem. Water moet mede de basis zijn van het ordenend principe. We moeten onze positie als waterschap versterken in het omgevingsdebat. De kadernota bevestigt deze koers. We werken koersvast aan een robuust en toekomstbestendig watersysteem dat beter bestand is tegen droogte, wateroverlast en onzekerheden voor honderd procent biodiversiteitsherstel. Dat vraagt om investeringen, maar vooral om slimme keuzes. Natuurlijke oplossingen, zoals herstel van beekdalen, sponswerking van de bodem en groene buffers, zijn niet alleen duurzamer maar ook op termijn goedkoper en effectiever. Waterkwaliteit is dé opgave van de komende jaren. In '27 moeten we voldoen aan de Europese normen, maar belangrijker: schoon water is essentieel voor onze gezondheid, natuur en economie. Dat betekent dat we vervuiling bij de bron aanpakken. Landbouw, industrie en samenleving dragen daar samen verantwoordelijkheid voor. We ondersteunen boeren die willen omschakelen naar natuurinclusieve landbouw en stimuleren innovatieve oplossingen, maar zijn ook duidelijk: vervuilen mag niet vrijblijvend zijn. Tegelijkertijd moeten we zuiniger omgaan met water. In droge perioden kunnen we niet blijven doen alsof er altijd nog voldoende water beschikbaar is. Dat vraagt om bewustwording en om duidelijke keuzes, bijvoorbeeld bij watergebruik in grondwateronttrekkingen. De tijd dat we water volledig controleren ligt achter ons. We zullen



weer moeten leren leven met water en dat betekent ruimte maken voor water in steden en dorpen, investeren in tijdelijke waterberging en accepteren dat niet elke vorm van overlast volledig te voorkomen is. Maar het betekent ook kansen; water en groen maken onze leefomgeving aantrekkelijker, gezonder en klimaatbestendiger. Meer blauw en groen in de stad zorgt voor verkoeling, betere wateropvang en een hogere kwaliteit van leven. Natuur is geen luxe, maar een bondgenoot in het waterbeheer. Herstel van biodiversiteit en natuurlijke systemen maakt ons watersysteem veerkrachtiger. De opgaven vragen om een waterschap dat stevige positie kiest. Niet afwachten, maar actief sturen. Niet alleen uitvoeren, maar meedenken aan de voorkant van ruimtelijke plannen. Dat betekent ook transparant zijn over keuzes en kosten. Want eerlijk is eerlijk, de opgaven zijn groot en zullen leiden tot hogere investeringen en uiteindelijk ook hogere lasten. Landelijk wordt verwacht dat de kosten structureel blijven stijgen door klimaatadaptatie, waterkwaliteitseisen en vervanging van infrastructuur.

Voorzitter, ik rond af. De keuze in 2027. De kadernota en een opmaat naar de verkiezingen van 2027 gaan over de vraag: welke toekomst kiezen we voor waterschap Brabantse Delta? Kiezen we voor kortetermijnoplossingen of bouwen we aan een duurzaam systeem? Blijven we reageren op problemen of durven we vooruit te sturen? Zien we water als risico of als kans om onze leefomgeving te verbeteren? Wij kiezen voor een Brabant waarin water, natuur en klimaat leidend zijn, waar we investeren in een gezonde leefomgeving, waar we verantwoordelijkheid nemen voor nu en voor later. Want water bepaalt onze toekomst en die toekomst kiezen we samen. Samen en betrokken, van inwoners die hun tuin vergroenen en water vasthouden, van boeren die werken...

Voorzitter: Dat is wel een heel lange afsluiting, mijnheer Logt. Kunt u komen tot een afsluiting?

De heer Logt: ... van bedrijven die water besparen en hergebruiken, van overheden die samen optrekken in een gebiedsgerichte oplossing. Dus ook met meer de overheden. Voorzitter, we horen graag uw visie op onze beschouwingen en dank voor de inzet van iedereen bij de kadernota.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Als Partij van de Arbeid zijn we altijd al voorstander van een sociaal en eerlijk waterschapsbeleid. Met PRO zetten we dit voort. De kadernota laat zien dat de druk op waterschapsfinanciën structureel toeneemt. Het rapport van de AEF bevestigt dat beeld. De noodzakelijke investeringen zijn groot en zullen alleen maar toenemen. Onze stelling is: de ingezetenen gaan verhoudingsgewijs meer waterschapsbelastingen moeten betalen. Wat in de nota 'Evenwicht tussen ambitie, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid' is genoemd, is dus uit balans in plaats van in evenwicht, vindt PRO. Het profijtbeginsel is in de gewijzigde wet niet versterkt. Het kan echt eerlijker. PRO vindt het verstandig dat het bestuur zoekt naar duurzaam financieel beleid, waar betaalbaarheid een blijvend aandachtspunt moet zijn. Leg de rekening weg bij de veroorzakers van de hoge lasten in plaats van bij de gewone mensen of de kleine ondernemer. DB, dit moet toch mogelijk zijn?

Dank voor de kadernota, die vooral inzet op zekerheid en het uitvoeren van de bestaande prestatieafspraken en op het beheersbaar houden van de lasten. DB, is dit ook ambitieus en eerlijk? PRO kan zich vinden in veel van de beschreven ontwikkelingen. We herkennen de noodzaak om te investeren in waterveiligheid, waterkwaliteit, digitalisering en weerbaarheid. Maar juist omdat de opgaven zo groot zijn, vinden wij dat een kadernota niet alleen moet beschrijven wat op ons afkomt, maar ook duidelijk moet maken: welke keuzes maken we en voor wie doen we dat? Wees eerlijk naar de belastingbetaler over waar zijn geld naartoe gaat.



Voorzitter, voor PRO begint goed waterbeheer bij gezond en schoon water. We lezen terecht dat PFAS, medicijnresten en drugsafval een groot probleem vormen. Landbouwgif is ook een groot probleem. PRO mist nog nadrukkelijk de keuze voor de bronaanpak. Want hoe modern onze zuiveringen gaan worden, uiteindelijk blijft gelden: wat er niet in komt, hoeft er ook niet uit. De inhoudelijke druk: de druk op watersystemen en de natuurlijke systemen waar u aan refereert in de kadernota, vragen om handhaving. Helaas wordt dit niet benoemd. Mist het DB dit dan ook niet? PRP roept het dagelijks bestuur op om in de komende begroting sterker in te zetten op samenwerking. Onze stelling is: zet meer in op gebiedsmanagers met aandacht voor de vervuiler. Met andere woorden: laat de samenwerkende partijen weten wat bepaalde vergunningen voor schade kunnen geven aan ons watersysteem en de waterkwaliteit, dus onze omgeving. Klimaatverandering wordt veelvuldig benoemd en terecht; de gevolgen zijn al zichtbaar in onze eigen regio en zijn al een dagelijkse realiteit geworden. PRO ondersteunt de inzet op een robuuster watersysteem. Stap voor stap is niet snel genoeg, of hoe ziet het AB dit zelf? Waar maken we echt die sprongen? Tegelijkertijd vindt PRO dat de rol van het waterschap in de ruimtelijke ontwikkelingen nog steviger mag worden neergezet. PRO wil vasthouden aan water- en bodemsturend; vroegtijdig aan de tafel zitten bij woningbouwplannen, bedrijventerreinen en gebiedsontwikkelingen en meebepalen in plaats van achteraf. Waarom spreekt het dagelijks bestuur zich hiervoor niet uit in de kadernota? Tot zover, voorzitter.

De heer Maas: Voorzitter. Natuurbranden door de droogte in april, Bergen op Zoom onder water in mei en een hele week met temperaturen tegen de veertig graden aan nog voor de zomer goed en wel begonnen is. Zes jaar geleden gingen de scholen dicht vanwege code rood door covid, nu vanwege code rood door de hitte. De lange termijn waar de kadernota over spreekt, die lange termijn is nu. We merken het allemaal, de klimaatcrisis is hier. Het is de grote uitdaging van vandaag en het wordt dus ook tijd dat we die dagelijkse realiteit ook zo benoemen. Net zoals de kadernota ook nuchter en met bron aangeeft dat het slecht gaat met de biodiversiteit. Met ons amendement willen wij diezelfde helderheid toevoegen over het klimaat. Het al aangehaalde AEF-rapport laat zien wat de gevolgen zijn van een oververhitte planeet. Structurele kostenstijgingen voor inwoners en toenemende risico's. Het AEF stelt daarbij terecht: het bestuur moet zich dit aantrekken en een nieuw verhaal opvoeren. Dat verhaal vertellen betekent wat de Partij voor de Dieren betreft ook een eerlijk verhaal houden. De KRW bestaat al sinds het jaar 2000 en nu nog heeft onze kadernota het over een confrontatie met strengere eisen. Hoe dan? Het zijn eisen waar we allang aan moesten voldoen en niet in 2050 pas. Het wordt tijd dat we ook dat benoemen in onze nota's in plaats van dat we de KRW telkens als een onaangename verrassing framen, iets dat ons zomaar overkomt. De KRW maakt juist deel uit van ons waterschapsverhaal. En richting KRW helpen alle kleine beetjes, dus ook de filters verbannen uit sigaretten en het roken ontmoedigen. Een vrij eenvoudige maatregel, zie onze motie.

Voorzitter, voor de Partij voor de Dieren is het nieuwe verhaal van het waterschap een verhaal dat is gebouwd met nature-based bouwstenen. De natuur en dus het water als vertrekpunt. Maar willen en durven wij de natuur wel de ruimte te bieden, dat zij het mag doen, dat zij mag leiden? De kadernota noemt natuurinclusieve oplossingen in plaats van nature-based solutions. Dat lijkt een taalding, maar het is een ander idee. Bij natuurinclusief bouwen past de natuur zich aan ons menselijk ontwerp aan; een groen dak, een bloemenrand langs de akker, een parkeerplaats met gaatjes. Nature-based solutions draaien het om; de natuur lost het probleem op. En wij kregen van de heer Snee de toezegging dat nature-based solutions in de kadernota zouden landen. Helaas, ze zijn nu verstopt in een bijlage waar onze AB-input staat. Op die manier kan het DB slim in het midden laten of zij hierop daadkracht gaat tonen of er liever nog wat over blijft dromen. We zijn teleurgesteld en we horen graag van de portefeuilleouder hoe hij alsnog nature-



based solutions in beleid gaat omarmen, met een kwantitatieve doelstelling waarover ook verantwoording wordt afgelegd in de volgende jaarrekening. Dát is stevig durven sturen. Het is hoog tijd, want tijdens een crisis moet je veranderen. Figuurlijk gezien niet te veel bommen en dus vooral als de wiedeweerga aan de slag. Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Deze kadernota is de laatste kadernota voor de verkiezingen. Ik wil hierbij de organisatie bedanken en vooral voor de manier waarop ondanks de turbulente tijd een degelijke kadernota tot stand is gekomen. En bedankt voor de wijze waarop wij als AB meegenomen zijn. Uitvoering van de kerntaken van het waterschap moeten vooropstaan en betaalbaar zijn, maar tegelijkertijd maken wij plannen voor de toekomst die investeringen vragen, maar onbetaalbaar zijn. In een onderzoek bij de Unie van Waterschappen zien de 21 waterschappen hun kosten in de komende 25 jaar verdubbelen. Meer urgentere aanpak: de waterschappen moeten steeds meer gaan investeren in dijkversterkingen, vervanging infrastructuur, rioolwaterzuiveringen en de weerbaarheid. Hierdoor zullen de waterschapslasten fors gaan stijgen. Het CDA vindt dat we met de wettelijke taken voldoende op ons bord hebben. Het zal steeds belangrijker worden om de kosten in de hand te gaan houden en toch uit te voeren. Wij realiseren ons in deze kadernota dat we intensiever moeten gaan samenwerken met natuur, bedrijven, organisaties en andere overheden om versneld doelbereik te hebben. Met de drang om als overheden meer samen te gaan werken, hebben we in Nederland een nieuw probleem gecreëerd: de nieuwe Omgevingswet. Dit blijkt een vehikel te zijn waarbij we te maken krijgen met het feit dat projecten vertragen. De beloofde snelheid wordt niet geleverd. Veel bedrijven en burgers ervaren deze nieuwe wet als onmogelijk en onwerkbaar. Onderzoeken lopen langs elkaar heen en de samenwerking blijft uit. We gaan in de laatste AB volgende week in dit huis twee projecten goedkeuren die elk een paar jaar uitgelopen zijn, met als gevolg een zeer forse kostenstijging door de toegenomen rentekosten, inflatie, krapte op de arbeidsmarkt, grondstoffen die duurder geworden zijn. De prijs van deze doorgeschoten complexe regelgeving komt uiteindelijk bij de burger terecht. De nieuwe Omgevingswet blijft, elk systeem heeft echter zo zijn kinderziektes. Wij vragen aan het DB: zijn jullie bereid om met de andere waterschappen via de Unie de mankementen eruit te gaan halen? Wij zullen dit overigens ook aan het overdrachtsdocument toevoegen voor het volgende bestuur.

Dan richting het huidige en nieuwe bestuur. Uitvoering geven aan de kadernota doe je met zijn allen en wij hopen dat deze keer de overgang naar het nieuwe bestuur wél vloeiend gaat verlopen. Wij willen vragen aan het bestuur: hou op met naar elkaar te wijzen, de vinger richting de landbouw kennen we onderhand wel. Bestuurskosten mogen niet oplopen door doorgeschoten politieke opvattingen, emoties en alsmaar in herhaling vallen. De belastingbetaler denkt immers...

Voorzitter Kunt u komen tot een afronding?

Mevrouw Korst-Dingemans: Bijna. De belastingbetaler denkt immers dat zij betaalt voor kennis en inhoud. Laten we de volgende bestuursperiode samenwerken aan een waterschap dat betrouwbaar, betaalbaar en daadkrachtig is. Tot zover.

De heer Knook: Voorzitter. Dank voor het opstellen van de kadernota. Het is een korte en duidelijke uiteenzetting van welke koers we als waterschap willen varen. In de kadernota wordt aangegeven dat we keuzes moeten maken, en dat moeten we zeker. Er staat in dat haalbare ambities de aandacht blijven vragen; het gaat niet alleen om haalbare ambities, maar ook uitvoerbare ambities die bijdragen aan kerntaken van ons waterschap.



Klimaatadaptatie en mitigatie zijn inmiddels grotendeels geïntegreerd in onze waterprogramma's. Innovatie, digitalisering, klimaat en duurzaamheid worden steeds verder geborgd in onze organisatie. Alleen, waarom borgen we ze in de organisatie en integreren we deze ook niet in de waterprogramma's? Het zijn namelijk vaak taken die we uit moeten voeren zoals blijkt uit de antwoorden op onze technische vragen, waar we het aanschaffen van nieuwe software voor de interpretatie van dronebeelden zien als innovatie. Maar dat is toch gewoon een taak die we uitvoeren en wat noodzakelijk is om een toekomstbestendig waterschap te blijven? Waarom moeten we dit in een apart hokje stoppen? Door de programma's meer te integreren, stimuleer je juist om samen te werken en samen te komen tot werkbare oplossingen. Nu lijkt het soms dat we het ons als waterschap soms heel moeilijk maken om oplossingen te realiseren, dankzij de verschillende doelen die we na willen streven.

Dank voor het opnemen dat we inzetten op een uitvoerbaar maaibeleid, dat voldoet aan de wettelijke eisen in lijn met de aangenomen motie. Alleen blijkt helaas in de praktijk nog steeds dat het heel moeilijk uitvoerbaar is.

Tot slot willen we nog onze zorg uitspreken over de ontwikkeling van de tarieven. De stijgingen zijn enorm, we weten dat de stijgingen voor het komende jaar waarschijnlijk nog hoger zullen uitvallen door de wijzigingen in de economische situatie, na het vaststellen van de uitgangspunten van onze kadernota. Dit geeft nog een enorme uitdaging en vele keuzes die we moeten maken om te komen tot een betaalbaar waterschap. Tot zover, voorzitter.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Allereerst willen wij als fractie de organisatie en het DB bedanken voor het voorliggende voorstel. De kadernota bevat geen uitgebreide en diepgaande beschouwingen of vergezichten; mogelijk logisch gezien de verkiezingen begin 2027 en het komende waterbeheerprogramma. Bedenk wel dat dat laatste pas per 2028 expireert, waardoor 2027 bestuurlijk op een verloren jaar kan uitlopen. Het mag in 2027 zeker niet uitlopen op pappen nathouden, daarvoor zijn de opgaven te groot. De afgelopen weken hebben ons weer met de neus op de feiten gedrukt, in casu de klimaatverandering. Van Brabantse Delta moet een spilfunctie worden verwacht bij klimaat, gebiedsprocessen en een toenemende wateropgave. Markeer dit als bestuur en versterk het in 2027; dat geldt voor het bestuur en voor het AB. Bij de behandeling van de voorgaande kadernota, vorig jaar, heeft onze fractie een zevental aandachtspunten genoemd. Ten eerste het maaibeleid en bestendig beheer en onderhoud. Op de tweede plaats het recreatiebeleid waaronder het vaarbeleid, vissen en jagen. Ten derde de uitvoering van het Grondwaterconvenant, als vierde het exotenbeheer, als vijfde de integrale visie binnen de GGA's, als zesde de Defensieplannen en het samenhangende ruimtebeslag. En als zevende en laatste: educatie. De voorstellen die wij hierbij inbrachten zijn slechts gedeeltelijk opgevolgd. Bij het Waterbeheerprogramma zullen wij hier zeker terugkomen.

Wat willen wij dan bij de behandeling vandaag meer specifiek? Uiteraard het grootste belang, de verdrogingsbestrijding. Daar moeten flinke stappen mee worden gezet. Als tweede: het uitgangspunt bij alle opgaven voor Brabantse Delta moet zijn integraliteit, hydrologisch systeemherstel, sturing over ruimtelijke ordening en grondgebruik, uitvoering staat meer centraal en is op het doelbereik gericht. Dat is al meer naar voren gekomen vanavond. Bij de uitvoering voldoen aan de gedragscodes die zijn gericht op ecologische grondslagen. De Unie van Waterschappen doet nu onderzoek naar de uitwerking van de habitatbenadering; dit kan behulpzaam zijn bij die opgave en ik hoop dat ook dit waterschap daar een belangrijke bijdrage in zal verlenen en hoor graag hoe het bestuur daartegen aankijkt.

Als derde: het koersdocument beregeningsbeleid zo snel mogelijk agenderen voor de commissie en het AB. Dit is overigens fout vermeld in het jaarverslag op pagina 171. Kan dit worden toegezegd door het DB?



Als vierde: meer aandacht voor de doelrealisatie en effectiviteit van de inzet van Brabantse Delta. Voorbeelden: de Lage Vuchtpolder de Brabantse Wal. Neem laatstgenoemde ook op als pilot voor inspanningen in de gebiedenaanpak en de GGA's en ga kijken hoe inderdaad de doelrealisatie daar heeft plaatsgevonden door de inzet van het waterschap.

Als vijfde: grijp kansen aan bij de uitwerking van nieuw beleidsvoorstellen van minister Jamie van Essen voor het landelijk gebied, en dan met name ook voor de € 1.250 miljoen die hij daarin heeft toegezegd voor de Kaderrichtlijn Water. Hoe kijkt het bestuur hier tegenaan en denkt het bestuur hierop in te haken?

Als zesde: leg het Actieplan biodiversiteit breed zo spoedig mogelijk voor aan de commissie. Wanneer kunnen we dat tegemoetzien?

Als zevende: geef uitwerking aan toezegging 354, genoemd als Groene camino. Wanneer wordt dit opgepakt?

Als achtste: benut meekoppelkansen bij de plannen van Defensie waar ruimteclaims in het geding zijn. Kijk wat de mogelijkheden zijn voor de doelstellingen van Brabantse Delta. Als voorbeeld noem ik de Molenbeek; die moet toch kunnen worden gerealiseerd met hulp ook van de claim die ligt op de uitbreiding Roosendaal van Defensie?

En als laatste: pak een actieve rol voor realisatie van de klimaatbuffers. Bijvoorbeeld: de Zoek...

Voorzitter: Kunt u ook gaan komen tot een afronding?

De heer Von Meijenfeldt: Nou, ik ben er bijna, voorzitter. Bij de Zoek, of de Brabantse Wal als pilots voor dergelijke buffers. Tot slot: de Brabantse TBO's staan klaar om ook in 2027 samen met het waterschap uitwerking te geven aan de opgave van natuur, waterklimaat, milieu en ruimtelijke ontwikkeling. Dank u wel.

De heer Vruwink: Voorzitter. Vandaag spreken wij over een kadernota die duidelijk maakt: de opgaven voor ons waterschap zijn groot, complex en onvermijdelijk. Klimaatverandering, strengere regelgeving en investeringen drukken steeds zwaarder op de begroting. Dat erkennen wij, maar juist daarom is het cruciaal dat wij één vraag centraal stellen: voor wie doen we dit? En is het nog betaalbaar voor onze inwoners, met name onze ouderen?

50PLUS ziet in deze kadernota een bestuur dat koersvast wil blijven, maar dat tegelijkertijd steeds hogere eisen accepteert als een gegeven, terwijl de realiteit is dat de lasten structureel zullen blijven stijgen en zelfs fors boven de inflatie uitkomen. Voor veel inwoners is dat geen abstract toekomstbeeld, maar een concrete zorg van vandaag. De kadernota benoemt zelf dat een groeiende groep mensen moeite heeft om rond te komen. Voorzitter, dat vraagt om keuzes, echte keuzes. 50PLUS pleit daarom voor drie duidelijke accenten. Eén: betaalbaarheid voorop. Wij vinden dat het waterschap scherper moet sturen op kostenbeheersing en prioritering. Niet alles kan tegelijk, niet alles moet meteen. De kadernota zet vooral in op voortzetten en uitbreiden, maar we missen een duidelijke afweging. Wat doen we wel en wat doen we later of anders? Twee: realisme en ambities. Wij zien investeringen in digitalisering, innovatie en duurzaamheid als belangrijk, maar zeker ook de weerbaarheid zoals het tegengaan van cybercriminaliteit. Maar tegelijkertijd groeit de complexiteit, stijgen de kosten en staat de uitvoeringskracht onder druk. 50PLUS zegt: hou het uitvoerbaar en behapbaar. Zorg dat ambities aansluiten bij wat organisaties en inwoners kunnen dragen.

Drie: bescherming van kwetsbare groepen. Ouderen en mensen met een smalle beurs voelen lastenstijgingen het eerst en het hardst, daarom moet het draagkrachtbeginsel niet alleen een analyse zijn in een bijlage, maar een leidend principe in beleid. Wij vragen het bestuur om bij



toekomstige keuzes expliciet te toetsen: wat betekent dit voor de betaalbaarheid van onze Inwoners?

Voorzitter, 50PLUS staat voor een degelijk waterbeheer; veilig, schoon en toekomstbestendig, maar het moet wel betaalbaar en eerlijk blijven. Laten we daarom niet alleen koersvast zijn, maar ook mensgericht en financieel realistisch, want een toekomstbestendig watersysteem begint bij inwoners die hun rekening kunnen blijven betalen.

50PLUS bedankt iedereen die aan deze stevige kadernota heeft gewerkt. Tot zover, voorzitter.

De heer Arnold: Voorzitter. Vorige week had ik het voorrecht een deel van de West Highland Way in Schotland te lopen. Onder een stralende zon en bij zo'n twintig graden bevond ik mij in een indrukwekkend landschap van bergen, water en stilte. Tegelijkertijd werd hier in Nederland code rood afgegeven en dat contrast zette mij aan het denken over onze rol en verantwoordelijkheid als waterschap. Mijn gedachten gingen terug naar een moment eind vorig jaar, in museum De Lakenhal in Leiden. Daar stond ik voor het schilderij van Cesar van Everdingen, waarop graaf Willem II van Holland in 1255 aan de heemraden van Rijnland het privilege verleent om waterstaatswerken uit te voeren. Ik weet zeker dat ons geacht AB-lid de heer Van der Kallen in vervoering zal raken bij het zien van dit schilderij. 1255, het eerste waterschap was een feit. Al bijna 800 jaar voeren waterschappen een strijd tegen het water. In die eeuwen, voorzitter, hebben wij veel bereikt en daar mogen we trots op zijn. Maar de uitdaging van vandaag is in vele opzichten groter dan ooit. Wateroverlast, droogte, klimaatverandering en een verslechterende waterkwaliteit zijn nu het gevolg van ons eigen handelen. Nu wij als mensheid de aanstichter zijn, hebben we een extra verantwoordelijkheid. Als waterschap moeten we nog actiever sturen en ingrijpen. En dan leven we ook nog eens in een tijd met veel onbestemde risico's, het is in de nota ook nadrukkelijk aangegeven. Maar als wij die verantwoordelijkheid nu niet nemen, wie dan wel? We hebben de afgelopen jaren als AWP consequent voorstellen gedaan en gesteund die bijdragen aan die waterveiligheid en waterkwaliteit, maar extra inspanningen zijn noodzakelijk. Het stikstofprobleem wordt mogelijk opgelost, maar als we niet tijdig handelen dreigt de situatie dat vergunningverlening opnieuw in op slot gaat, met alle gevolgen van dien voor natuur, milieu en ons als mens. Voorzitter, ik wil duidelijk zijn: de voorliggende kadernota kan op onze instemming rekenen. En dank ook aan de organisatie daarvoor. De nota schetst helder de risico's en de noodzakelijke maatregelen. Ook wordt duidelijk – zie het AEF-rapport – dat investeringen de komende tijd fors hoger zullen moeten zijn en dat zullen wij dan ook steunen, maar dan vragen wij wel aandacht voor een eerlijke verdeling van de lasten.

Ten slotte nog het volgende: veel projecten lopen vertraging op. Problemen lijken bekend, maar wij dringen er bij het dagelijks bestuur op aan om nog eens breder te kijken naar oplossingen. Hoe kunnen we versnellen? Dat is cruciaal om ook het vertrouwen van inwoners te behouden. En tenslotte, ik heb het al benoemd bij de bespreking van de jaarrekening: belangrijk is dat we als AB doelrealisatie nog scherper in beeld krijgen en ook doelbereik. Verbetering van biodiversiteit – dat is in de commissie uitvoerig aan de orde geweest – is daar wel een heel mooi voorbeeld van. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Laten we beginnen met de reflectie op het afgelopen jaar. We zijn verheugd dat de doelen van de Kaderrichtlijn Water steeds prominenter op de agenda komen. Als onafhankelijk Waterschap Partij vragen wij hier al jarenlang aandacht voor. Een gezond watersysteem is geen opgave naast onze kerntaken, maar vormt de basis voor waterveiligheid, voldoende water en een gezonde leefomgeving. Tegelijkertijd zien wij dat de opgave voor het waterschap steeds groter worden, dat is eerder ook al gezegd: klimaatverandering,



waterkwaliteit, ruimedruk en een groeiende vervangingsopgave vragen duidelijke keuzes. Als Onafhankelijke Waterschap Partij geloven wij in goed waterbeheer en verantwoorde keuzes. Keuzes die bijdragen aan onze kerntaken en uitlegbaar zijn aan de inwoners en ondernemers die daarvoor betalen. Vanuit die overtuiging leggen wij drie accenten. Ten eerste: investeren in innovatie. Veiligheid is en blijft onze primaire opgave, daarom willen wij blijven investeren in digitalisering, data, slimme technologie. Niet omdat innovatie een doel op zich is, maar omdat het ons helpt risico's eerder te signaleren, slimmer te beheren en schaarse mensen en middelen efficiënter in te zetten. Investeringsaanpak aan de voorkant kunnen zich op termijn terugverdienen in doelmatigere organisatie. Ten tweede: ruimte als randvoorwaarde voor water. Klimaatverandering vraagt om moeilijke keuzes. De ruimte in Nederland is schaars en de druk neemt alleen maar toe. Juist daarom moeten we water en bodem meer sturend worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voldoende ruimte voor water is geen wens, maar een noodzakelijke randvoorwaarde om waterveiligheid, waterkwaliteit, biodiversiteit en een klimaatbestendige leefomgeving ook in de toekomst te kunnen garanderen. Als derde: investeren in vertrouwen. Goede plannen ontstaan niet alleen achter de tekentafel, ze ontstaan samen met inwoners, agrariërs, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Participatie moet daarom meer zijn dan een formele stap in een proces. Door mensen vroegtijdig te betrekken, kennis uit het gebied te benutten en helder uit te leggen hoe keuzes tot stand komen, versterken we zowel de kwaliteit van besluiten als het draagvlak ervoor. Wij realiseren ons dat deze opgaven geld kosten, daarom vinden wij dat niet alles tegelijk kan. Iedere investering moet bijdragen aan onze kerntaken, doelmatig zijn en passen binnen een eerlijke lastenverdeling. Niet omdat wij tegen ambitie zijn, maar omdat ambitie alleen waarde heeft als deze uitvoerbaar en betaalbaar is. Dat is voor ons de kern. Als Onafhankelijke Waterschap Partij kijken wij niet naar politieke kleur of deelbelangen, maar naar wat op lange termijn nodig is. Wij durven positie te nemen om de noodzakelijke keuzes vandaag te maken, zodat we de problemen en de rekening niet doorschuiven naar generaties na ons. Tot zover.

Voorzitter: Dank u wel. Daarmee sluiten we de eerste termijn aan de kant van het AB af. We zijn iets eerder klaar dan gepland. Ik stel voor dat wij... Want wij hebben afgesproken dat wij een uur zouden pauzeren en dat gaat ook lukken, dus ik stel voor dat wij om kwart voor zeven weer terug zijn in deze zaal om deze vergadering te vervolgen. Dan schorsen wij een uur zodat het DB zich kan beraden op haar reactie en wij met elkaar lekker kunnen eten en dan kunt u even buiten wat frisse lucht halen. Dan gaan wij verder om kwart voor zeven. Ik schors de vergadering tot kwart voor zeven. Dank u wel.

2.b.2 Schorsing & dinerpauze (60 minuten)

De vergadering wordt geschorst van omstreeks 17.45 tot 18.45 uur.

2.b.3 Eerste reactie / reflectie DB op inbreng fracties in eerste termijn

Voorzitter: Dames en heren, het is kwart voor zeven dus ik zou graag deze vergadering weer willen heropenen. Wij gaan zo beginnen aan de tweede termijn van de kadernota. Ik heet achter in de zaal een aantal bezoekers van harte welkom. Drieënhalve week geleden, vier weken geleden was ik in Argentinië, waar wij als waterschap Brabantse Delta de Autoridad del Agua helpen met hun waterplannen. Deze week hebben wij gasten uit Argentinië die de hele week bij ons vooral kijken naar waterkwaliteit en zij vonden het heel leuk om samen met de collega's van ons die hen de hele week begeleiden, even bij het algemeen bestuur te kijken. Dus van harte



welkom. Het wordt zo allemaal vertaald, weet ik, want het zijn collega's die heel goed Spaans kunnen. Ja, dat wordt gedaan, maar misschien kunnen we ze allemaal bij wijze van welkom even met een klein applaus welkom heten. (applaus) Heel leuk dat jullie onze gasten zijn vanavond eventjes. En ze hebben nog een heel programma, dus ze gaan op een gegeven moment ook weer weg. Maar dank, leuk dat jullie er zijn.

Wij waren gebleven bij de behandeling van de kadernota, wij hebben een eerste termijn aan de kant van het AB gehad, het is nu aan het dagelijks bestuur om te reageren en dat begint met de portefeuillehouder financiën, mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Ja, dank u wel allemaal eigenlijk voor uw korte en mooie woorden die er zijn gesproken en de inhoudelijke verschillen per partij kwamen ook duidelijk naar voren. Ik denk dat het goed is dat we dat in dit debat doen als we toekomstgericht kijken naar de begroting '27. En ik heb ook veel waardering gehoord over hoe de kadernota tot stand is gekomen en hoe de kadernota nu voor ons ligt, ik wil die complimenten vanaf deze tafel graag naar de organisatie overbrengen die daar met man en macht aan heeft gewerkt, om ons weer te bedienen, zodat wij het debat kunnen voeren bij dezen.

En dan de kadernota zelf. De financiële zaken op hoofdlijnen. Ik heb veel gehoord over de ambities die er zijn, de koersvastheid, dat de opgaven omvangrijk zijn en dat er scherpe afwegingen nodig zijn over hoe we dat kunnen doen in relatie tot de lastenstijging en de lastendruk voor onze ingezetenen. Ik denk dat het belangrijk is dat juist deze kadernota en hoe wij ook samen het proces hebben gedaan, van 'meer-minder-anders', doen wat nodig is en ook aangegeven in deze kadernota wat onvermijdelijk, onuitstelbaar is en wat gewoon nodig is. En gelijk kijkt dit DB zeker naar de lastenstijging, de betaalbaarheid voor onze ingezetenen en ook naar onze schuldpositie. In die afweging balanceren wij continu over: doen we de juiste dingen en doen we de dingen goed? En is de organisatie wendbaar en stevig genoeg om dat ook allemaal, wat wij willen, want ook uitvoeringskracht en uitvoerbaarheid heb ik gehoord, dat speelt daar een belangrijke rol bij. Wij hopen met deze kadernota daar echt toch wel een doelmatige en verantwoordelijke inzet van middelen te hebben gedaan en met als resultaat een lastenstijging die behapbaar blijft naar de toekomst toe. Dat proberen we continu als DB ook zeg maar stap voor stap te doen, zodat we toch toekomstbestendig werken aan onze ambities, koersvast maar ook effectief en financieel houdbaar blijven. Ik denk dat we daarin ook altijd kijken naar de eerlijke verdeling van de lasten en waar we dat kunnen naar dat de vervuiler betaalt, wat ons gegeven is binnen het huidige kader van het belastingstelsel en binnen het huidige kader van hoe we dat samen kunnen doen. Willen we dat anders? Willen we dat meer of willen we een andere verdeling? Dan gaan wij er niet over, dan zult u daar bij uw landelijke partij een duidelijke afspraak over moeten maken hoe dat dan anders zou moeten in het kader van het belastingstelsel daarin.

Daarnaast heb ik een aantal punten gehoord over het inhoudelijke deel van mijn portefeuille en laat ik maar beginnen met 'woorden doen er toe', het amendement over klimaatcrisis in plaats van klimaatverandering: u heeft gelijk dat we bij de strategische nota het woord crisis hebben toegevoegd met een 'slash verandering'. Dus dat is de nuance die ik wil maken. En deze kadernota schrijft eigenlijk voordat wij in de kadernota uitgaan van klimaatverandering; niet omdat wij ontkennen hoe je omgaat met een crisis of hoe je dat moet doen, maar omdat klimaatverandering in neutrale en in wetenschappelijke en feitelijke bewoording aangeeft waar we mee te maken hebben en waar we de komende jaren aan gaan werken. Dus ik wil hem eigenlijk van deze plek ontraden, omdat ook het woord klimaatverandering perspectieven biedt en openheid biedt voor een gesprek voor andersdenkenden in ons werkgebied, en die moeten we ook als DB horen. Vandaar dat wij spreken van klimaatverandering en vandaar dat we dat ook



eigenlijk in deze nota richting begroting willen vasthouden en in [geluid even weg, 2:55:19] ... gaan van eerlijk zeg maar agenderen, ook richting andere ..., is crisis/verandering afgesproken met elkaar.

Daarnaast heb ik een aantal punten gehoord over doelbereik daarin. Ik heb al eerder toegezegd dat we daar nog nader over gaan spreken als opmaak naar de begroting. En een paar concrete punten van de fractie Natuur: ik kan u zeggen dat biodiversiteit, de aanpak van de Groenblauwe Brigade in september allemaal al op de agenda was bedacht. Dus dan praten we daar verder over, zoals ik ook al in de commissie heb gezegd over de honderd procent doelbereik van biodiversiteit, dat staat allemaal op de agenda in september, mocht de agenda het toelaten. Want u weet hoe de agenda's vollopen, ook in september weer.

Dan denk ik dat ik een aantal punten nog vanuit Natuur over de Brabantse Wal en andere voorbeelden, dat ik dat als oproep zie en dat ook in het handelperspectief van het DB toekomstgericht ga meenemen daarin. En dan denk ik dat ik mijn punten heb gehad.

Voorzitter: Dank u wel, dan gaan we naar mevrouw Govers.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Ik kan eigenlijk niet zeggen dat ik echt indringende vragen heb gehoord. Ik heb wel een aantal dingen gehoord die ik eigenlijk even wat aandacht wil geven en dat is onder andere van mevrouw De Koning van PRO. Ik moet er ook nog wel even naar wennen.

U vroeg om in te zetten op gebiedsmanagers met aandacht voor de vervuiler. Ik weet niet in hoeverre u weet dat wij gebiedsadviseurs hebben – ik neem aan dat de titel er niet echt toe doet – maar dat wij dus medewerkers hebben die bij alle gemeenten aan tafel zitten, daar ook regelmatig een soort spreekuren hebben, daar voor allerlei watervragen dus in huis zijn of in ieder geval benaderd worden. Ik zat vanochtend toevallig in een overleg met de Stedelijke Regio Breda-Tilburg, en dat onze gemeenten, de gemeenten die in ons gebied liggen, dat ook als heel prettig ervaren. Dus dat plannen ook al heel vroeg besproken worden: wat kan wel, wat kan niet? En het mantra is daar continu: water- en bodemsturend. Ze beginnen hem al vervelend te vinden. Dus we hebben zeker een rol in de ruimtelijke ontwikkeling, continu dragen we die uit. En ik denk, mijnheer Von Meijenfeldt, u vroeg nog een keertje naar de realisatie van de klimaatbuffers, dat wij daar toch echt wel onze rol in moeten willen pakken: dan wil ik u ook wel vertellen dat we laatst bij het breed bestuurlijk grondwateroverleg, waar uw achterban ook aan tafel zit... Ik was er bij de laatste vergadering niet maar de dijkgraaf wel, en dan brengen wij in wat uw motie behelsde: doe iets aan die klimaatbuffers, ga het nou eens regelen, heel vrij vertaald even. Maar uw achterban brengt het daar niet in. Het is niet onze rol om dat daar in te brengen, dat moet uw achterban echt zelf doen. Ik wil overal alles doorgeven, maar op een gegeven moment is ook iets je rol of niet je rol. Dus dat wil ik u nog even meegeven.

De heer Von Meijenfeldt: Dan kan ik u geruststellen, als dat mag, voorzitter? Vanmiddag heb ik ze er nog over gesproken en waren ze daar zonder meer voorstander van, dus u kunt verwachten dat ze dat zullen inbrengen in september.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ja, dan is dat denk ik helemaal goed, dank u wel. Dat was wat ik wilde delen. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel, dan gaan we door naar de heer Sneep.



De heer Sneepe: Voorzitter. De heer Maas heeft mijn naam genoemd, dus ik voel mij zeker aangesproken en ik ben eigenlijk ook wel eens met wat hij zegt, maar ik heb even gekeken nog, gecheckt: strikt genomen, op pagina 17 bijlage 1 staat wel nature-based solutions genoemd. En ik weet ook dat we het vanuit ons portefeuillehoudersoverleg waterveiligheid hebben ingebracht in de kadernota. Er ontstond toen een redactionele discussie dat er in de kadernota liever Nederlandse woorden worden gebruikt en dat wij naar de geest sowieso al overal in ons werk nature-based solutions gebruiken. Een voorbeeld is Modri, dat weten we, Moerdijk-Drimmelen, dat natuurgebied wat met bagger van het project ernaast en waardoor de dijk minder versterkt hoeft te worden, dat vind ik echt een fantastisch voorbeeld. Dat roep ik ook al overal, dus u kunt ervan uitgaan dat ik echt wel een pleitbezorger ben van nature-based solutions voor waterveiligheid. En het ademt gewoon zeg maar in dit waterschap bij KRW en biodiversiteit, eigenlijk alles wat we doen ademt nature-based solutions, maar dan noemen we het wel 'op natuur gebaseerde oplossingen'. Of nog andere termen, maar dan zijn ze zeg maar in het Nederlands vertaald. Dus dat is dan meer naar de geest.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sneepe. Dan gaan we naar de heer De Beer.

De heer De Beer: Voorzitter. De heer Stehouwer van de BBB vraagt welke innovatieambities het DB specifiek voor onze zuiveringen ziet. Het DB ziet de vernieuwing van de zuiveringen als meer dan een wettelijke noodzaak. We willen de waterketen verduurzamen, onder andere door innovatie. Daarnaast zetten we in op nieuwe technieken voor onder andere waterkwaliteit en de aanpak van stoffen zoals PFAS en medicijnresten. U vroeg daarnaast of het DB bereid is innovatie binnen de zuiveringen expliciet als speerpunt op te nemen; de kadernota geeft aan dat innovatie een belangrijk onderdeel is van de RWZI-vernieuwing en in de kadernota zelf wordt, zoals u ook aangaf in uw eerste termijn, vooral gekozen voor koersvastheid en continuïteit richting de verkiezingen van 2027. Dus er is gesteld dat er geen fundamenteel nieuwe beleidskeuzes worden gemaakt. Dus innovaties binnen de zuiveringen worden vooral gepositioneerd als middel om bestaande opgaven uit te voeren en niet als afzonderlijke beleidsprioriteit.

En dan de bijdrage van mevrouw De Koning van PRO over bronaanpak: in de kadernota staat dat het AB een integrale en-en-aanpak onderschrijft, dus ze zullen zowel inzetten op de technologische verbeteringen in de zuivering als op bronaanpak; daar is het DB het volledig mee eens, want zoals u al aangaf: wat er niet in komt, hoeft er ook niet uit. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Hagenaars.

Mevrouw Hagenaars: Voorzitter. Ik heb een aantal vragen gehoord waar ik op zou willen reageren, te beginnen bij de BBB. Die komen over meten is weten, waar komt vervuiling vandaan en onder andere bronherleiding. Dit zijn onderwerpen die in de KRW-impuls veelvuldig genoemd zijn en waar we heel hard mee aan het werken zijn op dit moment, om samen met gemeenten de bronherleiding beter uit te voeren en toe te passen. Dus daar werken we al aan. Vervolgens hoorde ik bij PRO een aantal vragen over vergunningverlening, kunnen we daar meer mee doen? Dat hebben we natuurlijk al een aantal keer geprobeerd uit te leggen, dat wij slechts zelf een heel klein aantal vergunningen verlenen waar we direct invloed op hebben en dat het grootste deel van de verleende vergunningen bij gemeenten zit, waar het ook niet altijd verleende vergunningen zijn maar ook heel vaak algemene maatregelen. Het zijn geen algemene maatregelen van bestuur meer met de komst van de Omgevingswet, maar ik kom heel even niet op de nieuwe term. Dus wij sporen daar nog steeds wel de gemeenten op aan, ook via de KRW-



impuls, om daar aandacht voor te hebben en om daar strakker op te zitten, maar dat is wel het handelingsperspectief wat wij daar op dit moment in hebben.

Bij het CDA hoorde ik iets over mankementen uit de Omgevingswet, hoe we die aan kunnen passen; daar hebben we ook aandacht voor, we zijn op dit moment aan het nadenken hoe we daarop kunnen reageren. We hebben daar nog niet helemaal het ei van Columbus voor gevonden, maar het heeft wel onze aandacht.

En bij Natuurterreinen hoorde ik vooral de 1.200... Zeg ik dat goed? € 1.200 miljoen euro? €1.250, van het rijk voorbij komen; daar trekt natuurlijk de Provincie heel hard aan, om zo veel mogelijk naar Brabant te krijgen en vervolgens trekken wij er weer heel hard aan om zo veel mogelijk naar het Brabantse Delta te krijgen, dus dat heeft ook onze aandacht.

Dan blijft voor mij nog de motie van de Partij voor de Dieren over, de sigarettenfilters. Eigenlijk zitten er twee onderdelen in de motie. Langs de ene kant het ondertekenen van het No plastic filter-initiatief; daar hebben we naar gekeken, dat is redelijk makkelijk om te doen volgens mij, dus we zijn zeker bereid om dit initiatief te ondertekenen. Dus dat stuk gaan we sowieso omarmen. Dan zat er nog een tweede stuk in over het rookvrij maken van het gebouw; daar zijn we in ieder geval wel naar aan het kijken, wat we daarin kunnen betekenen, maar daar hebben we wel meer kaders waar we rekening mee moeten houden. We kunnen niet zomaar een rookverbod op het hele terrein opleggen, dus daar moeten we wel heel zorgvuldig naar kijken, wat je vanuit dat soort wetgeving en regelgeving wel kunt doen en niet kunt doen. Er zijn nog een aantal andere aspecten die we met de gedragsregels voor medewerkers aan willen gaan passen, dus we zullen het verhaal daar in ieder geval wel in meenemen, om te kijken wat er kan. Maar je zit wel met een aantal zaken vanuit Arbo en dat soort zaken, wat rechten en plichten zijn richting medewerkers. Dus we moeten daar wel heel zorgvuldig in zijn. Maar het ondertekenen, daar kunnen we wel een toezegging op doen dat we dat zo snel mogelijk in orde maken.

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we afsluitend nog naar de zaken uit mijn portefeuille. Laat ik eerst als uw voorzitter een compliment uitspreken naar u allen, op de wijze waarop we vanavond met elkaar het debat voeren op deze kadernota, toch echt een belangrijk document uit de P&C-cyclus. Volgens mij hebben we daar op een heel goede, volwassen manier met elkaar het debat over en ik zie er ook echt naar uit om op deze manier met elkaar, en het WBP, de foto die eraan komt, er komt echt een aantal grote documenten aan, ik hoop dat we daar op eenzelfde manier als vanavond over kunnen spreken. Dat is misschien ook wel impliciet gelijk een antwoord op de vraag die de heer Von Meijenfeldt stelde: wordt 2027 geen verloren jaar? Nou, ik ben daar op geen enkele wijze bang voor. Ik zie een DB dat knalt van ambities, een AB dat knalt van ambities en ook een organisatie die gewoon doorgaat, dus volgens mij zijn we heel erg met elkaar met de goede dingen bezig. En 2027, met de verkiezingen inderdaad tussendoor, maar ook na die verkiezingen gaat Brabantse Delta gewoon op volle kracht vooruit wat mij betreft en daar zal ik in ieder geval als dijkraaf ook op blijven drukken.

Dan noemde een aantal van u in de bijdrage ook iets over weerbaarheid. Goed dat u dat noemt, wij zijn daarmee echt bezig, we stellen ook aan u voor om dat meer programmatisch te gaan aanpakken. Dat is ook nodig, de geopolitieke situatie is echt veranderd. De VVD noemde ook de NCTV; morgen spreek ik met mijn collega dijkgraven ook met de NCTV, juist ook over dit thema en welke rol de waterschappen daarin kunnen hebben. Dus die wereld is echt in beweging en we zien ook dat wij als waterschappen steeds meer gezien worden als een partner die in die buitenruimte zit en daar zetten we ook echt ons beentje mee voor, waarbij we heel erg werken volgens de visie die u in december hebt vastgesteld: Samen breed voorbereid, dus we doen het vooral ook samen. U noemt dan allerlei maatregelen die denk ik stuk voor stuk heel belangrijk zijn, maar de kunst is om ook... Aan de ene kant hebben we een aantal technische dingen die we



gewoon moeten regelen, maar we komen er ook achter dat als het gaat om weerbereid, het niet zozeer gaat om technisch klaarstaan maar dat wij als hele organisatie dan wat te doen hebben met elkaar en hoe je daarmee omgaat. En die klus is misschien nog wel veel groter dan fysieke beveiliging of telefoons kopen of bakkies of wat voor manier ook. Dus het is aan de ene kant technische dingen regelen, aan de andere kant ook echt iets wat van de hele organisatie moet worden en daar gaan we ook echt met elkaar mee aan de slag. Ik zeg ook heel nadrukkelijk – mijnheer Vruwink noemde nog een keer cyber: daar hoort ook cyber bij, dat is ook een van die dingen waar we naar kijken. En volgens mij zijn daarmee dan de punten die mijn portefeuille raken ook besproken. Ik zou daarmee eigenlijk de eerste termijn aan de kant van het DB willen afsluiten en doorgaan naar uw tweede termijn.

Mevrouw De Regt-Taks: Ja, ik mis een paar reacties op twee dingen: de gescheiden waterhuishouding en de skippybal.

Voorzitter: Ik stel voor dat het DB die meeneemt in hun tweede termijn, ze hebben dat nu gehoord en als u daar nog iets van vindt, dan kunt u daar nog op reageren in de tweede termijn van het DB. Gescheiden water.

Mevrouw De Regt-Taks: Gescheiden waterhuishouding voor de natuur en de landbouw.

Voorzitter: Dank u wel, die wordt in ieder geval meegenomen in de tweede termijn aan de kant van het DB.

2.b.4 Tweede termijn: spreektijd 3 minuten per fracties

Voorzitter: Dan beginnen we weer in dezelfde volgorde als daarnet, als eerste met de BBB. Behoeftte aan een tweede termijn?

De heer Stehouwer: Ja, zeker. Ik had hier staan: dank voor de beantwoording, maar daar sta ik niet helemaal achter op dit moment. Volgens mij zijn er een paar dingen wel min of meer beantwoord, maar nog niet helemaal. Dus die zal ik dadelijk nog een keer stellen.

BBB is blij dat het dagelijks bestuur onderschrijft dat goed waterbeheer steeds meer vraagt om een robuust watersysteem, dat kan omgaan met zowel droogte als wateroverlast. Toch blijven wij op enkele punten nadrukkelijk aandacht vragen en dat heeft ook te maken met die vragen. Ten eerste de bronaanpak, daar is al even iets over gemeld. Want uiteindelijk is voorkomen beter dan zuiveren en iedere stap die vervuiling aan de voorkant voorkomt, bespaart later kosten in de zuiveringsketen. Wij hadden ook een vraag gesteld over bronherleidbaarheid en gevraagd hoe dat meer prioriteit krijgt. Niet óf we het doen of hoe we het doen, maar hoe zorgen we ervoor dat dat meer prioriteit krijgt?

Ten tweede de innovatie binnen de RWZI's. BBB zou graag zien dat innovatie niet als iets vrijblijvends wordt beschouwd – ik denk overigens niet dat dat zo is – maar als een vast onderdeel van de bedrijfsvoering. Dus nieuwe technieken die kunnen bijdragen aan schoner water, lagere energiekosten en een efficiënter beheer. En ten derde blijven wij benadrukken dat meten de basis moet vormen voor ons beleid; dus alleen wanneer we de effecten goed monitoren, kunnen we beoordelen welke maatregelen werkelijk werken en waar bijsturing nodig is.

Wanneer het dagelijks bestuur die punten nadrukkelijk meeneemt in de verdere uitwerking van de begroting en het nieuwe waterbeheerprogramma, ziet BBB dat als een heel belangrijke stap vooruit.



Dan nog even reagerend op het amendement van de crisis: ik ben blij met de reactie van de portefeuillehouder. Wij wensen dat ook niet als een crisis te zien, maar als een verandering en zo moeten we denk ik ook reageren. Crisis roept wat ons betreft te veel de acute noodzaak... onder acuut en met prioriteit erop te reageren, en alle andere crises... Want het is ook een beetje een containerbegrip geworden, we hebben maar crises zat. Wat is dan de meeste crisis? Dus wij houden het ook bij die 'verandering'.

Dan wat betreft de motie 'Waar rook is, is waterverontreiniging'. Ook daarop kunnen wij ons vinden in het antwoord van de portefeuillehouder, dat ondertekenen zeg maar even, tekenen bij het kruisje ten aanzien van anti-plastic, helemaal prima. Dat andere stuk, dat vind ik echt dingen door elkaar halen. Ik kan me voorstellen dat wij hier de noem het maar even peukenbak een stukje verder van de ingang afzetten, zodat mensen niet door de rook naar binnen hoeven te komen. Ik vraag mij ook af wat dat te maken heeft met anti-plastic, want dan zou een shaggie roken wel mogen, of een sigaar. Ik snap dat allemaal niet zo erg. Ik denk dat we wat dat betreft inderdaad aan moeten sluiten bij wat de portefeuillehouder aangeeft, bij andere wetgeving en andere dingen waar wij ons aan gebonden moeten voelen. Dus in die zin kan ik me vinden in het antwoord van de portefeuillehouder. Dank u wel.

De heer Pals: Voorzitter. Ook dank aan de voorzitter voor zijn uitgebreide reactie over de weerbaarheid, want weerbaarheid ziet inderdaad verder dan alleen je zuiveringen en dergelijke goed [klaarstomen? 3:12:14], maar ook je inwoners in het gebied bewust maken van wat een crisis met zich meebrengt. Gemeenten doen al heel veel met noodpakketten, misschien dat het waterschap daar ook een bijdrage in kan nemen, in de noodpakketten, met misschien een brochure of wat dan ook. In ieder geval echt de inwoners bewust maken van wat te doen bij een watercalamiteit. Voor de rest, in de eerste termijn hebben alle partijen heel veel ambitie, ja, de ambitie straalt er natuurlijk van af. Als VVD zeggen we dan en blijven we ook zeggen: ambitie is goed, maar wel binnen je financieel duurzaam beleid, want elke euro kun je maar één keer uitgeven en je moet het wel goed kunnen verantwoorden aan je inwoners. Dus ja, dat gezegd hebbende, de kadernota is een goed fundament en we zien graag tegemoet wat de uitwerking straks in de begroting gaat zijn in kosten. Dank, voorzitter.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Je moet ook iets kunnen verantwoorden wat je níet doet. Ik geef dat toch maar aan sommige partijen mee. Je kunt zeggen 'het gaat over geld', nee, het gaat over taken. En als je taken niet doet omdat er geen geld zou zijn, moet je dat ook aan je inwoners – in ieder geval aan de toekomstige inwoners – uitleggen.

Voorzitter, ons water, nostra aqua. Onze gasten zijn helaas weg, maar op Facebook kun je wel degelijk Nostra Aqua vinden met daarvoor eerst Ons Water. Dus ik geef maar aan, ik beheer meer dan vijfhonderd Facebookpagina's over de ganse wereld met uitzondering van Antarctica. En ik had nog iets richting de Argentijnen willen zeggen, want ik heb het heel even gehad over colophonium, oftewel boomhars. En microplastics, het is aan de orde gesteld, ik ga daarin verder want in allerlei producten zit dat. Ik ben daar zelf een beetje schuldig aan, want ik heb vroeger gewerkt aan het omzetten van een colophoniumhars, een boomhars, naar een kunsthars. En waarom? Colophoniumwinning, boomharswinning is marteling van bomen. Zo simpel is het. En je moet je afvragen: wat doe je als mens? En tegelijkertijd was Argentinië in de jaren '70, '80 de topexporteur van colophonium, boomharsen. Daar maakten ze drukinkten en lijmen van. Neopreenlijm, Bisonkit bijvoorbeeld is een neopreenlijm, daar zat colophonium in. Argentijnse grondstof. En als we Argentinië colophonium zouden verbieden, komt het uit Rusland of Canada. Dus ik geef maar aan, dan hebben we het ook moeilijk.



Dan, ja, ik ben een beetje uitgedaagd door de opmerking over Willem II, de graaf van Holland. Die organiseerde een waterschap, want het werd wel degelijk in de stukken zo genoemd, maar het was eigenlijk een opstandje tegen een aartsvijand, de bisschop van Utrecht. En waarom organiseerde hij de opstand middels het inrichten van het Rijnland? Dat was heel simpel: heel veel waterschappen in Het Sticht loosden op de Oude Rijn en die verzandde bij Katwijk. Dat betekende dat als die waterschappen in het oosten van Zuid-Holland en Utrecht het richting het Rijnland stuurden, dat zijn boeren klaagden en zijn hele ossenvetmesterij liep spraak. Daardoor richtte hij het waterschap op en kijk maar eens naar de geschiedenis van het Groot Waterschap van Woerden; dat heeft zelfs een boek uitgebracht over de grensstreek, want het waterschap van Woerden viel voor een deel in Holland en voor een deel in Utrecht, en het was een continue strijd over: waar laten we ons Middeleeuwse water? En ja, als je water te veel hebt, dan wil je het afsturen en dat was logisch naar de Oude Rijn, naar de Hollandse IJssel en zelfs naar de Amstel, zo waren er theorieën, en deze graaf vond het allemaal maar lastig om zijn boeren tevreden te houden dus die dacht: ik ga voor een groter waterschap. En ik waardeer het waterschap Rijnland natuurlijk, want het is inderdaad een van de oudste waterschappen, maar geloof me; de Romeinen kenden al waterwerken. Want die boeren in de Romeinse tijd, waar ook geboerd wordt in de wereld, die willen optimaal waterbeheer en dat begint bij jezelf. Zo simpel was dat vroeger en zo simpel is het in feite nu nog. Dus als het gaat over het waterschap, dan waren echt de oudste waterschappen eigenlijk wanneer boeren samen iets oprichtten. Dan hoeft daar niet een dijk om te liggen om een waterschap te heten, of het een waterschap te noemen...

De heer Post: Voorzitter. Wanneer komt de kadernota aan de orde?

De heer Van der Kallen: Nou, op de kadernota kom ik nog, helemaal op het eind. Ik heb één ding gezegd...

Voorzitter: Daar ga ik u bij helpen, want u heeft nog veertien seconden.

De heer Van der Kallen: Als het gaat over de toekomst van dit waterschap wil ik niet alleen een afvoerwaterschap, wat het nu is, maar een ópvoerwaterschap. En dat vergt veertig, vijftig jaar aan uitwerking, want bij ieder gemaal wat je nu aanpast, moet renoveren, moet je eigenlijk kijken: hoe kunnen we het ook omdraaien? Want zowel de natuur als de landbouw als de bevolking heeft water op alle gebieden nodig.

Voorzitter: Kunt u nu tot een echte afronding komen?

De heer Van der Kallen: Ja, dat is mijn afronding, want ik roep het dagelijks bestuur, maar ook het AB op om die term 'opvoerwaterschap' tot zichzelf te maken. Want water afvoeren is makkelijk, en dat hebben we in de toekomst ook nog nodig, want er komen plensbuien en er komen ook tijden met veel, maar we hebben opvoer ook nodig. En het kan alle twee in hetzelfde soort gemaal. Ik heb daarover een brief gestuurd, ik wacht met interesse de beantwoording af en ik ben verheugd dat de beantwoording enigszins op zich laat wachten, want dan wekt bij mij de indruk dat er serieus naar gekeken wordt. Voorzitter, tot zover.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Als ik de inbreng van alle fracties een beetje goed beluisterd heb, dan hebben we toch eigenlijk allemaal wel een rode draad erdoorheen: meten is zweten, bronherleiding, de kadernota, de uitdagingen, de kansen. En ook de agrarische ondernemers komen gelukkig gewoon terug, maar ook de lastenstijgingen. Van Ons Water het



opvoerwaterschap; dat lijkt me wel een interessante, waar wij misschien in de commissie een keer een interessante uitleg over kunnen krijgen. En dan het sturen op de natuur en de natuur zien als basis en niet als sluitstuk. Wij pleiten voor een gezonde balans daarin en zuinig omgaan met water. Even kijken hoor, dan hebben we nog de Partij voor de Dieren over natuurbranden en Bergen op Zoom en de wateroverlast. Wat dat betreft, jullie noemen dat een klimaatcrisis, maar wij hebben bij de strategische agenda een goede discussie gehad en toen zijn we tot de conclusie gekomen dat het klimaatcrisis/verandering zou zijn, dus wij blijven daar ook bij. De uitleg van de portefeuillehouder daarover is voldoende, want je moet er wel mee gaan dealen naar buiten toe. Uitvoering kerntaken kwam voorbij. Dus alles kwam eigenlijk voorbij. Natuurterreinen zegt '2027 verloren jaar' omdat de opgave te groot is, maar volgens mij zijn we er ook nog zelf bij. Dus ik denk, als wij zo bezig zijn net als vanavond, dan zie ik dat niet als een verloren jaar, 2027.

Even kijken hoor. Ja, betaalbaar blijven, 50PLUS, AWP, uitdagingen, OWP, de KRW. Met andere woorden: we zitten eigenlijk allemaal wel op de goede lijn met zijn allen. Dus wat dat betreft wacht ik nog met spanning op die twee punten, de waterhuishouding gescheiden en de skippybal.

De motie over de sigarettenfilters. Ja, waar rook is, is vuur. Wij vinden het geen goed idee om deze motie te steunen. Wij vinden het wel een heel goed idee om gewoon die asbak weg te halen, want je kunt zeggen wat je wilt maar als je hier naar het waterschap gaat en je wilt er binnen lopen, dan moet er een frisse en toegankelijke entree zijn. Dus wat mij betreft mag die asbak gewoon weg. Ik ben een roker, maar van mij mag die gewoon weg.

De heer Logt: Voorzitter. Ja, in de eerste termijn hebben we van alle fracties gehoord hoe ze erin staan. En iedereen geeft ook de zorg voor de lastenverzwaring aan. En we moeten wettelijke taken doen; wij zijn van mening dat je meer moet doen en kosten gaan voor de baten uit. Je moet er ook rekening mee houden dat als we nu het minimale doen, dat we later gewoon de rekening dubbel en dwars terugkrijgen en daar moeten de inwoners ook rekening mee houden. Wat dat betreft ben ik het met van de heer Van der Kallen ook eens: afvoeren en opvoeren moeten we hebben. Water vasthouden waar het nodig is en afvoeren ook als het nodig is, met de plensbuien die we krijgen.

Ten aanzien van klimaatverandering of -crisis: een crisis is voor mij altijd kortdurend dat je wat moet doen, en de klimaatverandering is echt langdurig waar we gewoon flink aan moeten werken, flinke ambities voor moeten hebben. We moeten ook durven investeren, dan ben ik het niet met de VVD eens rond de kosten. Ik denk dat we dan ook durven moeten zeggen, wat de heer Van der Kallen aangeeft: als we iets niet doen, moeten we maar uitleggen waarom we het niet doen. En als we het wel doen, moeten we ook uitleggen waarom we het doen en wat de kosten zijn. Als we het nu uitstellen krijgen we het dubbel en dwars terug met veel hogere kosten. Dus we staan voor grote opgaven. Natuurlijk, de kosten moeten eerlijk verdeeld worden. Ten aanzien van de bronaanpak hebben wij ook vragen gesteld. Ik ben heel benieuwd hoe dat straks in de begroting terugkomt, want het is van belang om er ook aan de voorkant uit te halen wat het heemraad Wessel aangeeft, om maar vast vooruit te lopen op iets anders: wat er niet in zit, hoeft je er ook niet uit te halen. En dat is ook een taak voor ons, maar uiteindelijk zijn we als waterschap gehouden om zaken schoon te maken en eruit te halen.

Samen, ten aanzien van de ruimtelijke ordening: laten wij het aan de voorkant samen doen. We hebben natuurlijk vorige week een mooie sessie gehad hier ten aanzien van de toekomst, waarbij wij ook gezegd hebben: we moeten het samen doen, maar ook daar waar nodig met de vuist op tafel slaan. Daar moet een goed evenwicht in komen. En wat we toch ook heel belangrijk vinden is de bestuurlijke weerbaarheid. Ik hoor weerbaarheid, maar wij worden natuurlijk ook steeds



meer... Als je stevige ingrepen moet doen en wat kosten zijn, krijg je ook de bestuurlijke weerbaarheid steeds meer aan de orde.

Ik denk dat ik zo de grote lijnen heb. Dank in ieder geval voor de antwoorden vanuit het DB. Ten aanzien van de klimaatcrisis; dat heb ik al aangegeven. Ik ben heel blij met het antwoord van mevrouw Van den Berg ten aanzien van de klimaatverandering en dat je elkaar moet vinden en niet moet polariseren door het een crisis te noemen, wat ook iets kortdurends is volgens mij. Ten aanzien van rookvrij: ik krijg een beetje de indruk dat het DB die motie aan het overnemen is. Ik zou graag duidelijkheid hebben, of die nou overgenomen wordt of niet qua uitvoering. Ik denk dat dat voor mij de tweede termijn is, voorzitter, van Water Natuurlijk.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. In de eerste termijn gaf PRO al aan om in de komende begroting sterker in te zetten op samenwerking. PRO bedoelt dan ook samenwerken met de gemeenten, provincie, bedrijven, landbouw en inwoners om vervuiling bij de bron terug te dringen. En de portefeuillehouder, meneer De Beer, gaf ook aan dat er ook daarvoor eigenlijk ingezet wordt: eerst aan de bron proberen en daarna bij de zuivering, wanneer het nog nodig mocht zijn. Maar de voorbeelden die ik benoemde met de gebiedsmanagers, daar bedoelde ik eigenlijk wel de adviseurs mee. Maar misschien zou die rol ook nog wel uitgebreid kunnen worden naar manager, omdat wij vinden dat, omdat wij zo weinig bevoegdheden hebben vanuit de handhaving, ook kunnen zorgen, als we om de tafel zitten, bijvoorbeeld bij gemeenten, dat we het over water- en bodemsturend hebben, ook erbij kunnen zeggen: ja maar let eens op, dit gebeurt er ook allemaal. Jullie geven daar wel of geen vergunningen af of het zit, zeg maar, in de wetgeving. Maar eigenlijk om de doelstelling van de KRW nog helderder te krijgen is het van: wij moeten onze partners proberen zo ver te krijgen dat wij als waterschap niet alleen verantwoordelijk zijn, maar dat wij met zijn allen daarvoor aan de lat staan. Wij hebben dat al eens vaker gezegd, maar ik denk juist die gebiedsmanager/adviseur, misschien moeten we het uitbreiden, kan daar zorgen dat we daar meer handvatten aan geven.

De kosten van de watervervuiling mogen we natuurlijk niet steeds afwenden op mensen die de vervuiling niet doen. Dat moeten we, juist voor de financiële duurzaamheid, goed in de gaten blijven houden, vinden wij als PRO.

Het investeren in de natuur en biodiversiteit is al door anderen ook aangegeven. Het is geen luxe, het helpt juist tegen de verdroging, versterkt de waterkwaliteit en het vergroot ook de klimaatbestendigheid en maakt onze leefomgeving juist gezonder. Voor PRO horen water- en natuurbeleid dus onlosmakelijk bij elkaar.

Er komen regelingen voor versterking, dat staat ook in de stukken, voor in het landelijk gebied. Maar ik denk dat we er goed over moeten nadenken dat we toch niet achteruit gaan en dat we de ambities best hoger mogen leggen daarin. Dan is nog wel de vraag: wat is daar uw mening in? En dat geldt eigenlijk ook voor de landbouw. Ik denk dat we allemaal landbouw nodig hebben, we zijn allemaal afhankelijk van het voedsel dat ons aangeboden wordt, maar dat kan duurzamer. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we evenwicht krijgen in onze omgeving? Ook daar moeten we denk ik in mee durven beslissen, hoe we enerzijds met het watergebruik omgaan maar ook afhankelijk zijn van de bestrijdingsmiddelen die daarvoor gebruikt worden.

Dan nog met betrekking tot onze watergrondreserves. Het waterverbruik, ik heb het al eerder aangegeven, het is gewoon belangrijk dat we daar met zijn allen alert in zijn. Want zonder voldoende water geen later, dus geen natuur, geen landbouw en geen klimaatbestendige regio. Doelsturing zouden we dus beter kunnen benoemen, het is daarstraks ook al aangegeven dat we dat mee willen gaan nemen in het waterbeheerplan. We zien er als AB denk ik ook naar uit om onze input juist daarvoor te kunnen geven. In ieder geval zou PRO daar graag aan mee willen werken.



En tot slot: een waterschap dat niet alleen vandaag de problemen oplost, maar ook investeert in de toekomst is van belang. Korte termijn of lange termijn, volgens mij heeft Water Natuurlijk daar ook al een bepaalde term van gemaakt. Een waterschap, dat moet je vernieuwen, je moet durven aan te passen en zorgen dat inwoners betrokken blijven bij het waterbeheer en keuzes durven te maken voor de volgende generaties. In ieder geval is het voor PRO een pro.

Voorzitter: Dank u wel. O, ik dacht dat we er waren. U moet tot een afronding komen.

Mevrouw De Koning-Bogers: Eén klein... Want schoon water, voldoende water en veilig water zijn niet vanzelfsprekendheden voor ons. Misschien wel, maar niet voor het gros van de mensen die er ook in leven. De publiekelijke waarden waarvoor wij gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen is denk ik de urgentie. Tot zover, voorzitter.

De heer Maas: Voorzitter. Ik zou u bijna 'el presidente' noemen, maar de Argentijnen zijn al weg. Nou ja, via sigaren is het natuurlijk een kleine stap naar de sigarettenmotie. Dank voor de toezegging van mevrouw Hagenaars over het tekenen van die oproep. Ik denk dat we nog een [tweede? 3:29:15] waterschap kunnen zijn als we dit morgenochtend nog even fixen. Het zijn de kleine beetjes die helpen, ook in de strijd tegen PFAS. Vandaag op de NOS, er zit nu zelfs PFAS in moedermelk van mensen. Er zit dus ook PFAS in die meeste van die sigarettenfilters. En oké, misschien niet in shaggies, maar daar zitten wel weer andere chemicaliën in die via de as neer kunnen slaan op plekken waar we dat niet willen; de Mark is vlakbij. Wat betreft het tweede deel van die motie, dat rookverbod bij de ingangen: het lijkt ons dat de overheid het goede voorbeeld wel mag geven. Ik kan mij dus ook wel aansluiten bij wat mevrouw De Regt zei over de asbak in elk geval weg bij de ingang. Dan wil ik je best nog in het rookhok vergezellen hoor, uit solidariteit en gezelligheid. Voordat we de motie al dan niet in stemming brengen, we zitten nog een beetje te puzzelen, zouden we straks graag nog wel even schorsen daarover.

Voor nu, dat klimaatcrisisamendement: wij zijn niet tegen het woord klimaatverandering in de kadernota. Klimaatverandering is een feit, maar je kunt ook wel zeggen: de crisis is ook een feit, gezien de code rood. Codes lijken mij geen gevoelskwesaties. Ik weet bovendien niet of je wel neutraal moet willen blijven in een crisis. De kadernota lijkt me juist ook een strategisch document en het lijkt mij niet verkeerd als daar tenminste één keer het woord 'klimaatcrisis' in valt, precies zoals wij suggereren. Wij zullen dat amendement dan ook zeker in stemming brengen, ook omdat... Het ging natuurlijk een beetje over wat het woord crisis doet; in mijn woordenboek is een crisis een acute dreiging, die de vraag oproept dat je nu acuut in actie schiet. Daar is denk ik zo'n woord wel belangrijk voor, om een beetje adrenaline te genereren op zijn minst.

Het laatste deel wat betreft onze termijn: de reactie van de heer Sneeep over het natuurgebaseerde bouwen, ik zal het in het Nederlands zeggen. We weten dat de heer Sneeep ons eerder toezeggingen heeft gedaan en we weten dat hij de urgentie voelt. We voelen de goede wil en we geloven ook dat hij dit overal ter sprake brengt. Ons punt in de eerste termijn was vooral: soms vrezen we wel dat zonder duidelijke concrete doelstellingen en KPI's het natuurgebaseerde bouwen wel een beetje een papieren droom blijft, een bijlage voor de vorm, een addendum. Terwijl, denk ik, de tijd op begint te raken om iets anders te doen en dan ben ik dan natuurlijk weer terug bij die crisis. Vaak kunnen mensen in een crisistijd meer dan wat ze eerder voor mogelijk hadden gehouden en ik hoop dat het waterschap dat ook eens van zichzelf gaat geloven. Dank u wel.



Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik heb minder tijd nodig dan velen voor ons. Straks aan de voorkant zat ik met de heer Van der Kallen aan tafel. En hij zei: ik blijf gewoon praten tot de voorzitter zegt 'de tijd is om'. Dat zal mij niet gebeuren. Ik ben... Ja, zo werkt het hier.

Wij zijn wezenlijk blij met het antwoord dat mevrouw Hagenaars had op onze vraag die wij stelden, over de lange doorlooptijd van de projecten en de veel hogere lasten die daarmee samenhangen en dat het DB gaat kijken, of het waterschap gaat kijken, hoe we met die mankementen om willen gaan. Ik denk dat dat een serieuze oproep is, het is ook een serieus antwoord dat u ons gaf. Ik zou zeggen, houd ons op de hoogte en mogelijk is dit ook een mooi rekenkameronderwerp om uit te voeren.

Dan mevrouw Van den Berg, die zei dat de lasten behapbaar moeten blijven. Ja, dat vinden wij ook, dat hebben we ook gezegd. Wij hebben daar drie aanbevelingen voor. Ik weet niet of u pen en papier bij u de hand heeft? Ten eerste: houd de maatschappelijke betaalbaarheid expliciet in beeld bij iedere nieuwe investering. Ten tweede: prioriteer scherp, zodat beschikbare middelen eerst worden ingezet voor de wettelijke kerntaken en de grootste maatschappelijke opgaven. En ten derde: blijf investeren in een financieel robuust waterschap met voldoende wendbaarheid en toekomstige onzekerheden opvangen, zonder inwoners en ondernemers onnodig te belasten. Tot zover dit.

Dan met betrekking tot het amendement en de motie: daarin volgen wij het advies van de portefeuillehouder op. Dank u wel.

De heer Knook: Voorzitter. Dank aan het DB voor het beantwoorden van de vragen of de reacties op de inbreng van de fracties. Wij zijn blij dat ook het DB wel inziet dat de betaalbaarheid een belangrijk punt is, maar daarbij moeten we ook wel onze taken halen. Blij te horen dat PRO ook vindt dat water- en natuurbeleid horen samen te werken. Alleen, het moet niet elkaar tegen gaan werken, dus dat we dat ook wel goed in de gaten houden; soms werken ze ook wel eens elkaar tegen en dat moet denk ik ook een groot aandachtspunt zijn.

Wat betreft het amendement kunnen wij het DB-standpunt volgen. Wat betreft de motie vind ik de redenering waarom we de motie zouden overnemen, van 'er vloeit er toch geen bloed uit, dus we tekenen maar' wel heel kort door de bocht. Ik denk dat als je iets ondertekent en vindt dat het belangrijk is, je er ook uitvoering aan moet geven en ik vraag mij af of dit tot de kerntaak van het waterschap behoort. Tot zover.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Ik heb waarschijnlijk iets meer tijd nodig. In de eerste plaats ben ik blij met uw beantwoording, dat u zegt dat er geen gevaar is dat we volgend jaar in een soort gat gaan vallen. Ik neem ook aan dat dat risico onder uw bezielende leiding minimaal zal zijn. Maar ik bedoel het eigenlijk op een andere manier. Wij zijn bezig met een ontwikkelingsproces als waterschap en dat vraagt stappen, zeker ook de opgaven die er liggen. Het waterschap is in mijn visie niet het aanspreekpunt voor veel van de problemen waarmee wij geconfronteerd worden. Je zou eigenlijk bijna automatisch naar het waterschap moeten kijken en het waterschap moeten benaderen. Als je het praat over crises; we hebben het nu over de warmte gehad. Als burger ga je uiteraard eerst naar je gemeente toe, maar zulke grote opgaven zijn iets voor andere organisaties en het waterschap moet daar een veel centralere rol in spelen. Ik heb bedoeld te zeggen: jongens, ga niet op je lauweren rusten, in de sfeer van 'u vraagt en wij draaien', dat dat de enige motivering is om met deze materie bezig te zijn. Maar het moet echt, onze positie als waterschap moet veel duidelijker en veel centraler worden. Wij moeten de rol in het speelveld gaan oppakken op een heel andere manier. Misschien moeten we daar nog verder met elkaar over praten, als we over het waterbeheerprogramma praten, maar het moet zeker gebeuren, is mijn idee.



Dan wat betreft, en misschien lag dat ook besloten in de antwoorden die mevrouw Van den Berg gaf, overigens bedankt daarvoor; kijk, veel van de protocollen waar we nu mee werken, met name over maaibeheer – dat is dan meer op het terrein van uw collega. Maar het maaibeheer is vooral gericht op de bescherming van soorten en eigenlijk is het belangrijk dat er wordt gekeken naar de ecologische processen die daar een rol bij spelen. Daarom ben ik ook blij met het onderzoek dat de Unie van Waterschappen nu uitvoert wat betreft de habitatbenadering. Dus kijk als je een protocol opstelt voor iets als het maaibeleid, maar ook voor andere factoren, wat de processen zijn die daaraan ten grondslag liggen en hoe je die op een zeg maar zo goed mogelijke manier kunt benaderen.

Dan is nog niet gezegd, mevrouw Govers, over het koersdocument beregeningsbeleid, wanneer dat besproken zal worden. Dat ligt eigenlijk al geruime tijd op het bordje van het DB en bij andere waterschappen is dat ook al besproken, ook in het AB. Wij lopen wat dat betreft achter, terwijl het toch een zeer urgent onderwerp is, waar wij absoluut ook vanuit het AB ons zegje over zouden willen doen.

Dan heb ik nog geen antwoord gehad op de ruimteclaims die Defensie doet op dit moment. Daar wordt over gesproken, daar is het waterschap ongetwijfeld ook bij betrokken, maar kijk vooral naar de meekoppelkansen om onze doelen en opgaven daarmee tegelijkertijd ook te kunnen ontwikkelen. Ik wees op de situatie bij Roosendaal, 650 hectare militair terrein; daar moeten toch als meekoppelmogelijkheid voor de Molenbeek mogelijkheden uit voortvloeien waar wij als waterschap gebruik van kunnen maken?

Dan iets over – het meeste heb ik al wel gehad hoor – het amendement, de klimaatcrisis. Als ik naar Wikipedia kijk, dan staat daar over klimaatcrisis: klimaatcrisis is een term die wordt gebruikt om de ecologische, politieke en maatschappelijke crisis te beschrijven die verband houdt met door de mens veroorzaakte opwarming van de aarde. De term wordt steeds vaker gebruikt in het publieke discours in plaats van onschuldiger klinkende termen zoals klimaatverandering, om de omvang en urgentie van de gevolgen van de opwarming van de aarde...

Voorzitter: Kunt u ook langzaam komen tot een afronding?

De heer Von Meijenfeldt: Ik ben er bijna. ... opwarming van de aarde te benadrukken. Dus in die zin is er zeker alles aan gelegen om die term ook te gebruiken. Hier wilde ik het dan bij laten, voorzitter.

De heer Vruwink: Voorzitter. Wij zijn blij met de antwoorden van de portefeuillehouders en zeker ook de dijkgraaf, betreffende cybercriminaliteit; dat is aan de orde van de dag en levert het waterschap natuurlijk grote inspanningen op, mogelijk moet het meerjarenbudget nog aangepast worden.

Wij steunen de motie ‘Waar rook is, is waterverontreiniging’. Microplastics in filters zijn verstikkend voor alle levende wezens, waaronder ook de dieren natuurlijk. Het blijkt dat wij gemiddeld microplastics ter grootte van een bankkaart in ons lichaam hebben. Wat daarvan de invloed is, is niet bekend maar het lijkt me niet echt goed. Dus stop met die handel.

Klimaatverandering verwijst naar wetenschappelijk langdurige verandering van het wereldwijde klimaat en temperaturen. Dat lijkt mij meer dan voldoende en ‘klimaatcrisis’ is zoals de heer Von Meijenfeldt zegt destructief en leidt tot ecologische en humanitaire ontwrichting. Dat is niet aan de hand en daarom blijven wij bij ‘klimaatverandering’. Tot zover.



De heer Arnold: Voorzitter. We hebben vandaag aan de orde de kadernota. En de kadernota gaat vooral, denk ik, over volgend jaar. Ik ben blij met het antwoord van de portefeuillehouder dat ook volgend jaar een jaar moet zijn waarin we weer willen presteren en tot zaken willen komen. Dat het geen verloren jaar mag zijn en zal zijn, terecht dat daar door de fractie Natuurterreinen aandacht aan is gegeven.

Waar het nog over zullen gaan hebben – en dan zullen we echt wel een politiekere discussie gaan krijgen, denk ik, dan we nu hebben – is het waterbeheerplan. Want dat gaan wij als dit bestuur nog in de steigers zetten met een ontwerp, en dan zullen we denk ik wel gaan praten over wat het betekent voor de langere termijn. Dan komt aan de orde toch wel de echte discussie waar we voor staan. Klimaatverandering is wat dat betreft te weinig, laat ik daar duidelijk over zijn. Er is sprake van een crisis. De woorden van Wikipedia spreken mij heel erg aan; als wij het ook als ‘verandering’ gaan benoemen, denk ik dat toch het beeld ontstaat van ‘het valt allemaal wel mee’. Nee, het valt niet mee, ik heb dat ook in mijn eerste termijn aan de orde gesteld. Dus wat mij betreft is het echt een crisis en dat hoeft helemaal niet te betekenen dat we daarmee polariseren, want uit onderzoeken blijkt dat het overgrote deel van de Nederlandse bevolking echt wel doorheeft dat we in een crisissituatie zitten. Dat even op dat punt. We gaan het dus nog hebben over dat waterbeheerplan en daar komen we dit jaar nog op terug.

Dan even over de motie over het roken, want ik noem het toch een motie over het roken. We hebben een Nationaal Preventieakkoord. Dat is eigenlijk een aansporing dat iedereen die daar wat aan kan doen, overheden en maatschappelijke organisaties, om mensen van het roken af te krijgen. Allereerst vanuit het belang voor gezondheid, maar er zit nog een tweede belang bij en dat is ook wel dat er allerlei vuile stoffen uiteindelijk terecht komen – plastics – in de bodem en uiteindelijk ook in ons water. We hebben niet voor niks de brigades die aan de stranden ook de peuken oprapen. Maar misschien kan ik de portefeuillehouder nog helpen in de aarzeling om de motie helemaal te onderstrepen. Als er staat in de motie dat er wordt gevraagd een verbod in te stellen aan de ingang van onze gebouwen, dan is dat in Nederland helemaal niks nieuws. Kijk naar de ziekenhuizen, die dat allemaal al gedaan hebben, allemaal netjes volgens de regels. Kijk naar gemeenten die bij bushaltes overal al bordjes hebben staan met ‘verboden te roken’, allemaal getoetst door de rechter. Dus ik zie er helemaal geen probleem in om dit voorstel dat is gedaan, om die motie aan te nemen. Dank u wel.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Het is goed om te zien dat er een brede erkenning is voor de grote opgaven waar wij voor staan. Klimaat, waterkwaliteit, druk op ruimte, waterbeheerplan et cetera, noem maar op. Verschillende fracties hebben aangegeven dat ze ambitieus willen zijn, maar wij ook. Wij blijven erbij dat de ambitie zonder prioritering en zonder oog voor betaalbaarheid uiteindelijk hol klinkt. Inwoners en ondernemers betalen uiteindelijk wel de rekening. In onze eerste termijn hebben we drie concrete accenten gelegd. Als eerste – dat is ook punt één, dat wij het belangrijkste vinden – digitalisering en slimme technologie. Veiligheid is onze primaire opgave, daarom is investeren in innovatie en digitalisering van belang om slimmer en goedkoper te werken. Dus meer inzetten hierop en uitbreiden. We zullen toch moeten voldoen aan alle opgaven, dus vandaar dat digitalisering en die slimme technologie heel erg van belang zijn. Ruimte voor water en klimaatadaptatie, dat was ons tweede punt. Water- en bodemsturend hebben we veel gehoord vanavond al, bij ruimtelijke plannen; wij vinden dat Brabantse Delta een nog steviger positie moet innemen, dus veel meer hierop inzetten.

En het derde punt, participatie als basis voor gedragen besluiten: we weten allemaal hoe belangrijk het is dat mensen daar vroegtijdig bij betrokken worden. Het is heel belangrijk voor onze leefomgeving. Wij horen dus best wel wat overeenstemming, ook over deze punten. Het verschil zit hem dus, wat ik al eerder zei, vooral in de volgorde en in het tempo. Wij vinden dat



we nu moeten prioriteren. Niet alles kan tegelijk, dus laten we eerst de basis op orde krijgen: veiligheid, robuust watersysteem en een eerlijke lastenverdeling. Daarna kunnen we dus die andere doelen sneller realiseren. Uitstel is geen optie, hoe langer we de moeilijke keuzes voor ons uitschuiven, hoe duurder het uiteindelijk wordt. Dat zien we nu al bij de vervangingsopgaven en de gevolgen van de klimaatverandering.

Verder wil ik nog even ingaan op de moties. De motie ‘Waar rook is, is waterverontreiniging’, daar zijn wij medeondertekenaar van dus dat is wel duidelijk.

‘Waterschap, benoem de klimaatcrisis’, daar stemmen wij tegen. Tot zover.

2.b.5 Schorsing (15 minuten)

Voorzitter: Dank u wel. Daarmee komen wij aan het eind van de tweede termijn aan de kant van het algemeen bestuur. Het DB zal zich kort beraden op haar reactie en ik stel voor dat wij om vijf voor acht weer verder gaan met deze vergadering. Dus een klein kwartiertje. Ik schors tot vijf voor acht.

2.b.6 DB - reactie en besluitvorming

Voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering voor de tweede termijn aan de kant van het dagelijks bestuur en we beginnen weer met mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: In de tweede termijn heb ik goed geluisterd en het DB heeft ook een aantal conclusies getrokken uit die tweede termijn ten aanzien van de financiële wensen en eisen die zijn gesteld door verschillende partijen. Maar wij hebben veel gehoord wat veel meer ambitie betekent dan dat we nu al hebben. Daar houden wij ook rekenschap aan. Wij hebben we ook heel veel gehoord over de lastendruk en de betaalbaarheid van ons waterschap. Ik denk dat ik de oproep goed heb beluisterd en dat we daar bij de begroting ook nader bij stil moeten staan. En in opmaat naar die begroting toe komen wij nog te spreken over de houdbaarheid van de waterschapsfinanciën, het AEF-rapport, dat wordt u toegelicht in de commissie, over hoe wij daarmee verdergaan en hoe wij daar ook toekomstgericht mee om zullen gaan. Dat gaat alleen nog over de lastenstijging en de betaalbaarheid van de huidige ambities en de huidige gewone reguliere taken die wij doen. En alle ambities die wij vanavond hebben gehoord, de kost gaat voor de baat uit, meer duurzaamheid, meer nadenken op innovatie en digitalisering, dat betekent ook wat. En in die... Ja, het is geen spagaat, maar wij proberen op die manier alles te wegen en te wikken zodat de lastenstijging voor onze ingezetenen beperkt gaat stijgen. Want hij gaat sowieso stijgen, inflatie is altijd aan de orde, om het zo maar te benoemen. Maar dat we daar als dagelijks bestuur, ook door uw ambities, een zware kluif aan hebben en we vragen daar ook aan u om zorgvuldig na te denken over wat wij in de toekomst gaan doen. We komen daar ook nader over te spreken, maar ik wil toch wel naar aanleiding van het debat van vanavond deze oproep aan u meegeven.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Ik moest nog op een aantal vragen terugkomen van West-Brabant Waterbreed. U ging wel heel erg op de inhoud, met het toepassen van een skippybal. Ik denk, als het gaat over water vasthouden, onze mensen buiten echt wel weten op wat voor manieren dat allemaal kan. We doen dat met stuwen, op afstand te bedienen, handbediend, noem het maar op. Als een skippybal tot de mogelijkheden behoort zullen ze dat vast doen, zo gedetailleerd ben ik niet op de hoogte, maar dank voor de tip in ieder geval.



Dan heeft u het ook over een gescheiden waterhuisverhouding, bijvoorbeeld natuur en agrarisch, tenminste zo begrijp ik het. En dan denk ik dat u zelf in uw achtertuin een prachtig voorbeeld heeft, want de natuurrealisatie Noordrand Midden, bij Prinsenbeek, is juist een prachtig voorbeeld van hoe we natuur van een speciaal waterpeil voorzien en het agrarisch daaromheen weer van een ander waterpeil. Het wordt zelfs zo ingericht dat gebiedsvreemd water niet van het ene gebied in het andere gebied kan komen. Dus wij zetten daar zeker op in, om dat zo goed mogelijk te doen want agrarisch en natuur hoort gewoon bij elkaar wat dat betreft.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Mevrouw Govers zegt over Noordrand Midden, maar bij ons achter, want u geeft het zelf al aan, Strijpen-De Berk, dat is juist een plan dat dus niet zo ingetkend is, want daar heb je dus niet een gescheiden waterhuishouding voor natuur en landbouw. Dat is ook een van de problemen waarom dat project op zijn gat ligt bij wijze van spreken. Letterlijk en figuurlijk, want als je daar een gescheiden waterhuishouding voor de landbouw en de natuur doet, dan bedien je alle twee maar dan heb je ook geen natschade naderhand, enzovoort, enzovoort. En dan kan de agrariër gewoon blijven doen wat hij nou ook doet. Daar zijn heel veel bezwaren op gekomen en dat ligt nu bij de Provincie. Dan denk ik bij mezelf: dat is toch zonde, want dat project, ik denk dat het al tien jaar draait onderhand. En dan heb je wel een kans dat je de versnelling krijgt en dat je het project realiseert, ook voor de KRW.

Mevrouw Govers-Gabriëls: U gaat heel inhoudelijk in op een plan dat ik zo een-twee-drie niet ken. Ik ken de titel wel, het plan Strijpen-De Berk, maar dan zou ik bijna zeggen dat we daar een keertje apart voor moeten gaan zitten. Of dat tot dit algemeen bestuur hoort, het besturen op hoofdlijnen, durf ik dan ook wel even in twijfel te trekken. Ik weet dat er door onze mensen in ieder geval volop ingezet wordt om dat zo goed mogelijk mede mogelijk te maken. Dan de heer Van der Kallen, u had het over opvoergemalen. Een aantal gemalen – en dat weet u zelf ook wel – zijn afvoer- én aanvoergemalen, dat kunnen we links en rechts in ons gebied al. En dat we daar misschien wel meer naartoe gaan moeten de komende decennia, ja, dat zou zomaar kunnen maar dan denk ik dat wij hier in dit AB nog een keer een ander gesprek moeten hebben: wat voor waterschap willen we zijn? Dat gesprek loopt op dit moment. En: wat heeft u daarvoor over met zijn allen? Want wat mevrouw Van den Berg ook al zei, we horen heel veel ambitie en dat is prachtig hè, met ambitie is niks mis, maar heeft onze belastingbetaler daar al die pecunia voor over? Dus dat gesprek gaan we dan graag met u allen aan.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Ik wil er even op reageren. Ik heb heel nadrukkelijk gezegd dat bij renovaties en aanpassingen je daarnaar moet kijken. En ik heb zelfs een termijn van makkelijk dertig, veertig, vijftig jaar genoemd. Dus ik besef dat het langetermijnwerk is en ik besef ook terdege... Maar het bewustzijn moet er zijn dat in feite ieder gemaal op termijn zowel opvoerend als afvoerend zou moeten kunnen werken. Dat waterschap wil Ons Water, Nostra Aqua, graag zijn.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik herken wat u zegt, mijnheer Van der Kallen. En we krijgen nog een veel ander probleem. Ik zei ook decennia, dus dat vind ik dertig, veertig jaar, maar we krijgen waarschijnlijk nog een heel ander probleem en dat noemen we een verdeelvraagstuk, want er komt steeds minder water over de rivieren. De zoetwaterbeschikbaarheid staat onder druk en komt alleen nog maar meer onder druk te staan. Dus waar we dan dat water nog op kunnen voeren, we doen dat nu voorlopig bij de Roode Vaart. Dat is de wereld waar wij nu vandaag de dag in zitten.



De heer Von Meijnenfeldt: het is eigenlijk buiten de orde als het over de kadernota gaat, maar u vroeg naar het koersdocument beregeningsbeleid. Dat heeft u eerder aangehaald, toen heeft de dijkgraaf u toegezegd dat het op de voorraadagenda gezet wordt. Ik kan u zeggen dat het daar staat, maar u wil er natuurlijk iets mee. We hebben ook eerder al verteld dat dat koersdocument voorlopig in ieder geval is vastgesteld en het wordt straks in de waterschapsverordening verankerd. U krijgt dan nog alle gelegenheid om daar overal op in te spreken, te amenderen, hoe je het ook hebben wilt. Dus ja, u krijgt zeker nog alle gelegenheid om dat uit en te na te bespreken. En als u zegt 'ja luister eens, ik wil er echt nog een keer een uitgebreide beeldvorming over hebben', dan heeft gedeputeerde Boelema ook aangeboden om hier eventueel dat te komen doen, als u dat op prijs stelt. Maar dan horen wij dat graag.

Dan de Onafhankelijk Waterschap Partij: u zei dat ik water- en bodemsturend nog meer moet benadrukken. U moest eens weten hoe veel we dat al benadrukken. En als waterschap willen wij van alles, maar wettelijk zijn we best wel beperkt. Overal zitten wij aan tafel. Vroeger noemden we dat de watertoets en tegenwoordig, als het gaat om ruimtelijke plannen, heet dat 'weging van het waterbelang', ik moest het even opzoeken. Dat doen wij echt overal, wij worden overal tijdig bij betrokken, maar dan nog is ons advies slechts een advies. Als een gemeente zegt: fijn, dank u wel voor de informatie maar we leggen het naast ons neer en wij gaan daar toch bouwen, dan is ons advies slechts een advies. Wilt u dat echt veranderen, dan moet u naar Den Haag om de wetgeving te veranderen. Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik wil er graag op reageren mevrouw. Mevrouw Govers had het erover om mevrouw Boelema uit te nodigen om het koersdocument beregenen te komen uitleggen; ik stel voor dat we de ZLTO uitnodigen om hier het koersdocument beregenen ook met ons te bespreken.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik zei niet dat ik mevrouw Boelema ga uitnodigen, ik nodig helemaal niemand uit. Ik zei dat mevrouw Boelema heeft aangeboden dat te willen komen doen, dat is net een andere invalshoek.

Mevrouw Korst-Dingemans: Nou, dat is leuk, maar we hoeven niet op alle uitnodigingen in te gaan. Er zijn denk ik ook wel andere mogelijkheden om dat koersdocument berekening toe te lichten.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dat hebben we volgens mij uitgebreid gedaan in een commissie hier. En nogmaals, het komt nog een keer langs straks met de implementatie in de waterschapsverordening. Dank u wel.

De heer Sneep: Voorzitter. Misschien nog een laatste toegift voor de heer Maas. Ik ben blij in ieder geval dat overkomt dat ik inderdaad zelf intrinsiek gemotiveerd ben om nature-based solutions verder te brengen. Ik heb dat laatst nog gedaan ook in de commissie waterveiligheid van de Unie van Waterschappen. Daar staat hij op de strategische agenda, dus daar is hij vol in beeld voor waterveiligheid dan. En dan nog een klein uitstapje, maar dat zijn de portefeuilles van de collega's, natuurlijk ook wel DB: de aanpak van biodiversiteit is geborgd in het programma Klimaat en Duurzaamheid. Dus ja.

En dan heb ik nog een kleine toegift voor mevrouw de Regt, want bij Strijpen-de Berk hebben we ook wel een gescheiden systeem voor landbouw en natuur, alleen niet voor individuele percelen en dat is de reden dat die worden geruild en/of aangekocht.



De heer De Beer: Mijnheer Stehouwer, u geeft aan dat u innovatie binnen de zuiveringen niet vrijblijvend wilt laten zijn. U geeft daarbij ook aan dat u nu het gevoel heeft dat het DB er op die manier in zit; dan brengen wij onze inzet goed over, want dat is inderdaad de manier waarop onze inzet geduid kan worden.

Mevrouw Hagenaaars: Mijnheer Stehouwer, u had een vervolgvraag, hoe we meer prioriteit kunnen geven aan bronherleidbaarheid. Dat heeft op dit moment bij ons al de hoogste prioriteit, we werken in allerlei samenwerkingsverbanden aan bronherleidbaarheid, onder andere in de Schone-Maaswaterketen en de KRW-impuls, zoals we dat ook daarstraks al benoemd hadden. Dus het ligt niet in de lijn om daar nog meer prioriteit aan te geven, omdat we daar al keihard mee aan het werk zijn.

Van PRO kwam de vraag over gebiedsadviseurs; u had een heel mooie lijst van wat de gebiedsadviseur zou kunnen of zou moeten doen. Ik kan u geruststellen, al die taken die u opnoemde worden op dit moment door hen meegenomen in de gesprekken bij de gemeenten. Alleen, wij blijven natuurlijk wel de lobby voeren met die gesprekken, maar het blijft uiteindelijk wel de afweging van de gemeenten wat die daar vervolgens wel en niet mee doen. Zoals mevrouw Govers net ook al aangaf hebben gemeenten eigen bevoegdheden. Dus alles wat u benoemde zit in hun takenpakket.

Mijnheer Von Meijenfeldt, u had het over meekoppelkansen, met name met Defensie, Roosendaal. Wij zitten ondertussen aan een provinciale tafel over de bredere vraagstukken van Defensie die er Liggen, dus niet alleen over Roosendaal maar over heel ons werkgebied. Daar zitten wij aan de voorkant aan tafel om mee te praten over bijvoorbeeld meekoppelkansen, dus ik hoop dat ik daar een klein beetje u mee gerustgesteld kan hebben.

Dan blijft de motie over, hoe noemden we hem precies? Met de sigaretten. Ik kan hem niet helemaal overnemen. Op dit moment zitten we wel gewoon... Als je zo'n rookverbod in zou willen stellen, zit je bijvoorbeeld ook met een OR die daar iets van heeft te vinden. Het enige wat we kunnen toezeggen is dat we het mee gaan nemen in de gedragscode voor de medewerkers. Maar er zitten ook nog andere vraagtekens aan; hoe zit het met een bezoeker die hier aan komt lopen en die het allemaal nog niet weet, dus ik kan de motie zoals die er nu ligt niet in zijn geheel overnemen. Ik kan de toezegging doen dat we de petitie of wat het precies was zullen ondertekenen – ik weet niet of petitie het goede woord is – maar ik kan hem niet in zijn geheel overnemen. Tot zover.

Voorzitter: Dank u wel. Ik had nog in mijn eigen portefeuille een paar kleine puntjes openstaan. Richting de heer Stehouwer zeg ik: wij horen heel goed wat hier gezegd wordt rondom het WBP, maar we hebben ook een proces afgesproken dat we participatie doen. Dus het is niet zo dat alles wat hier gezegd wordt automatisch ook in het WBP zit. We halen op, dan komt er een document, dat bespreken we hier en dan kunt u allemaal nog uw eigen sausje daar overheen gieten. Maar wel even om die verwachtingen naar elkaar helder te hebben.

Ik ben het helemaal eens met de heer Pals, die zegt dat weerbaarheid ook gaat over inwoners. Daar zijn we ook wel mee bezig. U zegt dat er een boekje zou moeten komen over watercalamiteiten; daar zijn we het dan net niet met elkaar eens. Een voorbeeld: het waterschap Zuiderzeeland heeft zo'n boekje inderdaad uitgebracht, maar ik ben er een beetje bang voor dat straks Nederland een soort encyclopedie met boekjes heeft. Dus ik zou heel erg willen dat wij in het volgende boekje, wat we vanuit de campagne gaan uitgeven, nadrukkelijk een rol is rondom watercalamiteiten. En we zoeken daarin ook nadrukkelijk de samenwerking met de gemeenten in ons gebied op. Dus zeker mensen bewust maken, alleen niet met een eigen boekje maar aansluiten bij communicatie die er al is.



Water Natuurlijk heeft het dan ook nog over bestuurlijke weerbaarheid; dat deel ik helemaal. Ook in het inwerkprogramma hebben we daar aandacht voor straks, voor een nieuw AB en nieuw DB, waarbij we ook gebruik maken van het Netwerk Weerbare Overheid dat door de drie koepels – de Unie, VNG en IPO – is opgericht en daar zullen we ook echt gebruik van maken, omdat ik denk dat dat voor ons allemaal ontzettend nuttig is.

De heer Pals: Voorzitter. Het was ook maar een eerste suggestie, een andere optie, website of wat dan ook, dat laten we aan de uitvoerders. Het was maar een kleine suggestie.

Voorzitter: Volgens heel fijn natuurlijk, want we zien dat die inwoners nodig zijn. Alleen, ik wilde vast... Dus het idee is goed om inwoners aan te spreken, maar liever niet via een boekje. Bijvoorbeeld in Etten-Leur, bijvoorbeeld in Goirle, er ook al avonden geweest hier in Breda waar ook collega's van ons aansluiten en eventueel ook wat kunnen zeggen over water, in die zaal. Dus we zoeken echt nadrukkelijk die aansluiting met de samenleving. Tot zover denk ik ook de vragen uit mijn portefeuille. Ik kijk even of we daarmee...

De heer Maas: Voorzitter. Aangezien wij al die moties en dingen hebben ingediend, wij zouden graag nog vijf minuten schorsen.

Voorzitter: Dan schorsen we vijf minuten vanaf nu.

De vergadering wordt geschorst gedurende zes minuten.

Voorzitter: Dames en heren, volgens mij is iedereen weer terug in de zaal. Ik heropen de vergadering en kijk naar de heer Maas, om te vragen wat de schorsing heeft opgeleverd.

De heer Maas: Voorzitter. We hebben even overlegd over de reactie van mevrouw Hagenaars over de, laten we zeggen, sigaret-motie. We snappen heel goed dat dat nog even intern juridisch moet worden afgestemd, afgecheckt met de OR en wat dan ook, maar we zien wel: heel veel ministeries, heel veel rijksgebouwen, heel veel gemeenten en lokale overheden hebben allemaal een rookverbod op hun kantoor, voor hun kantoor, op het buitenterrein, bij het gemeentehuis, je kunt aan bushaltes denken et cetera, et cetera. Dus we geloven echt wel dat wij dit als overheid, zeker in het kader van het Nationaal Preventieakkoord, ook gewoon moeten durven. Er is echt wel wat tijd, het mag echt wel eerst even worden afgecheckt, maar wij geloven wel dat dat kan. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel, dus ik begrijp dat u de motie handhaaft.

De heer Post: Voorzitter. Toch even, ik kijk even naar Ludo, want mevrouw Hagenaars kan er natuurlijk op reageren. Want als zij zegt 'daar kan ik mee uit de voeten', dan hoeft hij verder niet ingediend te worden. Maar als u zegt 'breng maar in stemming', dat is iets anders. Dat wilde ik even toevoegen.

Voorzitter: Maar ik begrijp dat er niks gewijzigd is toch, mijnheer Maas? De motie is ongewijzigd en u houdt hem in stemming. Precies. Dan kunnen wij volgens mij overgaan tot stemming.



Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. De vraag is, mevrouw Hagnaars adviseert om een gedeelte van de motie over te nemen. Hoe gaan we dat nu in de praktijk...

Voorzitter: Nou, nee, dan heeft u het verkeerd begrepen. Mevrouw Hagnaars heeft gezegd: een deel kunnen wij overnemen, maar een deel ook niet. En er is net aangegeven dat de motie ongewijzigd blijft en dus het advies van mevrouw Hagnaars blijft zoals dat geweest is. Neem ik aan in ieder geval? Dat blijft ongewijzigd, precies.

Dan gaan wij als eerste stemmen over het amendement. We brengen als eerste het amendement in stemming, het amendement 'Benoem de klimaatcrisis'. Heeft iemand behoefte aan een stemverklaring?

Mevrouw Pallandt: Ja, een heel korte, als extra stukje duiding hierbij. Dit is dus niet een amendement op de communicatievisie, maar op de kadernota. Dus dit is niet letterlijk wat we tegen iedere inwoner gaan zeggen, om dat even weg te nemen; daar hebben we een prachtige communicatievisie voor, hoe gaan we de boodschap vervolgens vertalen naar onze inwoners, bedrijven en andere stakeholders toe?

Voorzitter: Dank u wel. Het was niet echt een stemverklaring, dit was vooral een toelichting, een soort verkapte derde termijn maar dat vergeef ik u. Anderen nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet aan de orde, dan openen wij de stemming over het amendement 'Benoem de klimaatcrisis', ingediend door de Partij voor de Dieren. 8 voor, 21 tegen, het amendement is verworpen.

Dan brengen wij het voorstel zelve in stemming. Behoeft er een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan openen wij de stemming over de kadernota. 29 voor, 0 tegen. Het voorstel is aangenomen.

Dan gaan wij door naar de stemming op de motie die door meerdere partijen is ingediend, 'waar rook is, is waterverontreiniging'. Behoeft er een stemverklaring?

De heer Logt: Voorzitter. De plastic-filtercampagne heeft duidelijk te maken met het waterschap, daar zouden wij voorgesteld hebben. Het tweede gedeelte, ik snap de opmerking van het DB ten aanzien daarvan, het is ook een DB-zaak of de organisatie om dat te doen. Dus met die aantekening stemmen wij dan tegen, om die reden, maar wel dat we dat gaan ondertekenen. Ja, het is niet anders.

Mevrouw De Regt-Taks: Niet echt een stemverklaring, maar wel een reactie op...

Voorzitter: Nee, dat gaan we niet doen. U kunt uw stem verklaren en anders kan uw reactie bij de borrel.

Mevrouw De Regt-Taks: Mijn stemverklaring zou zijn: laat hem stiekem weghalen, die asbak, en geef het aan bij de politie.

De heer Post: Ja, mijn stemverklaring is: ik zie dat heel veel overheden in den lande, vele tientallen, dit al hebben gedaan en het kan, dus het zou mooi zijn dat dit waterschap dat ook doet. Want het kan gewoon.



De heer Arnold: Voorzitter. We hebben met elkaar ook besloten om alcoholvrij als norm te gaan hanteren, waarom kan dat dan ook niet rond roken? Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu over tot stemmen over motie 'Waar rook is, is waterverontreiniging'.

12 voor, 17 tegen. De motie is verworpen.

Besloten:

Het algemeen bestuur besluit de Kadernota 2027-2031 vast te stellen.

2.c Motie vreemd aan de orde van de dag 'Historie terug in het dagelijks bestuur'

Voorzitter: Daarmee gaan wij door naar het volgende agendapunt, de motie vreemd 'Historie terug in het dagelijks bestuur'. Aangezien ik zelf de portefeuillehouder ben, geef ik de leiding van de vergadering in handen van de loco-dijkgraaf, mevrouw Govers-Gabriëls.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel. Motie vreemd, historie terug in het dadelijk bestuur. Misschien is het wel handig dat de indiener hem eerst toelicht.

De heer Pals: Voorzitter. De aanleiding hiervan, mede ook de kadernota, waarin gezegd werd dat het waterschap ook steeds belangrijker wordt. Het waterschap wordt ook steeds relevanter en bij een steeds relevanter wordend waterschap hoort natuurlijk een duidelijke term waarmee het dagelijks bestuur aangesproken wordt. In de gemeenteraden worden bestuurders aangesproken met wethouders, in de provincie heb je gedeputeerde, landelijk heb je ministers en hier hebben we een dagelijks bestuur. Nou ja, een dagelijks bestuur, dat kan ook slaan op een dagelijks bestuur van een ziekenhuis, een school of wat dan ook. Dus laten we kiezen voor een duidelijke term, een historische term waarmee ons dagelijks bestuur aangesproken wordt: het college van dijkgraaf en heemraden. Dat wordt in den lande al op veel plekken gedaan, het waterschap Hollandse Delta volgens mij ook.

Voorzitter: Ik vraag even om rust, ik vind het heel rumoerig in de zaal. Laat meneer Pals even zijn woord doen alstublieft.

De heer Pals: Dus het verzoek luidt om in ieder geval de naamswijziging aan te vragen bij de Provincie, dan kan de Provincie daar een oordeel over vellen. Het is niets meer dan een oproep om het te doen. Tot zover, voorzitter.

Mevrouw Govers-Gabriëls: U vraagt de Provincie om een oordeel te vellen of om actie te ondernemen om die titel in te voeren? Want dat is wel iets anders.

De heer Pals: Het verzoek om de verordening aan te passen om het te gaan doen. En dan is het inderdaad aan de Provincie of ze het gaan doen, daar kunnen wij natuurlijk geen invloed op... Ja, we kunnen er wel op aandringen, maar we hebben er geen invloed op, op wat zij daadwerkelijk gaan doen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel. Wie wil er op de motie reageren?



De heer Post: Ik wilde een vraag stellen aan de indiener, dat is iets anders dan reageren op.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Een technische vraag mag altijd, mijnheer Post. Aan u het woord.

De heer Post: Afgezien het feit dat ik ook iets heb rondgemaild over de kleding die daarbij past, maar...

Mevrouw Govers-Gabriëls: Aan wie heeft u dat gemaild? Want dat heb ik gemist in ieder geval.

De heer Post: Maar toch even de vraag, mijnheer Pals. Laat ik het zo zeggen: een interessant iets. Maar het zou beter zijn - en dat is eigenlijk mijn vraag: hebt u overwogen om dit samen met de andere waterschappen in Brabant te doen? Want als je naar de Provincie gaat en eentje gaat die naam wijzen en de andere gaan op dezelfde manier door... Een kans van succes is als alle waterschappen dit, bijvoorbeeld in de Brabantse Waterschapsbond, daar aanklaarten. Dat is een vraag aan u: hebt u het overwogen om dat te doen en is dat misschien een overweging om te gaan doen?

De heer Pals: Voorzitter. Het is zeker een overweging, een goede suggestie. Het kan toegevoegd worden aan de motie wat mij betreft, om dat in samenspraak met de Brabantse Waterschapsbond te doen.

De heer Post: Dat betekent richting de motie, mijnheer Pals, dat er eigenlijk aan dit waterschap wordt gevraagd om dat te agenderen op de agenda en op die manier daar te bespreken.

Mevrouw Govers-Gabriëls: U doet dus een tekstvoorstel aan de indiener van de motie, om dat eventueel Brabant-breed, dus met de Brabantse Waterschapsbond bijvoorbeeld, op te nemen.

De heer Post: Ja, om het daar te agenderen, want als daar de waterschappen dat steunen – dat zou zomaar kunnen – dan mag je verwachten dat de Provincie dan gewoon ja zegt.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel voor de suggestie. Nog andere vragen, voordat we een eerste termijn gaan doen?

Mevrouw De Regt-Taks: Wij zouden graag willen weten wat de gevolgen zijn als we dat invoeren. Financieel, maar ook gewoon de denkwijze naar onze inwoners toe, want die zijn nu net volgens mij gewend aan een dagelijks bestuur, een algemeen bestuur.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dat had u in de eerste termijn kunnen doen, dan kan de dijkgraaf daar dadelijk op reageren. Verduidelijkende vragen met betrekking tot de motie? Anders ga ik gewoon de eerste termijn nu doen. Ja? Oké.

Mevrouw De Regt-Taks: Sjongejongejonge.

De heer Dujardin: Voorzitter. We zijn nu in de eerste termijn hè? Ja, ik moest even nadenken, maar nu even voorzitter. Ik denk dat het een sympathiek voorstel is, zeker met de aanpassing zoals die net werd gedaan, dat in gezamenlijkheid met de andere bonden wordt gekeken of dat lukt om bij de provincie, want daar ligt de bevoegdheid, om die naam in te voeren. Wij gaan ervan uit dat dat niet heel erg veel geld hoeft te kosten, maar mocht dat wel het geval zijn dan is



het wel iets wat we met elkaar moeten bedenken, want we hebben net heel veel ambities uitgesproken en als wij dan op andere manieren ook nog eens geld gaan uitgeven, moeten we even een pas op de plaats maken misschien. Maar ik denk dat dat wel meevalt, dus als het met de wijziging zoals net de motie is, dan zouden wij die kunnen steunen.

De heer Maas: Voorzitter. Best een vermakelijke motie, die ‘heemradenmotie’, maar we willen er wel als partij voor waken dat we uit een soort retro-nostalgie terugkeren naar de tijd dat heemraden in een chic dijkhuis tot diep in de nacht zaten te pimpelen voordat de heren met de hoge hoeden de dag erna samen op schouw vertrokken. Want zo ging dat vroeger. O, sigaren roken, dat mocht toen nog gewoon. En misschien hadden ze ‘s middags al een schilderij van zich laten maken door ene Cesar, de achternaam was ik even kwijt. Maar goed, hoe mooi dat glorieuze vaderlandse verleden ook is, de term ‘heemraad’ zal de afstand tot het volk, en al helemaal het volk met de kleine beurs, voor ons gevoel juist verder vergroten, terwijl we als waterschap juist niet als een soort folklore moeten worden gezien. Onze emotie is dus vooral: breng de toekomst nu naar het waterschap. Wij steunen deze motie niet, dank u.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Oké, dank u wel. Wie wil er nog meer het woord? Mevrouw De Regt, u wilde nog een eerste termijn? Nee.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Het is inderdaad een sympathieke motie, met een emotie. PRO is normaal gesproken wel voorstander van ‘vergeet het verleden niet, voor naar de toekomst gericht in te bouwen’, zullen we maar zeggen. Maar gezien waar het ook mee kan associëren, denk ik dat we juist betrokkenheid vanuit onze inwoners, vanuit het werkgebied kunnen krijgen door gewoon simpele taal. We hebben niet voor niks gezegd: we willen verstaanbaar zijn, we willen duidelijkheid hebben, dat heb je eigenlijk minder met de termen die vanuit deze motie naar voren gebracht worden. Dus wij gaan niet mee met deze motie. Tot zover.

De heer Stehouwer: Voorzitter. Ik kan mij vinden in de woorden van de heer Dujardin. Ik denk juist dat zo’n term... Laat ik het anders zeggen, ik kan meegaan met de heer Pals; termen als een dagelijks bestuurder of een algemeen bestuurder horen voor mij ook bij een verzorgingstehuis of zo iets en ik mag hopen dat we daar nog ver van zijn. Ik denk dat een term als hoog heemraad of heemraad juist marketingtechnisch gebruikt kan worden om die afstand te verkleinen. Je kunt zeggen dat hij groter wordt, maar juist die herkenbaarheid, het feit dat we een waterschap zijn en dat we dat juist dichter naar de bewoners willen brengen; ik denk dat zo iets kan helpen als je dat doet. Maar ik ben overigens eens met de heer Dujardin: pas hem dan zo aan dat we dat met waterschappen gezamenlijk doen. Dank u wel.

De heer Knook: Voorzitter. Wij als onze fractie vragen ons net zoals de Partij voor de Dieren en PRO af, of dit wel een bijdrage levert aan de herkenbaarheid van het waterschap. Ik denk dat we beter op een andere manier ons geld kunnen besteden om duidelijker te maken wat we als waterschap doen, want ik denk niet dat het veel uitmaakt op we nu hoogheemraadschap heten of hoogheemraden zijn, of AB-leden of DB-leden, voor onze herkenbaarheid.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel. Ik denk dat we nu een stukje geschiedenis krijgen.

De heer Van der Kallen: Nou, kijk, ik stam uit een tijd – niet in deze ruimte, want het gebouw stond er niet, maar in de kapel – dat we hoogheemraden hadden en dat was het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur waren gewoon hoofdingelanden. Ingelanden waren al onze inwoners en



wij waren hoofdingelanden. Maar wat willen we zijn? Willen we een modern waterschap zijn of willen we terug naar de middeleeuwen? Want heemraden, toen hadden ze nog geen hoofdheemraden; een algemene vergadering kenden de waterschappen in die tijd helemaal niet. Je werd dijkgraaf of je werd heemraad of hoogheemraad als er een hoogheemraadschap was, maar dat was gebaseerd op het hebben van dijken. En de wapperaar daar heette vroeger gewoon een cameraar, dat was de portefeuillehouder die de financiën beheerde. Dat was de cameraar. En in de polders zoals Brabant die kende – wij kenden ongeveer naar mijn berekening 224 rechtsvoorgangers – waren ook gewoon waardmannen als ingelanden. En ja, het is een eindeloze discussie. Ik ben voor op het moment dat dit dagelijks bestuur zegt: we gaan terug naar de tijd van het hoogheemraadschap. Toen verdienden de hoogheemraden twintig procent van het salaris van de dijkgraaf. Dus leveren jullie drie kwart van je salaris in en dan ben ik onmiddellijk voor. En als we kosten willen besparen? Dat werkt.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik denk dat dat nu nog zo is.

De heer Van der Kallen: Of dat nu een meerderheid krijgt? En tegelijkertijd zeg ik: laten we een modern maatschap zijn. Ik ben er eigenlijk voor dat dat één term wordt, maar dan ga ik niet terug naar de middeleeuwen, ik kijk vooruit met dit waterschap en zeg: wij zijn een modern waterschap en we zijn een algemeen bestuur. We gaan niet voor status. Want vroeger, en ik heb het in de pauze al gememoreerd: aan het hoogheemraad zijn of heemraad zijn zat vaak vast, door de financierwet van het waterschap. Als je kijkt naar het voormalige waterschap Mastenbroek; in een bepaalde periode was zestig procent van het geleende geld afkomstig van de heemraden. Sterker nog, een heemraad moest een hoeveelheid hectares hebben in het gebied, anders kon hij niet eens heemraad worden. Toen heette het morgens in plaats van hectares, ik geef maar aan: het is ingewikkeld. Mijn advies is: het is allemaal prachtig, maar laten we gewoon zijn wie we zijn en laten we helder zijn en daarvoor gaan. Ik ga niet graag terug naar de middeleeuwen, maar als dit DB zegt: we gaan ook in salaris terug naar die twintig procent? Tegelijkertijd zeg ik... Ik overdrijf soms een beetje, want ga ik naar het waterschap Woerden, dat waterschap heeft tot '95 bestaan. Toen was het echt zo dat de DB-leden, de heemraden, twee derde kregen van het salaris van de Dijkgraaf, dus dat is nog maar een klein beetje inleveren. Voorzitter, mijn fractie zal deze motie niet steunen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel voor deze verhandeling, en ik hoef ook niet terug naar de tijd van Ot en Sien, hoor. Ik geef nu het woord aan de dijkgraaf.

Dijkgraaf Bengevoord: Voorzitter. Dank voor deze motie, ik kan heel erg leven met de suggestie die werd gedaan dat als je dit doet, je het met de Brabantse waterschappen moet doen. Dat zou ik in ieder geval van harte willen steunen, maar dan breder. Ik zal beginnen: het DB zit neutraal in deze motie en wil deze graag aan het AB laten, zodat u zich daar ook echt over kunt uitspreken. Dat geeft ook mij in het vervolg een duidelijke opdracht mee, want ik merk dat u daar verschillend in zit dus mijn suggestie zou zijn dat u hem in ieder geval in stemming brengt. Met een aantal punten daarbij, en dat werd ook al in de inleiding gezegd door de heer Pals: het DB is niet bevoegd hierover te beslissen. Dus wij kunnen alleen dat vragen bij de Provincie, om het reglement aan te passen. Dat reglement is recent aangepast, op 9 februari hebben GS en PS dit voor het laatst gewijzigd, dus daar zit dan wel enige doorlooptijd in. Dat was de afgelopen keer voor het aantal geborgde zetels en het nieuwe belastingstelsel, zodat het ook klopt bij de volgende verkiezingen die wij in maart hebben. Mijn verwachting is dat de provincie zegt: nou interessant, als die vraag zou komen vanuit de drie Brabantse waterschappen, maar voor dit ene



punt gaan we niet het hele circus optuigen, dan zal dat bij een volgende soort verzamelverordening waarschijnlijk meegenomen worden. Maar goed, dat is als u mij de opdracht geeft. Ik wil u ook wel nog een aandachtspunt meegeven... Ondanks dat ik zeer geïnteresseerd was in het verhaal van de heer Van der Kallen, ik vraag me ook af of de loonsom voor het DB dan ook gelijk bleef, maar dat gaat u mij straks allemaal vertellen bij de borrel. Maar in de Waterschapswet – en dat wil ik u in ieder geval meegeven – worden de termen algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter gebruikt. Dus daar komt dit niet in voor. De Waterschapswet hebben we ook niet dagelijks aan tafel. Ik geef u ook wel mee, want er was één vraag, iemand vroeg: wat kost dat? Het waterschap Drenths Overijsselse Delta heeft dit recent aangepast. Die zaten met twee provincies, Drenthe en Overijssel, en zij gaven in hun beantwoording aan: enkele duizenden euro's. Dus je praat niet over tonnen, het zijn een paar uitingen die worden aangepast. Visitekaartjes en dat soort dingen, daar werken we al niet meer mee, dus de kosten die zijn maar zeer miniem, vooral omdat het werk bij de Provincie moet gebeuren.

Dus het advies van het DB is: we laten het aan het AB, u kunt zich daarover uitspreken en daartoe zou ik u van harte uitnodigen.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik heb nog een verduidelijkende vraag. Betekent dat dan dat u zegt: het verzoek aan het dagelijks bestuur, dat wordt gewijzigd. We gaan het bespreken in de Waterschapsbond, gewoon ter informatie, maar het verzoek aan het dagelijks bestuur blijft, zoals u zegt, in de motie staan?

Dijkgraaf Bengevoord: Ik ben niet de opsteller van de motie, dus daar ga ik niet over. Wat ik gezegd heb is dat ik me er goed in zou kunnen vinden als u de suggestie die werd gedaan om het ook in de bond te bespreken, toevoegt. En wel dat u zich uitspreekt dat u ook met elkaar dit wilt, want dat geeft mij in ieder geval een helder signaal mee, of niet.

De heer Post: Voorzitter. Ik heb daar nog één vraag over. Het gaat juist over de inhoud van de motie. De dijkgraaf geeft aan: dit is de tekst. U geeft aan, dat die is. Ik heb in het begin ook gevraagd, daarom ook rechtstreeks aan de heer Pals: hoe zit dat? Want ik vind dat als het gebeurt – wij staan er redelijk neutraal in als fractie – dan moet dat met alle waterschappen hier in Brabant gebeuren, om daar verder geen gedoe... Op de een of andere manier mis ik dat nu, want anders zeggen wij dat we het niet zien zitten. Maar ik zie het bruggetje nog niet zitten in dit voorstel.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik ga eerst naar de indiener van de motie om te vragen of hij uw tekstvoorstel overneemt. Misschien is het handig dat we dan de nieuwe tekst op het scherm kunnen krijgen, als u dat wenst over te nemen, en dat ik dan een tweede termijn doe. Is dat een idee? Even een minuutje schorsen om de tekst aan te passen. Ik hoop dat u allen even blijft zitten.

De vergadering wordt geschorst gedurende drie minuten.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Mijnheer Pals, het is gelukt de tekst aan te passen?

De heer Pals: Hij is gestuurd naar de ondersteuning.



Mevrouw Govers-Gabriëls: Oké, dan wachten we even tot hij op het scherm staat, dat iedereen dezelfde tekst heeft. Ik begrijp van de ondersteuning dat hij inmiddels op iBabs staat, dus als u iBabs even ververst heeft u allemaal de juiste tekst voor u. Dan denk ik dat het handig is om even een tweede termijn te doen, mocht daar nog behoefte aan zijn.

De heer Dujardin: Voorzitter. Het is een motie die aan weerskanten een voor en een tegen heeft. Ik hoor ook de argumenten van ‘moeten we die term hanteren, moeten we niet modern zijn?’, zo hoor je de heer Van der Kallen. Daarmee is het ook een motie waar we als fractie best wel wat mee worstelen en daarom zullen we straks verdeeld stemmen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dat is dus gelijk een stemverklaring, dat u verdeeld stemt. Oké.

De heer Post: Wij zitten met dezelfde worsteling als de heer Dujardin van de fractie naast ons. Ook wij gaan verdeeld stemmen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dan blijft het mooi in evenwicht.

Mevrouw Korst-Dingemans: Wij gaan tegenstemmen. Alle twee, ja.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Nee, ik vroeg om een tweede termijn. Als iemand geen inbreng heeft is dat ook prima.

De heer Maas: Voorzitter. Volgens mij is het bij een motie vreemd maar één termijn, dus dit is de stemverklaring. Ik wil nog wel even het beeld in gedachten roepen: als je iemand tegenkomt en je zegt ‘ik zit in het waterschap’, dan is het: o ja, dat is dat drinkwater. Dat is één. Als je vervolgens zegt ‘ik ben bestuurslid’, als je hebt uitgelegd wat het waterschap is, dan vind ik dat duidelijker dan dat je tegen diezelfde persoon zegt: ja, en in dat waterschap, waarvan je al niet weet wat het is, ben ik heemraad. Dan zegt diegene: o, open je sluizen of zo? Dus we zullen tegenstemmen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik zou zeker, ga eens bij diverse kantoren kijken, daar hebben ze vergaderruimtes en die ruimte is dan voor ‘dijkgraaf en heemraden’. Wie wil er nog meer in tweede termijn?

De heer Arnold: Voorzitter. Wij zullen ook tegenstemmen...

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik wil rust in de zaal, jongens. Ik vind het echt niet fijn.

De heer Arnold: Wij zullen ook tegenstemmen en de reden is eigenlijk dat het... Wij moeten uitleg kunnen geven waarom wij ook functioneren en met het woord heemraad gaan wij echt onze inwoners niet beter bereiken. Sterker nog, het geeft meer afstand. Dat vind ik een belangrijk punt. En om nu om historische redenen te zeggen ‘we gaan weer terug naar oudere tijden’... Ik denk dat de heer Van der Kallen dat heel mooi heeft toegelicht. Wat ons betreft, wij zullen dit niet steunen.

De heer Vruwink: Ik heb met veel belangstelling geluisterd naar de heer Van der Kallen en ik heb nog even wat opgezocht. Hier staat: een hoogheemraadschap is van oudsher een groot



waterschap, belast met de waterstaatszorg over een uitgebreid gebied dat gezag uitoefent op lagere waterschappen. Zoals bijvoorbeeld dan De Dommel ofzo, of moet ik dat zien?

Mevrouw Govers-Gabriëls: We hebben het niet... Ik wil u even helpen. Wij hebben het hier niet over een hoogheemraadschap. Mijnheer Pals heeft een motie geschreven om de titel voor onze bestuursfuncties 'heemraad' te noemen. Dat is echt iets anders dan een hoogheemraadschap.

De heer Vruwink: Maar je bent toch heemraad van een hoogheemraadschap? Je kunt toch niet heemraad zijn van een waterschap? Dat vind ik een beetje vreemd. Dan loopt alles door elkaar heen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik heb het niet bedacht, maar het is wel wat het is.

De heer Vruwink: Wij stemmen tegen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Wie heeft er nog meer behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw Goos: Het is gewoon heel duidelijk. Ik vind dat we niet terug moeten gaan in de tijd, maar juist verder moeten kijken en ook herkenbaar moeten blijven voor alle ingezetenen. Tot zover.

De heer Van der Kallen: Buiten de toelichting die de collega van 50PLUS heeft gegeven, wil ik toch wel aangeven dat heemraad bijna altijd verbonden was met dijkbeheer. En willen we nou echt dat De Dommel met pakweg 50 tot 100 meter – ik noem het geeneens een dijk maar een waterkering – ook daarin gaat vallen? Ik vind het een beetje raar. Maar ook wij stemmen verdeeld. Ik vind het wel een mooi gebruik worden.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dan geef ik nu het woord aan de dijkgraaf om zijn laatste visie hierop te geven.

Dijkgraaf Bengevoerd: Volgens mij heeft u allemaal gehoord wat ik gezegd heb en is het vooral, moet u zo meteen een knopje indrukken.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dan gaan we nu de motie... Ik zal eerst aan de indiener vragen: wilt u hem in stemming brengen?

De heer Pals: Ja hoor.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ja? Oké, dan gaan we dat... Ik zie een hand van mijnheer Overeem.

De heer Overeem: Ik wil graag een stemverklaring geven. Alhoewel ik helemaal tegen het systeem ben van heemraden en ingewanden (*gelach*), zal ik uit solidariteit toch voorstemmen. Maar ik ben eigenlijk tegen. Dank u wel.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dat is heel fideel van u. Dan gaan we hem nu in stemming brengen. De uitslag is 12 stemmen voor en 17 stemmen tegen, dus de motie heeft het niet gehaald. Dank u wel.



2.d Motie vreemd aan de orde van de dag ‘Streekbladen als vast onderdeel van de communicatie’

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dan gaan we nu door naar agendapunt 2.d, die mag ik ook doen van de dijkgraaf en dat is een motie vreemd over de inzet van streekbladen, van de fractie CDA. Ik kan me voorstellen dat u die eerst wilt inleiden.

Mevrouw Korst-Dingemans: Dat klopt, ik wil het graag inleiden. Voorzitter, als CDA vinden wij dat een overheid dicht bij haar inwoners moet staan. Goede communicatie is daarbij essentieel. Niet iedereen volgt het waterschap via de social media of de website. Streekbladen worden nog altijd breed gelezen en vormen een laagdrempelige manier om inwoners en ondernemers te informeren en te betrekken. Lokaal nieuws verbindt. Laten we de kracht benutten voor een sterker contact tussen het waterschap en de samenleving. We zien nu dat de streekbladen een groot bereik hebben onder de inwoners. Vooral die lokale kranten kunnen vooral functioneren door aankondigingen van informatiebijeenkomsten door het waterschap. Dat gebeurt nu niet structureel in de lokale kranten. Ik heb daarbij contact gehad, we hebben ook binnen de organisatie geïnformeerd waarom dat nu niet zo is. Vroeger was het wel zo, maar nu is het niet meer zo. Vroeger was het zo dat aankondigingen over grote projecten of überhaupt over projecten in gemeenten en regio's in de lokale kranten vermeld werden. Dat waren dan de zogenaamde betaalde meldingen. Ik kreeg vanuit de organisatie te horen dat dat kostbaar is. Ik weet dat de Minerve Pers, die bij ons in het Zuidwesten heel groot bereik heeft, een totale oplage heeft van 52.000 stuks die wekelijks, maandelijks gedrukt worden, digitaal gespreid worden en apart [?, 5:00:18] geplaatst. Die hebben de laatste tien jaar geen betaalde meldingen gekregen van het waterschap. Onze vraag is eigenlijk om die lokale kranten gewoon beter en meer te gaan benutten. Ik zal u een voorbeeld geven waarom: vorig jaar... Het is inderdaad heel rumoerig vandaag. Vorig jaar was er een RWZI-avond in Halsteren. Daar was één dagelijks-bestuurslid en er waren zes ambtenaren. Op die bijeenkomst zijn welgeteld vijftien mensen geweest. Er is een reactie gekomen vanuit Halsteren en toen heeft het waterschap besloten om daar nog een extra bijeenkomst aan toe te voegen en heeft daar vervolgens de dorpsraad geïnformeerd. Over prijs, kosten; daar zijn veel kosten mee gemoeid. Ik denk, als je met zeven betaalde mensen een hele avond bezig bent om veertien mensen te informeren, dan vind ik dát duur. Wij vragen dus om voortaan die bijeenkomsten in de lokale kranten te gaan melden en gewoon om dat meer en beter te gaan doen. U kunt in de motie lezen waarom, wat onze motivatie daarvan is. Tot zover.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Oké, dank u wel. Heeft iemand nog een verduidelijkende vraag aan mevrouw Korst?

De heer Stehouwer: Ik vraag mij af of mevrouw Korst enig idee heeft van de kosten die met dit gebeuren zijn gemoeid.

Mevrouw Korst-Dingemans: Nee, ik heb geen idee, dat vragen wij dus ook in onze motie, om dat te onderzoeken. Om te kijken of er binnen de communicatiebegroting voldoende middelen beschikbaar zijn. En wij vragen ook, of ‘verzoekt het dagelijks bestuur om inwoners via de streekbladen actief te informeren over informatiebijeenkomsten.’

Mevrouw Govers-Gabriëls: Oké, dank u wel. Dan ga ik nu voor een eerste termijn. Ik begin nu aan deze kant.



De heer Stehouwer: Ik heb wel een opmerking daarover. Ik ben het overigens eens met mevrouw Korst dat die lokale sufferdjes ook suf gelezen worden, dat daar heel veel aandacht op is...

Mevrouw Korst-Dingemans: Lokale sufferdjes is iets anders. Het zijn de lokale kranten, hè?

De heer Stehouwer: Ja, maar goed, u weet ook dat ze in de spreektaal zo bekend zijn. Even los daarvan, ik weet dat daar behoorlijk veel mensen naar kijken, ze lezen, meer wellicht nog wel dan grote zaken. En nogmaals, ik ben heel erg nieuwsgierig of u enig benul heeft van de kosten die daarmee gemoeid zijn. U vraagt of dat nog binnen het budget is; nou, ik denk dat ik bijna kan voorspellen dat er verrekke weinig ruimte voor over is, [zonder of zonde? 5:03:18] dat wij daar dadelijk weer allerlei kosten voor gaan maken. Dus nogmaals, ik ben het eens met het feit dat dat heel veel bereik heeft. Ik denk ook dat je er zo veel mogelijk gebruik van moet maken om bekendmakingen te sturen, maar om actief daar artikelen in te zetten en aankondigingen of wat ook, waarbij ik er eigenlijk ook wel van overtuigd ben dat als er een lokaal iets plaatsvindt, dat die lokale omgeving best wel geïnformeerd wordt, dan vraag ik echt naar de meerwaarde. Dus ik ben echt heel erg nieuwsgierig naar de reactie van de portefeuillehouder hierop.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Wij zijn het als PRO, denk ik, over het overgrote gedeelte van deze motie wel eens, maar volgens mij worden er toch met mondjasmaat al wel stukken aangeleverd voor de lokale huis-aan-huisbladen en is het dat die wel gewoon gratis aangeleverd kunnen worden. Dus er is nog een verschil en dat is de vraag die ik graag beantwoord wil krijgen nog van de indiener: of zij structureel maandelijks iets willen plaatsen, want dan kost het inderdaad geld, maar als je volgens mij een soort van nieuwsberichten verstuurt zoals die nu ook door de pers verstuurd worden, of in ieder geval door de communicatie, dan worden zij gewoon opgenomen, ja dan nee, door het lokale huis-aan-huisblad. En dan zit je natuurlijk qua kosten anders. Dus dat wil ik nog eventjes goed weten van de indiener, of zij dat zo bedoelt.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Oké, daar kan mevrouw Korst dadelijk op antwoorden.

De heer Vruwink: Voorzitter. Ik weet dat je in Roosendaal de Roosendaalse Bode hebt, en die bodes kun je in heel West-Brabant hebben. De gemeente Roosendaal staat daar elke week in met een heel groot dingetje, met verleende vergunningen en vergunningen en aanvragen en weet ik veel wat. Ik kan me niet voorstellen dat de gemeente Roosendaal dat betaalt, dat weet ik eigenlijk niet, maar ik ga het eens even navragen. Geen idee.

Mevrouw Govers-Gabriëls: U heeft dus een vraag aan mevrouw Korst of u heeft een vraag aan de portefeuillehouder?

De heer Vruwink: Nou, als de portefeuillehouder het weet is het mij ook goed, als mevrouw Korst het weet is het mij ook goed. Maar ik weet het niet, dus ik was eigenlijk een beetje verbaasd dat elke week de gemeente daar heel veel geld aan betaalt. Misschien is het wettelijk verplicht, dat weet ik eigenlijk niet.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Maar hoe kijkt u naar de motie?

De heer Vruwink: Ja, ik vind hem op zich sympathiek. Ik zou willen dat het waterschap meer zichtbaar is.



Mevrouw De Regt-Taks: Wij vinden het een heel goede motie, gewoon puur om het feit dat we eigenlijk alle communicatiemiddelen die er zijn moeten benutten. Het is natuurlijk niet zo dat iedere week in alle bodes enzovoort iets wordt gezet van het waterschap. Wat mevrouw Korst ook als voorbeeld aangaf, als er iets te doen is in een gemeente dan wordt die bode benaderd en daar wordt dan een artikel in gezet. En wat betreft 50PLUS, de pagina van de gemeenten; dat klopt, die betalen daarvoor, de gemeenten. Maar je kunt de gemeenten ook vragen: kunnen wij niet meedoen met die pagina? Wat dat betreft zijn de kosten misschien ook minder. Maar wat eigenlijk het voornaamste is, is dat wij communiceren naar onze inwoners toe en dat we ze laten weten wanneer er iets te doen is. Want informatieavonden alleen maar via sociale media? Maar ja, daar kunnen wij natuurlijk allemaal ook invloed op uitoefenen; als we een bericht voorbij zien komen dat er een of andere bijeenkomst is, dan is het eigenlijk heel makkelijk om dat even door te zetten en even te liken of wat dan ook. Dus met andere woorden: het is niet alleen de verantwoordelijkheid die in deze motie zit, maar ook het handelen wat we met zijn allen gewoon zelf kunnen doen en dat kost helemaal niks. Maar wij steunen de motie sowieso wel.

De heer Arnold: Voorzitter. Ik heb zelf vanuit mijn vorige werkkring enige ervaring, laat ik zeggen veel ervaring met dit onderwerp. Ik heb er zelfs juridische procedures over gevoerd, jaren geleden, ik ga daar nu niet op in. Maar we moeten goed onderscheid maken tussen informatieve artikelen, zoals we ook al een paar gehad hebben, met ook onze dijkgraaf duidelijk in beeld, die ook verschijnen in onder andere dan de Roosendaalse Bode, maar al die nieuwskranten. Die hebben een heel grote waarde en ga daar vooral mee door, laat ik dat vooropstellen. Maar ik zie het echt niet zitten dat wij onze wettelijke publicatieplichten, die wij hebben en die wij nu netjes doen, digitaal, ook nog digitaal in die blaadjes te gaan krijgen. Dat kost onnoemelijk veel geld, dat niet alleen, maar ook nog een hoop werk van onze eigen organisatie om dat te organiseren. Dus ik zal de motie niet steunen.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ik ben ook heel benieuwd naar de reactie van de portefeuillehouder dadelijk hierop. Wat ik wel nog wil zeggen is dat ik de timing van de motie ook een beetje lastig vind; we hebben net de communicatievisie besproken, waar ik hem misschien logischer had gevonden. Of juist richting de begroting met een bedrag eraan gekoppeld. En nu is hij eigenlijk een beetje... Ja, wordt het gegeven van: hier, doe er maar wat mee. Dat is niet zo bedoeld, maar de timing is wat dat betreft onhandig. Ik denk dat dit echt geen motie vreemd had hoeven zijn met ook weer de aparte behandeling die daar dan aan vastzit. Dat vind ik een beetje jammer. En verder wacht ik gewoon de toelichting van de portefeuillehouder af. Dank u wel.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel. Mevrouw Korst, wilt u reageren op de vragen die gesteld zijn? Of zal ik eerst het rondje afmaken zodat u alle vragen kunt doen? Dat is ook een idee.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Iedereen die hier aan tafel zit zal het ermee eens zijn dat hoe meer publiciteit het waterschap krijgt, des te beter het is. Maar we gaan denk ik met dit verzoek dat er ligt, te snel door de bocht. Er ligt een duidelijk verzoek en het is nogal absoluut, terwijl je eigenlijk moet nagaan of er überhaupt mogelijkheden zijn en, zo ja, wat consequenties daarvan zijn. Er is al diverse keren gewezen op de kosten die er mogelijk aan zitten, maar ik weet in ieder geval dat voor de lokale krantjes steeds meer, zeg maar [onverstaanbaar, 5:09:48] van de verschillende kranten. Em. de Jong, de uitgever in Baarle-Nassau, heeft bijna alle



regionale of lokale krantjes. Ik weet uit ervaring, die neemt wel alle stukjes over het parochienieuws mee, maar andere nieuwsbronnen zijn niet of nauwelijks in die lokale krantjes te vinden. Wil je iets gepubliceerd krijgen, ook in de regionale kranten, DeStem en het Brabants Dagblad, dan zul je met een actualiteit moeten komen en dat is natuurlijk heel goed mogelijk om die te benutten voor wat hier in de motie staat, alleen moet er dan wel regie zijn over wat een actualiteit is en wie dat dan op welke manier aanpakt. En ik weet zelf, we kunnen ook de hand in eigen boezem steken, een van onze voorgangers hier in het algemeen bestuur, Alwijn ten Cate, van de fractie die naast mij zit, die publiceerde met enige regelmaat iets in de krant. En meestal vond dat wel zijn weerslag in de krant, dus als AB-lid kun je ook stukken maken, in samenspraak met de organisatie hier, die je ook kunt laten plaatsen in de krant. Dat zal meer kans van slagen hebben dan zomaar iets klakkeloos toesturen in de hoop dat ze dat gaan opnemen.

De heer Dujardin: Voorzitter. Net zoals meerdere voorgangers zijn wij natuurlijk ook van mening dat alle mogelijke manieren waarop je goed kunt communiceren en het waterschap bij veel mensen onder de aandacht kunt brengen goed is. Echter, waar we het hier over hebben, ik ga ervan uit dat persberichten breed worden verspreid en dat die ook bij dit soort kranten terechtkomen, dan is het aan hen of ze het opnemen. Wil je per se dat informatie wordt opgenomen, dan ben je inderdaad vaak veel kosten kwijt, dat weet ik vanuit de gemeente. En dan moet je het ook afzetten tegen... Want ze zeggen dat de oplagen groot zijn, maar de vraag is bij hoe veel mensen het daadwerkelijk in de bus komt. Je moet eens voor de gein een keer met flyers rond gaan lopen in je stad, dan zie je dat steeds meer brievenbussen nee-nee-stickers hebben, dus daar komt hij ook al niet in de bus. En daarnaast horen we ook vaak dat hij slecht bezorgd wordt, dat de bezorging van dit soort kantjes, hoe spijtig ook, niet al te goed is. En dan moet je een goede kostenafweging maken, of het wel zinvol is om dat betaald te doen. Ik zou zeggen: verspreid persberichten inderdaad over informatiebijeenkomsten, maar ook over goede activiteiten die wij als waterschap doen, zo breed mogelijk en laten we dan hopen dat ze het zelf opnemen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Oké, dank u wel. Mevrouw Korst, wilt u de vragen beantwoorden die gesteld zijn en, ja, uw eigen termijn?

Mevrouw Korst-Dingemans: Ja, de vragen die gesteld zijn, zijn niet zo heel duidelijk. Kijk, als je meldingen maakt, als het waterschap melding doet in de regionale krant, in BN DeStem, dan vraag ik me af hoe veel mensen die lezen. Betaalde meldingen zijn betaald, als het over vergunningen gaat. Ik denk ook, en waar het nodig is om denk ik passend streekbladen te benutten en mensen te actief te informeren over de informatiebijeenkomsten van lokale projecten, dan denk ik niet dat daar zo heel veel kosten mee gemoeid gaan. Kijk, het komt niet zo heel vaak voor, maar als het voorkomt is het wel belangrijk dat we eraan denken om juist die streekbladen beter te benutten. Ik stel voor... En u zegt: die streekbladen komen vaak niet in het nieuws, of die lokale kranten komen vaak niet binnen. Bij ons wordt die krant heel goed bezorgd. Er zijn 52.000 adressen en die worden ook digitaal vermeld, het wordt ook doorgezet naar Facebook. De mensen spellen die kranten, die zijn goed geïnformeerd. Als we het over participatieprojecten hebben, het komt bij de mensen thuis binnen. Wij zijn bereid om de motie aan te passen, bolletje 1 weg te halen en om te vragen om 'inwoners van deze streekbladen actief te informeren over informatiebijeenkomsten voor lokale projecten, werkzaamheden en participatiebijeenkomsten'. Waar mogelijk staat er, bolletje 2: 'streekbladen eveneens te benutten als het nodig is in het gebied waar iets speelt, processen zich afspelen voor wettelijke en



niet-wettelijke bekendmakingen, in de regio waar die lokale krant uitkomt'. En bolletje 3 dan aan te passen en te onderzoeken wat de kosten hiervan zullen zijn. Kan iedereen zich daarmee...

Mevrouw Govers-Gabriëls: U doet nu dus een tekstvoorstel om uw tekst aan te passen. Dan denk ik dat het handig is dat eerst die tekst aangepast wordt, zoals we dat net ook gedaan hebben. Dan hebben we allemaal dezelfde tekst voor ons, dan weten we ook echt waar we het over hebben. Dus ik schors even voor een minuut.

De vergadering wordt geschorst gedurende drie minuten.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Misschien is het een idee om ondertussen... Mag ik even de aandacht? Want die minuut is allang om en de tekst wijzigen duurt iets langer, maar ik ben vergeten de dijkgraaf een eerste reactie te laten geven, dus misschien kan dat ondertussen. Ondertussen past mevrouw Korst de tekst aan en dan kan de dijkgraaf zijn eerste termijn doen.

De heer Stehouwer: Is dat handig, als de indiener nog bezig is met een tekst te schrijven?

Dijkgraaf Bengevoerd: Voorzitter. In feite voelt dit een klein beetje als een herhaling van zetten want inderdaad, bij de bespreking van de communicatievisie hebben we het hier ook met elkaar over gehad. Ik weet nog dat de heer Maas begon over de Wouwse Bode; dat is een titel die in mijn hoofd is blijven hangen sindsdien. En mijn antwoord is ook een beetje hetzelfde als destijds bij de communicatievisie en dat is dat deze motie oproept op iets wat we feitelijk al doen. Wij onderschrijven het belang van de huis-aan-huisbladen, maar zetten deze alleen in als we denken dat het effectief is. Ik moet mevrouw Korst daarin tegenspreken, dat gebeurt inderdaad via persberichten, maar ook via betaalde advertenties. Veel van u, heb ik gezien, waren bij de open dag op Dintelsas, toen is er advertentieruimte ingekocht in de lokale huis-aan-huisbladen. Wij doen regelmatig rondleidingen op de RWZI in Nieuwveer, ook rondom die dingen wordt dan heel gericht advertentieruimte ingekocht. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld de open dag op het persstation, de vispassage Tonnekreek, maar ook inkoopbijeenkomsten voor Moerdijk-Drimmelen of de participatie – een aantal van u noemde het al – om mee te doen met het waterbeheerprogramma. Dus dat het waterschap dat niet doet, dat is in ieder geval iets wat ik niet met u eens ben. We doen dat gewoon, maar we doen het wel vanuit de overtuiging dat wij kiezen bij elk vraagstuk: wat is de goede manier om te communiceren? En dan denken wij ook aan de huis-aan-huisbladen. Want de motie beperkt ook de mogelijkheid om per onderwerp en doelgroep het meest passende communicatiemiddel te kiezen; bewonersbrieven, informatieavonden, sociale media of huis-aan-huisbladen. Ik sluit mij ook aan bij een aantal mensen dat wat zei over bezorging; ook wij krijgen signalen dat het op een aantal plekken in ons gebied deze krantjes of kranten niet of slecht bezorgd worden. Daarnaast heeft u het ook over vergunningverlening; daar heeft u mij al aan het werk gezet om te komen met een voorstel hoe we om kunnen gaan met het informeren van mensen over wettelijke bekendmakingen. Daar loopt al iets voor, daar ben ik al mee aan de slag en dit voorstel haalt dat weer in en zegt: nee, het moet ook in de huis-aan-huisbladen. Ik zou eigenlijk wel gewoon eerst de resultaten van het onderzoek dat we aan het doen zijn – hoe kunnen we nu echt effectief mensen bereiken waar het gaat om officiële bekendmakingen? – willen afwachten. Daarnaast zegt u nog wat over de avond bij Halsteren, waar volgens u slechts vijftien personen waren; soms kan het ook juist positief zijn, dat daar juist die mensen zijn, om daar het gesprek te voeren. Dus volgens mij moeten we daar ook met elkaar dan wat induiken, maar dit zoals casus poneren, daar kan ik mij niet in vinden. En als laatste – en een aantal van u, eigenlijk bijna iedereen, neemt dat ook mee – de



kosten. Als we dit echt structureel willen doen... Ik zal geen bedragen noemen, maar de schatting is dat we dan ongeveer twee derde van ons communicatiebudget dat we nu hebben kwijt zijn aan dit soort structurele pagina's, zoals waar de heer Vruwink het over had, de gemeenten. Mijn insteek zou zijn: doe dat niet. We zijn op de goede manier bezig, denk ik, door als het nodig is wél gebruik te maken van die huis-aan-huisbladen. Het is één van de dingen die we doen in onze mix en daarmee wil het DB deze motie ontraden, omdat die wat ons betreft het te vastzet en we juist al gebruik maken van die huis-aan-huisbladen op momenten dat het nodig is. Tot zover, voorzitter.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel. Inmiddels is de gewijzigde tekst gepubliceerd, denk ik, want ik zag in ieder geval tekst bewegen hierachter. Dan vraag ik eerst aan de indiener: wilt u demotie handhaven? Of zegt u; met wat ik nu gehoord heb van de portefeuillehouder maak ik een andere keuze?

Mevrouw Korst-Dingemans: Heb ik nog een termijn? Ik wil heel graag daar nog op ingaan, wat de portefeuillehouder hierover zegt. Kijk, het is zo dat veel bekendmakingen... U zegt, twee derde van het budget zal hiervoor ingeruimd worden. Ik heb de motie inmiddels aangepast. We vragen aan het DB om te onderzoeken welke kosten dit per publicatie met zich mee zou kunnen brengen en we vragen vooral om de inwoners via dus deze streekbladen actief te informeren over de informatiebijeenkomsten. En waar mogelijk, als het nodig is, in de regio officiële stukken en besluiten in de weekbladen te vermelden. En we vragen dan naar de kosten.

Ik denk... En wat u zegt, dat klopt. Ludo heeft een keer gezegd over de Wouwse Krant, dat was lang na de communicatienota, een tijd later, toen heeft Ludo gezegd tegen mij: ik heb in de Wouwse Krant gelezen dat het CDA een stuk had geplaatst over waterkwaliteit. En daar lenen deze kanten zich voor, die lenen zich er heel veel voor om aan ons als AB-leden ons te uiten over wat er zich afspeelt in het waterschap. Dat zijn dan niet politieke uitingen, want dat gebeurt in de verkiezingstijd en daar moeten we natuurlijk wel zelf voor betalen, maar de uitingen van het waterschap zijn zo belangrijk om die bij de mensen binnen te brengen. Wij krijgen daar allemaal de kans voor binnen die streekbladen en ik denk dat het waterschap daar ook wel wat aan kan doen en een klein beetje proberen om hier toch aan mee te werken, en betaalde meldingen regelmatig te doen alleen als het nodig is.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel. Ik weet niet of er nog iemand een reactie hierop wil geven, nu de tekst is aangepast? Anders gaan we de motie in stemming brengen, denk ik. Ik denk dat u hem handhaaft, hè?

Mevrouw Korst-Dingemans: Ja, ik weet niet of er verder nog een andere, verdergaande toezegging van de dijkgraaf komt?

Dijkgraaf Bengevoord: Nou, een verdergaande toezegging; alles wat u zegt, doen we al, voorzitter. Dus alles wat mevrouw Korst aangeeft zijn dingen die we al doen en daarmee blijft hij volgens mij overbodig.

Mevrouw Korst-Dingemans: Maar dan nog een laatste, iets meer en beter: ik handhaaf de motie om iets meer en beter deze meldingen te doen.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dank u wel, dan was dat de uitsmijter en dan gaan we nu de motie in stemming brengen.



Er zijn 5 stemmen voor en 24 tegen, dus de motie is verworpen.

Dan geef ik het woord weer terug aan de dijkgraaf.

Voorzitter: Dank u wel voor het waarnemen.

3 Hamerstukken

Voorzitter: Dan gaan wij door naar het derde agendapunt, de hamerstukken. Kunt u daar allemaal mee instemmen? Dat is het geval.

3.a BURAP 2026-1

Het algemeen bestuur besluit:

- 1. De Bestuursrapportage 1-2026 voor kennisgeving aan te nemen;*
- 2. Het dagelijks bestuur te autoriseren voor het verstrekken van investeringskredieten, overeenkomstig bijlagen 2 en 3 bij de bestuursrapportage 1-2026.*

3.b Uitvoeringskrediet uitvoering gebiedsinrichting Cruislandse Kreken (fase 2)

Het algemeen bestuur besluit een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van €1.765.000. Met dit geld worden 8,7 kilometer kreekherstel en 3,4 kilometer ecologische verbindingzones gerealiseerd in het gebied van de Cruislandse Kreken.

3.c Administratieve correctie partiële herziening peilbesluit 2024

Het algemeen bestuur besluit vast te stellen het besluit Partiële herziening peilbesluiten 2024 en de daarbij behorende toelichtingen. (zie besluit)

3.d Zienswijze op toetreding waterschap Limburg tot gemeenschappelijke regeling Aquon

Het algemeen bestuur besluit:

- 1. In te stemmen met de zienswijze op de ontwerp tekst “Wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling Aquon 2024”*
- 2. In te stemmen met de zienswijze op de begrotingswijziging 2027. (addendum op Begroting 2027 na toetreding waterschap Limburg per 1-1-2027)*

3.e Zienswijze op begroting 2027 Aquon

Het algemeen bestuur besluit geen zienswijze in te dienen op de concept programmabegroting 2027 van Aquon.

3.f Adviesnota 'Belastingsamenwerking West-Brabant zienswijze ontwerp Programmabegroting BWB 2027'



Het algemeen bestuur besluit geen zienswijze in te dienen op de ontwerp programmabegroting 2027 van de Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB).

3.g Strategische grondaankoop van een perceel in de gemeente Steenberg

Het algemeen bestuur besluit over te gaan tot de strategische grondaankoop van de kadastrale percelen Nieuw-Vossemeer, sectie E, nummers 951 en 949 (gedeeltelijk), tezamen groot circa 07.34.05 hectare.

3.h Notulen en besluitenlijst

Het algemeen bestuur besluit vast te stellen de notulen en besluitenlijst van de vergadering van het algemeen bestuur 13 mei 2026 en kennis te nemen van de voorraadagenda en de actie- en toezeggingenlijst van het algemeen bestuur.

4. Rondvraag

Voorzitter: Dan gaan wij naar de rondvraag. Is er iemand die behoefte heeft?

De heer Broekmans: Voorzitter. Ik had een vraag voor de portefeuillehouder van waterketen. In de vorige commissie heb ik een aantal vragen gesteld en die zouden beantwoord worden tijdens het gesprek dat aangegaan zou zijn met WEN. Die afspraak staat voor 19 augustus, maar nu zie ik dat dat op 26 augustus de volgende commissie is. Dus de vraag is: zijn die vragen dan op tijd beantwoord voor de volgende commissie?

De heer De Beer: Dank voor de vraag. U heeft een aantal vragen gesteld, ik heb aangegeven dat die [onverstaanbaar, 5:26:53] aan bod zullen komen in het gesprek met Waspik Energie Neutraal en dat van dat gesprek ook een verslag zal volgen. Ik kan niet beloven of het op tijd geagendeerd kan worden voor de commissie van 26 augustus. Ik kan uiteraard wel een mondelinge toelichting geven op het gesprek wat dan heeft plaatsgevonden.

Voorzitter: Dank u wel. Anderen nog behoefte aan de rondvraag? Dat is niet het geval.

5. Sluiting

Voorzitter: Dan sluit ik deze vergadering. Ik dank u allen voor uw constructieve bijdragen en wij zien elkaar volgende week terug voor de laatste vergadering, waarna u het reces in mag gaan. Tot volgende week, ik sluit deze vergadering. Dank u wel.

Sluiting vergadering: 21.30 uur.



Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 2026.

De dijkgraaf

De secretaris-directeur

B.J.J. Bengevoord

A. Meuleman